

Uppföljning av *Science without Borders* ur svenska lärosätens perspektiv

2014-08-27

Helena Eklund Snäll

Utbildningsdepartementet, 15 augusti 2012

Foto: Regeringskansliet

Besök från Brasilien

Under tre dagar har Sverige besök av Brasiliens vice president Michel Temer. Idag togs han emot av vice statsminister Jan Björklund ombord på m/s Riddarfjärden. Där undertecknades ett så kallat "Letter of Intent" gällande studentutbyte.

Letter of Intent signeras av generaldirektör Ulf Melin (Internationella programkontoret) och president Jorge Almeida Guimarães (CAPES) Foto: Internationella programkontoret

Källa: <http://www.regeringen.se/sb/d/7186/> (2014-04-24)

Innehållsförteckning

Sammanfattning	4
Inledning	7
Förutsättningar och genomförande	7
Tack.....	7
1. Allmänt om stipendieprogrammet	8
1.1. Bakgrund	8
1.2. Högre utbildning i Brasilien.....	9
1.3. Samarbetsländer	10
1.4. Stipendier	10
2. Sveriges deltagande i SwB	11
2.1. Nationellt erbjudande på grundnivån	11
2.2. Hanteringen av ”forskarnivån”	14
2.3. Lärosätetsanknuten projektledare.....	14
2.4. Aktörer i Sverige	14
2.4.2. Forum för internationalisering	16
2.4.3. Sveriges universitets- och högskoleförbund (SUHF)	17
2.4.4. Svenska institutet (SI).....	17
2.4.5. Tillväxtanalys (Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser)	18
2.4.6. Sveriges ambassad i Brasilia.....	18
2.4.7. Study Destination Sweden	19
2.5. Antal SwB-omgångar på grundnivån.....	19
2.6. Information och kommunikation.....	20
2.7. Marknadsföring	20
2.7.1. Facebook.....	21
2.7.2. Online-tävling	21
2.7.3. Marknadsföringsresa i april 2013	21
2.7.4. Budget	22
2.7.5. Lärosätets egna marknadsföringsaktiviteter.....	22
3. Identifierade svagheter i den svenska SwB-processen	22
4. Lärosätets erfarenhet SwB-processen	24
4.1. Tidiga initiativ och beslut om deltagande i SwB	24
4.2. Den administrativa processen.....	25
4.3. Erbjudandet på ”grundnivån”	25
4.4. Marknadsföringsresan	26

4.5.	Utfallet.....	26
4.6.	”Forskarnivån”	27
4.7.	Kontakter med brasilianska lärosäten	27
4.8.	Arbetsinsatser	28
4.9.	Den samordnande myndighetens (IPK:s / UHR:s) roll.....	28
4.10	. Rekommendationer inför liknande program i framtiden.....	29
5.	Stipendiater och studieresultat.....	29
5.1.	Antal stipendiater	29
5.2.	Fördelning av stipendiater mellan lärosäten.....	30
5.3.	Valda kurspaket.....	30
5.4.	Studieresultat.....	32
6.	Stipendiaternas erfarenhet av det svenska SwB-deltagandet.....	32
6.1.	Val av studiedestination och utbildningsprogram.....	32
6.2.	Information om utbildningsalternativen.....	33
6.3.	Ansöknings- och antagningsprocessen.....	33
6.4.	Praktiska problem.....	33
6.5.	Erfarenheter/ Upplevelser under mobilitetsperioden	34
6.6.	Brasilianska studenters förhållande till Sverige	35
6.7.	Förslag på åtgärder inför framtida utlysningar.....	35
6.8.	Positiva slutord.....	36
7.	Analys och slutsatser	37
7.1.	Övergripande reflektion	37
7.2.	Analys av erfarenheterna från SwB-programmet 2012-2014	38
7.4.	Värt att beakta inför framtida liknande program?.....	40
Bilaga 1a.	Antalet beviljade SwB-stipendier på ”grundnivån”	43
Bilaga 1b.	Antalet beviljade SwB-stipendier på ”forskarnivån”	44
Bilaga 1c.	Sammanställning av lärosätenas deltagande i de svenska erbjudandena.....	45
Bilaga 1d.	Sammanställning av antalet SwB-stipendiater	46
Bilaga 1e.	Sammanställning av kurspaket	47
Bilaga 2.	Logg för händelseutvecklingen	48
Bilaga 3.	Resultat av enkätundersökningar.....	68
Bilaga 3a.	Sammanställning av enkätsvar – lärosätesperspektivet	68
Bilaga 3b.	Sammanställning av enkätsvar – studentperspektivet	84

Sammanfattning

Denna rapport syftar till att ge en bild av processen bakom framtagandet av det svenska erbjudandet inom ramen för det brasilianska stipendieprogrammet *Ciência sem Fronteiras* (*Science without Borders – Vetenskap utan gränser*; i fortsättningen SwB) åren 2011-2014, samt att sammanfatta de viktigaste resultaten och erfarenheterna ur svenska lärosätens perspektiv. Det material som ligger till grund för rapporten omfattar olika slags dokument som visar händelseförloppet och huvudsakliga aktörer, en sammanställning av statistik kring utbytesprogrammet, samt resultaten av två enkätundersökningar (en till deltagande svenska lärosäten och en till SwB-stipendiater vid svenska lärosäten läsåret 2013/2014).

Kort sammanfattat visar rapporten att utformandet av ett nationellt erbjudande inom ramen för SwB har varit en tidskrävande och komplex process som har omfattat många olika aktörer och som har lett till mycket färre inresande stipendiater än förväntat. Ett positivt mervärde är dock ett ökat samarbete mellan svenska lärosäten och i viss mån utökade kontakter med brasilianska lärosäten.

Även om ett mindre antal tekniska lärosäten involverades relativt tidigt i SwB-programmets forskarnivå genom ett initiativ av *The Swedish-Brazilian Research and Innovation Centre*, dröjde det till i slutet av programmets första år innan Utbildningsdepartementet gav i uppdrag till dåvarande Internationella programkontoret (IPK) att kartlägga de svenska lärosätenas intresse för att delta i ett svenskt samlat erbjudande. Vid den tidpunkten hade diskussioner om SwB-programmet redan förts vid drygt en tredjedel av de svenska lärosätena som senare kom att delta, men få lärosäten hade tagit något eget initiativ i frågan.

Efter att IPK i början av 2012 kartlagt de svenska lärosätenas intresse för att delta i SwB-programmet lämnades i början juli samma år ett samlat svenskt erbjudande på ”grundnivån”, omfattande ca 2 000 studieplatser vid 26 lärosäten, till de brasilianska myndigheterna. Omedelbart efter att information om detta nått de svenska lärosätena sammankallade KTH på eget initiativ fem andra ”tekniska” lärosäten och dåvarande Verket för högskoleservice (VHS) och IPK för att påbörja arbetet med att utforma ett förslag för genomförandet. Förslaget presenterades senare under hösten av IPK, som i september uppdragits av Utbildningsdepartementet att ansvara för den nationella samordningen, för samtliga deltagande lärosäten. Under ett s.k. samrådsmöte i slutet av oktober godkändes förslaget i närvaro av bl.a. representanter för såväl Utbildnings- som Utrikesdepartementet. I fig. 1 presenteras en sammanfattning av huvudsakliga aktörer och processen som ledde fram till det svenska erbjudandet på ”grundnivån” inför läsåren 2013/2014 och 2014/2015.

Det svenska erbjudandet implementerades genom två utlysning- och antagningsomgångar inför läsåren 2013/2014 och 2014/2015. Ett planerat deltagande i en utlysning inför vårterminen 2014 realiserades inte p.g.a. att det svenska erbjudandet lämnats in ett par dagar för sent till den brasilianska myndigheten CAPES. Resultatet av satsningarna inom ramen för ”grundnivån” blev 46 registrerade SwB-stipendiater läsåret 2013/2014 och 92 antagna stipendiater inför läsåret 2014/2015. Vid sidan av dessa stipendiater har Sverige t.o.m. maj 2014 tagit emot 107 SwB-stipendiater på ”forskarnivån” och 28 stipendiater på ”grundnivån”

som kommit utanför det formella svenska erbjudandet. Sammanlagt innebär det 181 inresande SwB-stipendiater t.o.m. maj 2014 (samt ytterligare 92 antagna studenter inför kommande läsår).

Uppföljningen visar att arbetet med SwB-programmet vid lärosätena har varit tidskrävande och att många individer inom olika organisatoriska delar har varit involverade vid de flesta lärosäten. Ett stort antal kurspaket och studieplatser har tagits fram utan att rekrytera en enda student. Arbetsinsatserna har av de flesta lärosäten upplevts som stora i förhållande till resultatet och samtliga lärosäten är, i större eller mindre grad, missnöjda med resultatet av sitt deltagande. Minst missnöjda är lärosäten som har sett sitt deltagande som en del av en långsiktig strategisk satsning.

Lärosätenas upplevelse är att arbetet, åtminstone tidvis och främst inledningsvis, har försvårats av kort framförhållning och otydlig information från den samordnande svenska myndigheten (vilken i sin tur har varit beroende av information från och kommunikation med CAPES) om hur processen går till och vad som ska levereras när. Vissa problemområden och frågeställningar, t.ex. antagningssystemet, hanteringen av överskottssökande och diskrepansen mellan de brasilianska studenternas engelskakunskaper och de höga svenska förkunskapskraven avseende detsamma, har identifierats och diskuterats utan att någon gemensam lösning har uppnåtts.

De SwB-studenter som svarade på enkäten är överlag nöjda eller mycket nöjda med såväl ansökningsprocessen som sina erfarenheter av att studera vid svenska lärosäten. Områden där studenterna ser förbättringspotential är främst relaterade till informationen om såväl programmet i sig som möjligheterna att göra praktik i anslutning till studierna, det tekniska systemet för uppladdning av ansökningsdokument samt den negativa korrelationen mellan ett kort uppehållstillstånd och möjligheten att få ett svenskt personnummer och som en följd av det tillgången till vissa banktjänster. Faktorer som upplevs som problematiska och som helt eller till stor del ligger utanför svensk kontroll inkluderar den officiella brasilianska webbplatsen för SwB-programmet, den upplevt otydliga relationen mellan CAPES, universiteten och studenterna, och vissa aspekter av stipendievillkoren (främst uppdelningen i hög- och lågkostnadsorter och utbetalningen av de månatliga stipendierna i brasiliansk valuta som medför växlingsomkostnader).

Baserat på en analys av den samlade dokumentationen och informationen som uppföljningen omfattar, förs i rapporten fyra områden fram som särskilt viktiga att beakta inför ev. framtida liknande satsningar: 1) kontinuerlig omvärldsanalys; 2) strategisk planering och långsiktighet; 3) kommunikation av information; och 4) den samordnande funktionens kompetens, resurser och utpekade ansvarsområden.

Slutsatsen är att även om både viljan och förmågan att mobilisera kraft för storskaliga och krävande internationella samarbetsprogram finns inom den svenska högre utbildningssektorn saknas en samlad nationell strategi för internationalisering av högre utbildning i Sverige. Efter SwB-erfarenheten framträder i än högre grad än tidigare ett behov av dels en gemensam

förståelse av de mål som den politiska nivån i Sverige har med internationellt samarbete inom högre utbildning, dels tydliga spelregler för olika aktörers ansvarsområden och deltagande.

- Utbildningsdepartementet: uppdrag till IPK att ta fram ett underlag inför ett nationellt erbjudande (promemoria 111213)
 - IPK: kartläggning av svenska lärosätens intresse av att delta (120130 – 120213)
 - IPK och Utbildningsdepartementet: utformning av svenskt erbjudande (120214-120701)
 - Utbildningsdepartementet: presentation av förslag på svenskt erbjudande till Brasilien (120702)
 - IPK: undertecknande av LoI med CAPES (120815)
 - IPK i samarbete med ett antal aktörer: framtagande av förslag på "ramar och samverkansformer för rekrytering och antagning av studenter" inom SwB (120831-121026)
 - Utbildningsdepartementet: uppdrag till IPK att ansvara för den svenska samordningen av SwB (regeringsbeslut 120927)
 - IPK: undertecknande av MoU med CAPES (121019)
 - Utbildningsdepartementet: beslut om att undanta SwB-stipendiater från anmälningsavgift (regeringsbeslut 121025)
 - IPK i samarbete med bl.a. SUHF: anordnande av samrådsmöte med alla lärosäten (121026)
-
- SI och deltagande lärosäten: grundläggande information om programmet respektive kurspaketens innehåll (inkl. behörighetskrav) publicerat på www.studyinsweden.se respektive lärosätens webbplatser.
 - CAPES: utlysning ("call") i Brasilien
 - Brasilianska studenter och lärosäten: ansökan om stipendium respektive nominering
 - CAPES: urvalsprocess
 - UHR: anmälan öppen på universityadmissions.se
 - Svenska lärosäten:
 - Kontroll av särskild behörighet samt urval
 - Antagningsbesked
 - Information inför utbildningsstart
 - Mottagande och utbildning av studenter

Fig. 1. Sammanfattning av huvudsakliga aktörer och processen som ledde fram till det svenska erbjudandet på "grundnivå" inför läsåren 2013/2014 och 2014/2015. ○: engångshändelse; ●: återkommande händelse.

Inledning

Denna uppföljning är utförd på uppdrag av Sveriges universitets- och högskoleförbund (SUHF), som en följd av diskussioner inom samordningsforumet Forum för internationalisering, vilket 2008 inrättades av Utbildningsdepartementet för att underlätta internationaliseringen av svenska lärosäten (se s. 16). Syftet med uppföljningen är att ur de svenska lärosätenas perspektiv ta tillvara erfarenheterna av Sveriges deltagande i det brasilianska stipendieprogrammet *Science without Borders* (SwB) och att dra lärdom av dessa inför eventuella framtida liknande initiativ.

Förutsättningar och genomförande

Uppföljningen har gjorts av Helena Eklund Snäll, internationell utbildningshandläggare vid Planeringsavdelningen och SLU Global, Sveriges lantbruksuniversitet (SLU), på uppdrag av SUHF. Uppdraget, som omfattade arbetsinsatser motsvarande en månads heltidsarbete, inkluderade en enkät till samtliga deltagande lärosäten, en enkät till samtliga deltagande SwB-studenter läsåret 2013/2014, samt djupintervjuer och övrig kommunikation med representanter för några utvalda lärosäten (KTH, Lunds universitet och Uppsala universitet) och andra organisationer/myndigheter [SUHF, Universitets- och högskolerådet (UHR), Svenska institutet (SI)]. Därtill bygger uppföljningen i hög grad på dokument från olika faser av ”programmets” genomförande (e-postutskick, rapporter, departementspromemorier, regeringsbeslut, mötesanteckningar, information på webbplatser).

Tack

Många personer har bidragit till denna uppföljning med olika slags värdefull input – ett stort tack till följande personer:

Marianne Granfelt och Linda Gerén (båda SUHF)
Lotta Hansson och Fredrik Pettersson (båda SLU)
Fredrik Andersson (Uppsala universitet, tidigare SUHF)

Kay Svensson (Uppsala universitet)

Kieve Saling (Lunds universitet)

Hans Lundin och Christina Murray (båda KTH)

Maissa Al-Adhami (Karolinska institutet)

för konstruktiva diskussioner, synpunkter på en eller båda testenkäterna och/eller faktagranskning;

Bengt Levinsson och Josefin Petersson (båda UHR)

Niklas Tranaeus (Svenska institutet)

för tillhandahållande av information, svar på många frågor och faktagranskning;

Francine Ferretti Horst (Umeå universitet) och *Sandra De Lucena Tingdal* (Brasiliens ambassad i Stockholm) för faktakontroll av texterna om det brasilianska utbildningssystemet;

Last but not least, *Angela Fernandes* (*Universidade Eduardo Mondlane, Mocambique*) for help with compiling statistics and other information from the official SwB website in Portuguese during her internship at SLU Global.

1. Allmänt om stipendieprogrammet

1.1. Bakgrund

Ciência sem Fronteiras (*Science without Borders – Vetenskap utan gränser*; i fortsättningen SwB) är ett storskaligt brasilianskt stipendieprogram som lanserades i juli 2011. Syftet med SwB är att stärka och utvidga Brasiliens konkurrenskraft inom innovation och de tekniska, ingenjörsvetenskapliga, matematiska och naturvetenskapliga områdena genom att under en fyraårsperiod (2011-2014) ge mer än 100 000 brasilianska medborgare möjlighet till utbildnings- och forskningsvistelser vid framstående utländska universitet och högskolor. Programmet erbjuder möjligheter för mobilitet för studier (på ”grundnivå” och ”forskarnivå”), forskning (postdoktorer) och professionell vidareutbildning. Dessutom ges möjlighet för unga begåvade, företrädesvis brasilianska, forskare utanför Brasilien att tillbringa upp till tre månader om året i landet i upp till tre års tid. Information om de olika typerna av stipendier, och antalet stipendier inom respektive kategori, finns i tabell 1 nedan.

Tabell 1. Mål för SwB-programmet 2011-2014. Olika stipendiekategorier och antalet stipendier per kategori. US= uppgifter saknas. Källa: <http://www.cienciasemfronteiras.gov.br/web/csf/bolsistas-pelo-mundo> (2014-05-23)

Riktning	Stipendietyp	Antal stipendier		
		Mål	Stipendier totalt (maj 2014)	Stipendier i Sverige (maj 2014)
Ut	"Grundnivån" (BSc och MSc) - sandwich (1 år)	64 000	40 582	73
	Forskarutbildning - sandwich (1 år)	15 000	5 544	59
	Fullständig forskarutbildning (4 år)	4 500	1 525	10
	Postdok (1-2 år)	6 440	2 865	38
	Teknologisk utveckling och innovation (1 år)	7 060	us	us
In	Unga talanger till Brasilien (<3 år)	2 000	us	us
	Speciell gästforskare i Brasilien (>1 månad per år i > 3 år)	2 000	us	us
	Total number of scholarships	101 000	50 516	180
	Totalt antal stipendier finansierade av regeringen	75 000		
	Totalt antal stipendier finansierade av näringslivet	26 000		

SwB-programmet finansieras huvudsakligen av den brasilianska regeringen (75 000 stipendier) med bidrag från aktörer i den privata sektorn (26 000 stipendier). Ansvaret för genomförandet delas mellan det brasilianska utbildningsdepartementet (*Ministry of Education*) och departementet för naturvetenskap och teknik (*Ministry of Science and Technology*). I praktiken hanteras SwB av departementens respektive myndigheter CAPES¹ och CNPq². Programmet är alltså organiserat och förhandlat på en hög politisk nivå och aktiviteterna samordnas av centrala myndigheter i såväl Brasilien som partnerländerna³.

¹ Coordenação de Aperfeiçoamento de Pessoal de Nível Superior – Brazilian Federal Agency for Support and Evaluation of Graduate Education

² Conselho Nacional de Desenvolvimento Científico e Tecnológico – National Council for Scientific and Technological Development

³ European Centre for Strategic Management of Universities (2012): Analysis of existing co-operation in terms of academic mobility between the EU and Brazil and identification of the main obstacles to mobility.

1.2. Högre utbildning i Brasilien

Den högre, eller eftergymnasiala, utbildningen i Brasilien bedrivs vid fler än 2 000 offentliga (statliga) eller privata utbildningsanordnare, av vilka ca 200 utgörs av universitet³. Den högre utbildningen omfattar yrkeshögskoleutbildning samt utbildningar på ”grundnivå” och ”forskarnivå”^{3, 4} (fig. 2).

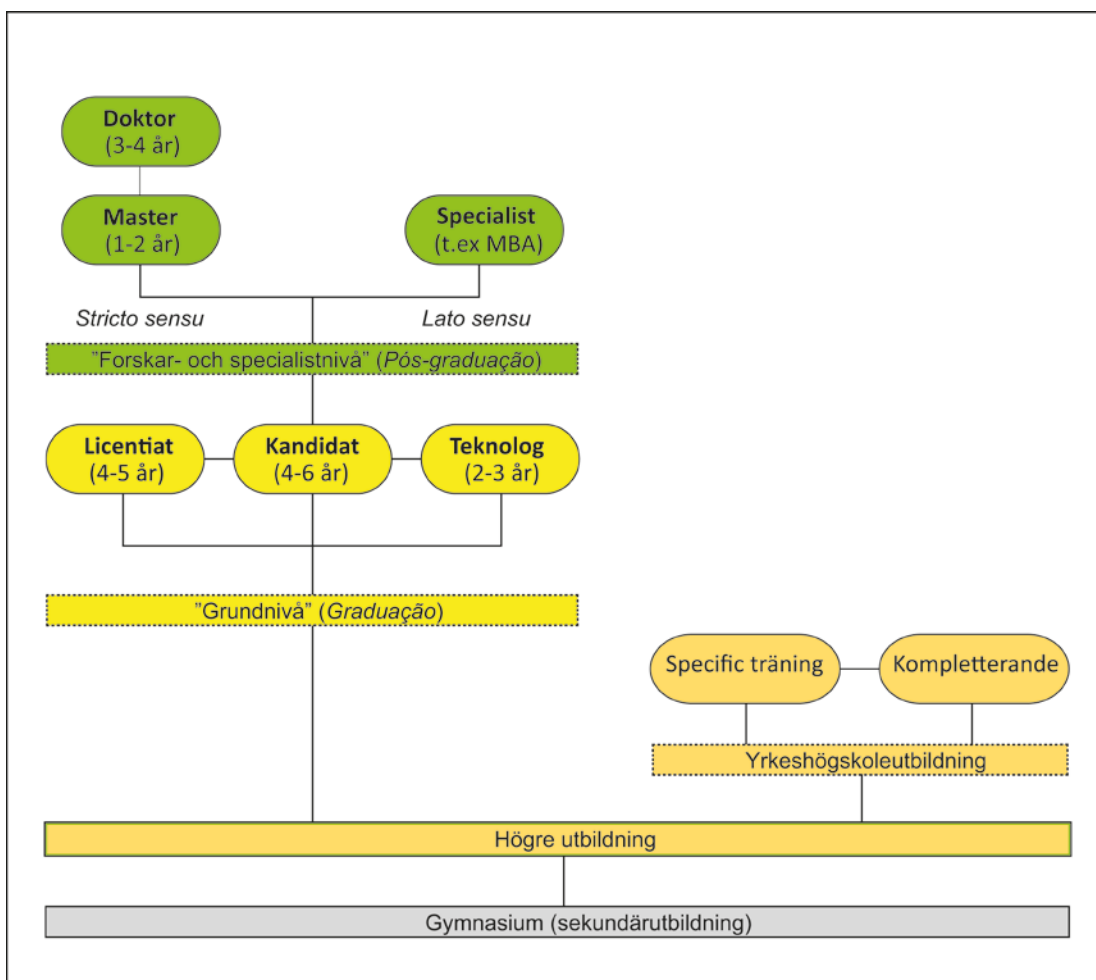

Fig. 2. Schematisk bild av det brasilianska högre utbildningssystemet. Förenklat baserat på European Centre for Strategic Management of Universities (2012) och Zapparoli (2004).

“Yrkeshögskoleutbildning” (*Sequential courses – Cursos Sequenciais de Formação Específica*). Högre utbildning som ger kunskap och träning i specifika arbetsfärdigheter som matchar arbetsmarknadens behov. Utbildningarna omfattar 2-3 års studier och ger inte behörighet för studier på de högre nivåerna.

”Grundnivå” (*Graduation courses – Cursos de Graduação*). Den grundläggande nivån i det spår som leder till de högsta högskoleexamina, d.v.s. master- och doktorsexamina.

⁴ Irene Zapparoli (2004): Quality Control of Vocational Higher Education and Training in Brazil: the Relationship Among Universities, Ministry of Education, Professional Representative Institutions and Labour Market. *Semina: Ciências Sociais e Humanas, Londrina*, v. 25, p. 75-88.

Utbildningarna är längre än ”yrkeshögskoleutbildningarna” och ger akademisk fördjupning inom ämnesområdena i fråga. Det finns tre slags examensinriktningar:

1. **Kandidat** (*Bachelor – Bacharelado*). Forsknings- eller yrkesförberedande utbildningar som omfattar 4-6 års studier.
2. **Licentiat** (*License – Licenciatura*). Lärarutbildningar för primär- eller sekundärskola, d.v.s. grundskola och gymnasium, som omfattar 4-5 års studier.
3. **Teknolog** (*Technologist – Tecnólogo*). Specialistutbildningar med huvudsaklig inriktning mot arbetsmarknaden och med praktik som en viktig del. Omfattningen är 2-3 års studier.

“**Forskarnivå**” (*Post-Graduation courses – Cursos de Pós-graduação*). Föreläsningarnivåer för studenter med en av de tre grundexamen (kandidat, licentiat eller teknolog) och som är indelade i två spår:

1. *Strictu Sensu* Post Graduation Courses (*Pós-graduação Strictu Sensu*). Forskarspår som leder till:
 - Masterexamen (*Mestrado*), omfattar 1-2 års studier
 - Doktorsexamen (*Doutorado*), omfattar 3-4 års studier
2. *Lato Sensu* Post Graduation Courses (*Pós-graduação Lato Sensu*). Spår som leder till en specialisttitel, t.ex. *Master of Business Administration* (MBA).

I Brasilien har de högsta utbildningsnivåerna (*post-graduation*) alltid haft en stark forskningsanknytning. På grund av det stora forskningsinslaget finns ett problem med erkännandet av utländska masterexamen, och inom SwB-programmet är det ovanligt med stipendier på masternivå³.

1.3. Samarbetsländer

För att kunna genomföra SwB-programmet har intresserade länder inbjudits att lämna s.k. nationella erbjudanden till Brasilien. Detta har resulterat i att Brasilien idag samarbetar med ett 20-tal länder i hela världen vad gäller ”grundnivån” och ett 40-tal länder vad gäller ”forskarnivån” (doktorander och postdoktorer). Samarbetsavtalen har slutits på en central nivå av regeringen i samarbete med ambassader, utan medverkan av de brasilianska universiteten³. En sammanställning över samarbetsländerna och deras deltagande i stipendieprogrammet finns i bilagor 1a-b. Av sammanställningen framgår att engelsk- (USA, Storbritannien, Kanada, Australien) och portugisisktalande (Portugal) länder har varit Brasiliens främsta samarbetsländer, men att även länder som Tyskland, Spanien, Frankrike och Ungern har tagit emot många stipendiater.

1.4. Stipendier

För att komma i fråga för ett SwB-stipendium på ”grundnivån” ska 40-80 % av studierna vara avklarade. Stipendierna täcker rese- och installationskostnader, sjukvårdsförsäkring och levnadsomkostnader i enlighet med en schablon³. För fördelningen av stipendier tillämpas följande process:

1. Utlysning av stipendier en till två gånger per år (CAPES och CNPq) baserat på s.k. nationella erbjudanden. Till och med våren 2013 var utlysningarna uppdelade i separata "calls" för deltagande länder, men inför utlysningen hösten 2013 bestämdes att man skulle tillämpa en gemensam utlysningsomgång för samtliga länder.
2. Studenterna ansöker till sina hemuniversitet, vilka sedan nominerar sina toppkandidater
3. Nominerade studenter styrker/bevisar sina engelskakunskaper genom att uppnå erforderat resultat på ett godkänt språktest
4. Urvalsprocess. CAPES och CNPq kontrollerar den grundläggande behörigheten och gör ett första urval.
5. Studenter som beviljats stipendium för studier i ett visst land ansöker om utbildningsplats vid medverkande universitet.
6. Antagningsprocess i respektive land

Inom ramen för "forskarnivån", som omfattar tre slags stipendietyper (tabell 1), ser processen lite annorlunda ut:

1. CNPq utlyser stipendier tre till fyra gånger per år
2. Kontakt upprättas mellan forskare/forskarstudenter och enskilda lärosäten, vilka utfärdar ett "Letter of Acceptance".
3. Forskarna/forskarstudenterna ansöker online om stipendium från CNPq.

2. Sveriges deltagande i SwB

Sveriges officiella deltagande i SwB startade hösten 2011 i och med att ett samarbetsavtal (s.k. *Memorandum of Understanding*) upprättades mellan *The Swedish-Brazilian Research and Innovation Centre (CISB)* och CNPq⁵. Initiativet, som ursprungligen kom från svensk industri och ett mindre antal svenska lärosäten, syftar till att ge SwB-stipendiater möjlighet att delta i forsknings- och utvecklingsprojekt inom svensk industri. Inom ramen för detta samarbete bidrar exempelvis SAAB med 100 stipendier för brasilianska doktorander och postdoktorer. Dessa stipendiater får under sex till tolv månader delta i utvecklingsprojekt i Sverige inom ett antal utpekade områden ("aerospace, energy & environment, defense & security and sustainable & attractive cities"). De svenska universitet och högskolor som samarbetet omfattar är Chalmers tekniska högskola (Chalmers), Kungliga tekniska högskolan (KTH), Linköpings universitet, Luleå tekniska universitet (LTU), Lunds universitet, Högskolan i Skövde och Försvarshögskolan⁶.

2.1. Nationellt erbjudande på grundnivån

Det första initiativet för att få till stånd ett formellt nationellt erbjudande togs av Utbildningsdepartementet i slutet av 2011. I en promemoria daterad den 13 december gav departementet i uppdrag till Internationella programkontoret (IPK) att skyndsamt kartlägga de svenska lärosätenas intresse för att delta i SwB och att utifrån kartläggningen utforma ett förslag på svenskt erbjudande. IPK, som inte tilldelades några extra medel för detta uppdrag,

⁵ Enligt brev från statssekreterare Peter Honeth till brasilianska myndigheter (2012-07-02)

⁶ Information från <http://www.cisb.org.br> (2014-04-22)

genomförde kartläggningen i början av februari 2012. Därefter följde ett knappt halvår av dialog mellan Sverige och Brasilien, vilken drevs av Utbildningsdepartementet och främst inkluderade IPK, CAPES och Brasiliens ambassad i Stockholm. I början av juli 2012 presenterades sedan ett svenskt erbjudande inför läsåret 2013/2014 för de brasilianska myndigheterna. Det svenska erbjudandet på ”grundnivån” kom slutligen⁷ att omfatta knappt 2 200 studieplatser vid 26 svenska universitet och högskolor (tabell 2 och bilaga 1c). Med ”grundnivån” avses här grundnivån i det brasilianska utbildningssystemet (*graduação*) och inte det svenska, då det svenska erbjudandet hittills har omfattat utbildningsplatser på avancerad nivå.

Tabell 2. Sammanställning av Sveriges hittillsvarande erbjudanden på ”grundnivån” inom SwB. För mer detaljer hänvisas till bilaga 1c. *Sveriges erbjudande inkluderades inte i utlysningssamgången.

	Kurspaket	Erbjudna studieplatser	Deltagande lärosäten	Antal			
				Stipendie-sökande	Beviljade stipendiater	Sökande till svenska lärosäten	Antagna
SWBHT2013	252	2 181	26	154	84	56	52
SWBVT2014*	80	529	9	-	-	-	-
SWBHT2014	238	1 932	23	305	104	98	92

Under augusti 2012 formaliserades kontakterna mellan Sverige och Brasilien i samband med ett statsbesök från Brasilien i Sverige. Utbildningsminister (och tillika vice statsminister) Jan Björklund tog emot vice president Michel Temer och i samband med detta undertecknades ett ”*Letter of Intent*” av Ulf Melin, generaldirektör för IPK, och Jorge Almeida Guimarães, president för CAPES. I detta LoI fastställs bl.a. att ”*The International Programme Office will be the Swedish Partner of CAPES for the development of initiatives within the Program Science without Border. The International Programme Office will also give support to the Swedish higher education institutions which will participate in the programme and will coordinate contacts with other Swedish government agencies.*”

Därefter gav Utbildningsdepartementet i ett regeringsbeslut, daterat den 27 september 2012, ett uppdrag till IPK om att ansvara för samordningen samt att hålla i kontakterna med CAPES och CNPq. För uppdraget tilldelades IPK 500 000 kr, och myndigheten blev samtidigt bemyndigat att ingå ett samarbetsavtal med CAPES. För att tydliggöra respektive parts ansvar under implementeringen av SwB i Sverige undertecknades ett *Memorandum of Understanding* av CAPES och IPK den 19 oktober 2012. Enligt den nuvarande projektledaren uppstod det senare en viss förbistring kring detta avtal. Orsaken till detta är att IPK fr.o.m. januari 2013 blev en del av den nybildade myndigheten Universitets- och högskolerådet (UHR), vilken inte finns omnämnd i avtalet mellan IPK och CAPES.

⁷ Förslaget som presenterades för CAPES i juli 2012 omfattade 1 800 studieplatser, men efter att utbildningsministern under ett rektorsmöte i september 2012 lyfte frågan om fler platser skulle kunna erbjudas ökade antalet studieplatser till knappt 2 200. Källa: minnesanteckningar från möte med Forum för internationalisering 2012-09-19

För att underlätta samarbetet mellan berörda svenska och brasilianska myndigheter togs den 25 oktober 2012 ett regeringsbeslut om att undanta tredjelandsstudenter som söker till en utbildning i Sverige inom ramen för SwB från anmälningsavgift⁸.

Grundarbetet inför implementeringen av det svenska erbjudandet gjordes av IPK i samarbete med *”Utbildningsdepartementet, ett mindre antal lärosäten, Sveriges universitets- och högskoleförbund samt myndigheter som Verket för högskoleservice, Migrationsverket och Svenska institutet”*⁹ genom att dessa aktörer utarbetade ett förslag på *”ramar och samverkansformer för rekrytering och antagning av studenter inom programmet Vetenskap utan gränser inför hösten 2013”*⁹. Förslaget cirkulerades till samtliga lärosäten som erbjudit platser i det svenska erbjudandet inför ett samrådsmöte i slutet av oktober 2012. Syftet med detta möte var att diskutera och besluta om principiella frågor¹⁰ och i inbjudan framfördes därför vikten av att lärosätenas representanter skulle ha mandat att fatta/framföra beslut å lärosätets vägnar. Till samrådsmötet kom representanter för 26 lärosäten samt Utbildningsdepartementet, Utrikesdepartementet, SUHF, Migrationsverket, Verket för högskoleservice (VHS), Svenska institutet (SI) och IPK. Efter att IPK presenterat förslaget diskuterades det i mindre grupper. Därefter hölls en gemensam slutdiskussion efter vilken förslaget godkändes av samtliga lärosäten, dock under förutsättningen att vissa överenskomna förtydliganden och kompletteringar skulle göras.

Resultatet blev ett ramverk med följande huvudpunkter:

- Erbjudna kurspaket ska vara på avancerad nivå (masternivå) och omfatta ett läsår, d.v.s. 10 månaders studier i full studietakt (60 hp/läsår). Ett förslag om att förlänga kurspaketen till 12-15 månader vid praktik eller kurser i engelska presenterades för CAPES, som inte alls gav gehör för idén vad gäller engelskan och endast undantagsvis vad gäller praktiken.
- Bland förkunskaperna krävs engelska motsvarande minst TOEFL 90/ IELTS 6.5
- Erbjudandet är öppet för brasilianska studenter som läser sitt fjärde år (d.v.s. som har avklarat sin utbildning till 60-80 %, på en nivå motsvarande 180-240 svenska hp)
- Studierna vid svenska lärosäten ska tillgodoräknas i examen vid hemuniversiteten – stipendiaterna ska inte ta ut examen i Sverige.
- Lärosätenas ersättning för studieavgifter kanaliseras via IPK¹¹ (SwB-studenterna undantagna från anmälningsavgift enligt regeringsbeslut)
- Deltagande lärosäten ska erbjuda bostadsgaranti
- Kortast möjliga anmälningsperiod ska tillämpas för att minimera antalet ”överskottssökande” (d.v.s. icke SwB-stipendiater).

⁸ Regeringsbeslut I:18. Fråga om anmälningsavgift för tredjelandsstudenter inom ramen för samarbetsprogrammet Vetenskap utan gränser. 2012-10-25 (U2012/5831/UH)

⁹ Protokoll från samverkansmöte den 26 oktober 2012: ” Beslut kring samverkansformer inom det brasilianska programmet ”Vetenskap utan gränser” (Dnr IPK/2012:3406)

¹⁰ E-post från IPK till lärosätena genom registratorsfunktionen, 2012-10-12

¹¹ Från och med 1 januari 2013 Universitets- och högskolerådet (UHR)

- Antagning, baserat på max fyra sökalternativ, görs lokalt med nationell samordning genom NyA.

2.2. Hanteringen av ”forskarnivån”

Upplägget av stipendiefördelningsprocessen för ”forskarnivån” inom SwB är som redan nämnts annorlunda än den för ”grundnivån” och man lägger här mer ansvar på den enskilde individen (doktoranden/ forskaren) vad gäller att hitta värdinstitutioner. I Sveriges fall kartlade den nybildade myndigheten UHR i april 2013 lärosätenas intresse för att ta emot denna kategori stipendiater. Man aviserade samtidigt samarbete med VINNOVA och plattformen www.euraxess.se angående marknadsföringen av programmet och de forskarutbytesmöjligheter som lärosätena erbjuder¹².

Under ett möte med SUHF:s Expertgrupp för studieadministrativa frågor konstaterade UHR en månad senare att responsen från lärosätena varit bättre än väntat, trots att de ekonomiska förutsättningarna innebär förluster för lärosätena.¹³

Trots tecken på att man inledningsvis hade andra, till synes större, ambitioner, har åtgärden hittills varit att publicera länkar till medverkande lärosätens webbsidor.

Som framgår i avsnitt 5.1. (s. 29) och bilaga 1d har 107 personer t.o.m. maj 2014 beviljats SwB-stipendium på ”forskarnivå” för utbildnings- eller forskningsvistelser vid svenska lärosäten.

2.3. Lärosätesanknuten projektledare

Under våren 2013 drog UHR slutsatsen att de hade felbedömt den arbetsinsats som krävs för arbetet med ett program som SwB¹⁴. För att förstärka och fokusera arbetsinsatserna anlät UHR en lärosätesanknuten projektledare som från och med 1 september fick helhetsansvar för programmet.

2.4. Aktörer i Sverige

Vid sidan av IPK har ett antal andra intressenter och grupperingar varit aktiva i utformningen och hanteringen av det svenska erbjudandet. Detta har skett på eget initiativ eller på uppdrag av t.ex. Utbildningsdepartementet. Vilka funktioner de involverade aktörerna har haft beskrivs här nedanför och i fig. 3 åskådliggörs schematiskt hur de relaterar/ har relaterat till varandra. Vid sidan av detta finns i bilaga 2 en ”logg” som, baserat på det material som författaren har lyckats få tillgång till, kortfattat redovisar händelseutvecklingen under framtagandet av de nationella erbjudandena och implementeringen av dessa i Sverige.

¹² ”Information om programmet Vetenskap utan gränser (Science without Borders) – Forskarutbyten”, PM daterat 2013-04-11 (bilagt e-postmeddelande skickat 2013-04-16)

¹³ Källa: Minnesanteckningar från möte med SUHF:s Expertgrupp för studieadministrativa frågor (2013-05-15).

¹⁴ ”Information angående Vetenskap utan gränser – Studentnivån”, PM daterat 2013-04-12

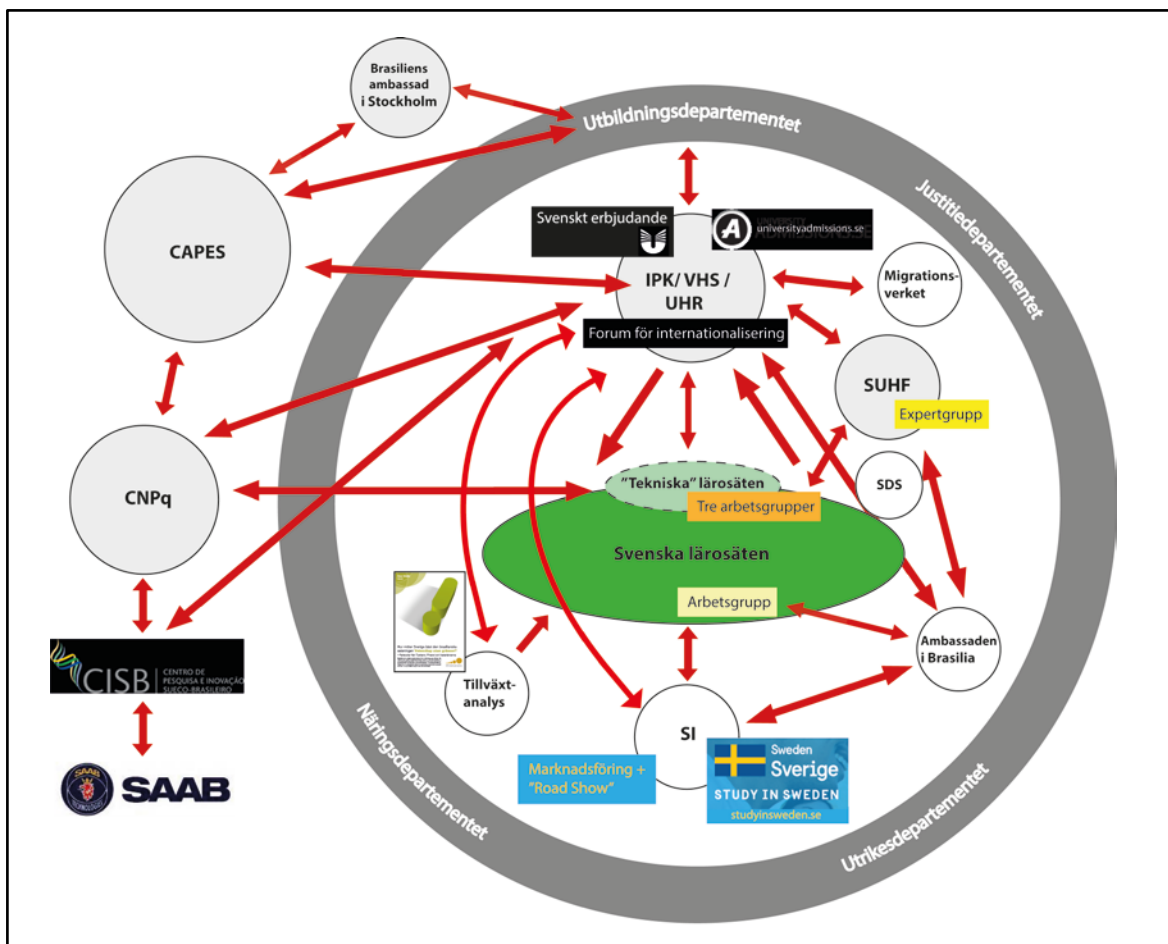

Fig. 3. Schematisk bild av hur olika aktörer inom SwB har relaterat till varandra.

2.4.1. "Tekniska lärosäten"¹⁵

Omedelbart efter att det svenska erbjudandet skickades till Brasilien i juli 2012 tog KTH ett initiativ för att samla vad de kallade "tekniska lärosäten" (KTH, Chalmers, Linköpings universitet, Lunds universitet, Uppsala universitet och Luleå tekniska universitet) samt IPK och Verket för högskoleservice (VHS) till ett diskussionsmöte om SwB-programmet. Bakgrunden till KTH:s snabba agerande är att lärosätet sedan tidigare hade pekat ut Brasilien som en av fyra prioriterade regioner för sitt långsiktiga arbete med utomeuropeisk studentrekrytering. KTH:s ledning såg det därför som angeläget att få möjlighet att använda SwB-programmet som ett verktyg att koppla till andra kontaktskapande aktiviteter inom ramen för den övergripande strategin. I avsaknad av en aktör med tydligt ansvar att driva frågan, och för att inte förlora momentum inför utlysningen hösten 2012, tog KTH snabbt initiativet för att få igång processen med att ta fram ett ramverk för genomförandet av det svenska erbjudandet. Av praktiska skäl höll man den övergripande arbetsgruppen relativt liten, men för att säkerställa hela universitets- och högskolesektorns representation på mötet informerades senare SUHF av IPK. Vid sidan av de tidigare nämnda lärosätena och myndigheterna deltog också representanter för Utbildningsdepartementet, SUHF och Svenska

¹⁵ Källa: E-postkorrespondens mellan KTH, IPK och SUHF och intervju med Hans Lundin och Christina Murray (KTH, juni 2014)

institutet (SI) i det första mötet. En skriftlig sammanfattning av de diskussioner som fördes under mötet visar att man utarbetade en tidsram för den kommande processen och att tre arbetsgrupper tillsattes för att arbeta med:

1. Process inkl. tidsplan (ansvar KTH);
2. Förpackning¹⁶ (ansvar LiU);
3. Avgiftsberedning (ansvar Chalmers).

Syftet med gruppernas arbete var att ta fram ett förslag att presentera för samtliga svenska lärosäten senare under hösten. Efter diskussioner i Forum för internationalisering anslöts senare Migrationsverket till relevanta arbetsgrupper.

Arbetsgrupperna fungerade enligt uppgift¹⁷ bra och det förslag som togs fram distribuerades, av IPK, till lärosätena inför det redan nämnda IPK-organiserade samrådsmötet i Stockholm i oktober 2012. Efter vissa diskussioner om bl.a. längden på anmälningssperioden och ev. bostadsgaranti, godkändes förslaget alltså av samtliga lärosäten och i närvaro av bl.a. representanter för såväl Utbildnings- som Utrikesdepartementet.

De ”tekniska lärosätena” träffades vid åtminstone ett ytterligare tillfälle (juni 2013) för att diskutera SwB utifrån olika perspektiv.

2.4.2. Forum för internationalisering

Forum för internationalisering är ett samordningsforum som inrättades på initiativ av Utbildningsdepartementet för att ”...förbättra samordningen mellan de svenska myndigheter och organisationer som berörs av och kan påverka universitetens och högskolornas internationalisering.”¹⁸ I forum ingår representanter för Centrala studiestödsnämnden (CSN), Justitiedepartementet, SUHF, Migrationsverket, Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser (Tillväxtanalys), Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning och forskning (STINT), Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida), SI, Sveriges förenade studentkårer (SFS), UHR, Universitetskanslersämbetet (UKÄ), Utbildningsdepartementet och Utrikesdepartementet. Eftersom forum för internationalisering samordnas av UHR (tidigare av IPK i samarbete med Högskoleverket) har händelseutvecklingen inom SwB regelbundet följts upp under de möten som har hållits sedan programmets start. Minnesanteckningarna visar att vid sidan av rent informationsutbyte mellan departementen, lärosätena och övriga myndigheter har diskussionerna i detta forum kretsat kring angelägna frågeställningar som t.ex. tillämpningen av anmälningssavgift och bostadsgaranti, likabehandling av olika kategorier tredjelandsstudenter, fungerande former för samarbete mellan deltagande lärosäten, och myndigheter vars tidiga deltagande i det förberedande arbetet inför implementeringen av den här typen program är nödvändigt (t.ex. Migrationsverket). Några övergripande slutsatser som har dragits är¹⁹:

¹⁶ ”Erbjudande” enligt SUHF:s Expertgrupp för studieadministrativa frågor, minnesanteckningar (2012-10-01)

¹⁷ Källa: intervju med Hans Lundin och Christina Murray, KTH (juni 2014)

¹⁸ Källa: <http://www.uhr.se/sv/Internationellt/Forum-for-internationalisering/> (2014-04-23)

¹⁹ Minnesanteckningar från möte 2012-09-19

- ”... det är svårt att åstadkomma ett riktigt bra gemensamt erbjudande på den korta tid som står till buds.”
- ”... Brasilien-programmet belyser ett behov i Sverige av en ökad kommunikation och samsyn mellan myndigheterna och den politiska nivån.”
- ”Ur en strategisk synvinkel är det ... angeläget att processen att sammanställa ett erbjudande dokumenteras, så att erfarenheterna kan användas till eventuella liknande situationer i framtiden.”

2.4.3. Sveriges universitets- och högskoleförbund (SUHF)²⁰

SUHF blev i ett tidigt skede insatt i händelseutvecklingen inom SwB, dels genom sin representation i Forum för internationalisering, dels genom kommunikation med IPK som från början ansåg det viktigt att hela universitets- och högskolesektorn var representerad i de pågående diskussionerna mellan de olika aktörer som börjat samarbeta på initiativ av KTH. Utöver representationen i Forum för internationalisering och samarbetet med de KTH-initierade arbetsgrupperna har SUHF haft följande huvudsakliga funktioner i SwB-sammanhanget:

- Ansvar för att upprätta en kontaktperson för SwB vid varje lärosäte;
- Återkoppling på förslaget till antagnings- och urvalsprocess;
- Assistens vid anordning av vissa möten, t.ex. samrådsmötet vid KTH i oktober 2012;
- Utredning av vissa sakfrågor inom ramen för tre arbetsgrupper:
 - Antagningsfrågan – möjligheten att implementera ett enklare ansökningssystem;
 - Hanteringen av höga förkunskapskrav vad gäller engelska – eventuella modeller för att ta fram behörighetsgivande kurser i engelska inom SwB;
 - Forskarnivån – matchning av brasilianska studenter med svenska lärosäten; Euraccess.

Inom ramen för SUHF:s Expertgrupp för studieadministrativa frågor har konstaterats att ”... de tydligaste stöttestenarna har varit antagningsprocessen, avgiftshanteringen, förkunskapskraven samt bostadsgarantier.”²¹

2.4.4. Svenska institutet (SI)²²

SI har ett generell uppdrag av regeringen att marknadsföra Sverige som studiedestination. Utifrån detta uppdrag och utifrån SI:s erfarenhet av att arbeta med marknadsföring av Sverige som studiedestination fick SI ett särskilt uppdrag från IPK/UHR att marknadsföra Sveriges medverkan i SwB-programmet, i syfte att attrahera studenter från Brasilien. För detta uppdrag erhöll SI 300 000 kr från UHR under 2013. Eftersom de medel som SI förfogar över för generell marknadsföring av Sverige som studiedestination är begränsade och eftersom SI i enlighet med den strategi som tidigare överenskommit med universitet och högskolor inte

²⁰ Källa: Fredrik Andersson, f.d. biträdande generalsekreterare för SUHF (2008-2013) samt minnesanteckningar

²¹ Minnesanteckningar från möte 2012-11-13

²² Källa: Niklas Tranaeus, *Marketing Manager, Study in Sweden*, SI (e-post, april 2014)

inriktat sig på Brasilien, hade SI själva inte möjlighet att avsätta extra medel just till SwB-programmet.

Efter konsultationer med lärosäten som var särskilt engagerade i SwB-programmet och hade intresse av att aktivt marknadsföra sig i Brasilien, samt andra parter som t.ex. Tillväxtanalys och Sveriges ambassad i Brasilia, beslöts att en större satsning skulle göras under våren 2013. Satsningen inkluderade en s.k. "road show" samt en online-tävling. En Facebook-grupp skapades också som sedan kunde drivas vidare med stöd från UHR och inblandade lärosäten. Under hösten 2013 genomfördes fler insatser av ett mindre antal lärosäten med anledning av SwB (se s. 22).

2.4.5. Tillväxtanalys (*Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser*)

I september 2012 fick Tillväxtanalys i uppdrag av Utbildningsdepartementet att "... kort beskriva det brasilianska utbildningssystemet samt utvalda länders strategier för att möta det brasilianska programmet "Vetenskap utan gränser"."²³ Syftet var att ta fram ett diskussionsunderlag kring bästa sättet för Sverige att agera för att nå ut med sitt nationella erbjudande i Brasilien. Uppdraget resulterade i en rapport¹²³ som presenterades för lärosätena under ett seminarium "Högre utbildning och forskning i Brasilien – "Science without Borders och Sveriges nationella erbjudande" som anordnades i Stockholm i början av november 2012. Rapporten, som bygger på en desktop-studie kombinerat med en jämförande fallstudie av marknadsföringsstrategierna för tre europeiska länder (Tyskland, Nederländerna och Finland), rekommenderar att:

- Svenska lärosäten i möjligaste mån koordinerar sina insatser i Brasilien;
- Koordineringen kombineras med en fast fysisk närvaro i landet, t.ex. genom samarbete med Sveriges ambassad och Sveriges export- och investeringsråd;
- Näringslivsrepresentanter och företag involveras i arbetet, inte minst eftersom möjligheter till praktikplatser är ett starkt marknadsföringsargument;
- Man söker nya samarbetspartners inom utbildnings- och forskningsområdet, eftersom det är stor internationell konkurrens om partners i "traditionella områden" som São Paulo och Rio de Janeiro;
- Särskild vikt läggs på sociala medier och personliga möten vad gäller marknadsföring, eftersom samarbetskulturen i Brasilien ofta bygger på "personliga kontakter och det enskilda mötet". Av samma anledning bör man skapa nätverk för brasilianska studenter i Sverige och använda det i marknadsföringen.

2.4.6. Sveriges ambassad i Brasilia

IPK började i ett tidigt skede att samarbeta med Sveriges ambassad i Brasilia, vilken bl.a. var behjälplig i kontakterna med CAPES och CNPq. Under hela arbetet med SwB-programmet har ambassaden, enligt den samordnande myndigheten, visat stort intresse och engagemang och varit mycket hjälpsam i syfte att Sveriges deltagande ska bli så lyckosamt som möjligt. Som tidigare nämnts samarbetade ambassaden även med SI och flertalet andra svenska

²³ Tillväxtanalys, november 2012. Hur möter Sverige bäst den brasilianska satsningen Vetenskap utan gränser? – Fallstudier från Tyskland, Finland och Nederländerna. Svar Direkt 2012:06.

aktörer för att i Brasilien marknadsföra Sverige som studiedestination och rekrytera studenter. Inför genomförandet av ”road showen” våren 2013 skrev ambassadör Magnus Robach ett brev till SUHF:s Expertgrupp för studieadministrativa frågor angående Sveriges höga krav på engelskakunskaper²⁴. I brevet jämförs de fyra länder som ställer högst krav vad gäller uppnådda poäng på TOEFL (IPT)-test, nämligen i fallande ordning Sverige (90 p.), Norge och Nederländerna (80 p.) och Australien²⁵ (79 p.), varpå ett förslag framförs om ”... en generell sänkning till Norges och Nederländernas nivå, och som, om jag förstått rätt, motsvarar vår gymnasiekompetens på B-nivån. Om detta anses vara en för omfattande åtgärd (krav på likabehandling m.m.) skulle jag i andra hand vilja väcka tanken att nivån 70/80 anges som tillräcklig för studenter som åtar sig att gå 3 månaders språkutbildning.”

I SUHF:s svar till ambassadören²⁶ ges en bakgrund till förbundets uppfattning att det inte är möjligt att arbeta för en sänkning av engelskkraven för SwB-stipendiaterna, vilket kokar ned till att behörighetskraven regleras i lag och att det rent praktiskt kan vara omöjligt att bevilja undantag från språkraven för en särskild grupp. Därtill beskrivs det arbete som SUHF i samarbete med andra svenska aktörer gjort för att ”ta fram förslag på modeller för hur behörighetsgivande kurser i engelska ska kunna ges inom ramen för Vetenskap utan gränser.”

2.4.7. Study Destination Sweden

I syfte att samverka kring internationell kommunikation och marknadsföring av svensk högskoleutbildning har ett antal svenska lärosäten gått samman och bildat *Study Destination Sweden* (SDS). SDS drivs som ett konsortium där anslutna lärosäten ingår ett skriftligt avtal och betalar en fast årsavgift. Vid sidan av funktionen som ett expertnätverk inom internationell kommunikation och marknadsföring är tanken att SDS också ska driva policyfrågor och frågor av myndighetskaraktär. Även om SDS inte har spelat någon aktiv roll i implementeringen av SwB i Sverige har konsortiet varit en intressent som med regelbundenhet har följt händelseutvecklingen.

2.5. Antal SwB-omgångar på grundnivån

Det första svenska erbjudandet (SWBHT2013) färdigställdes som tidigare nämnts inför läsåret 2013/2014. Detta omfattade ca 2 000 studieplatser på avancerad nivå vid 26 svenska lärosäten (tabell 2, s.12).

På grund av snäva tidsramar påbörjades planeringen av ett svenskt erbjudande inför vårterminen 2014 (SWBVT2014) redan innan arbetet med att genomföra den första svenska anmälningsomgången (inför läsåret 2013/2014) var slutförd. Inför vårterminen 2014 överlämnades ett erbjudande om ca 530 studieplatser vid nio svenska lärosäten till CAPES i början av juni 2013 (tabell 2), vilken var ett par dagar sent i förhållande till utsatt deadline. Någon vecka senare kom beskedet att det brasilianska ministeriet påskyndat utlysningen och

²⁴ Brasiliens stipendieprogram. Brev från ambassadör Magnus Robach 2013-03-19.

²⁵ I brevet anges Japan istället för Australien

²⁶ Angående Brasiliens stipendieprogram. Brev från SUHF till ambassadör Robach, 2013-04-02. Dnr 12/084

att det svenska utbudet var för sent anmält. Under en viss tid därefter fanns information på CAPES webbplats om att det svenska utbudet, tillsammans med ett par andra länders, skulle publiceras inom kort. Detta gjordes aldrig och trots flera olika förfrågningar har de svenska kontaktpersonerna vid UHR aldrig fått ett officiellt besked om orsaken.

Det tredje, och till dags dato senaste, svenska erbjudandet (SWBHT2014) togs fram inför läsåret 2014/2015. Inom ramen för denna omgång erbjöds knappt 2 000 studieplatser vid 23 lärosäten (tabell 2).

Tabell 2 utgör en lågupplöst numerär sammanställning av de tre svenska erbjudandena som hittills har tagits fram. För mer information om enskilda lärosätens deltagande och antalet sökande och antagna stipendiater hänvisas till avsnittet ” Stipendiater och studieresultat” (s. 30) och bilagor 1c-d.

2.6. Information och kommunikation

Som framgår av ”loggen” i bilaga 2 har den största delen av informationsförmedlingen från IPK/UHR och SI till lärosätena skett genom e-postutskick. Informationen har varit i formen av brev och ibland har man hänvisat till innehållet i bifogade bilagor. Vid ett mindre antal tillfällen (tre) har s.k. samrådsmöten eller seminarier anordnats för samtliga lärosäten. I slutet av 2012 lanserades en webbplats under NyA-systemets portal till stöd för lärosätena (<http://www.vhs.se/sv/Startsida-for-NyA-anvandare/Antagningsstod-och-rutiner/Antagningangangar/Science-without-Borders/>). Det är en utmärkt tanke med en gemensam informationsplattform, men det är lite oklart vilka ambitioner man har haft med sidorna eftersom innehållet idag är relativt begränsat och det inte är helt uppenbart vilken information som finns under de två sidrubrikerna ”SWBVT2014” och ”SWBHT2014”.

2.7. Marknadsföring

För den officiella marknadsföringen av det svenska erbjudandet inom SwB ansvarade alltså SI. Under februari-maj 2013 genomfördes, i flera kanaler online och offline, en rekryteringskampanj som inkluderade upprättandet av en Facebook-grupp, anordnandet av en online-tävling för studenter och planering och genomförande av en s.k. ”road show” (marknadsföringsresa) i Brasilien för svenska lärosäten. Dessutom översattes delar av StudyinSweden.se till portugisiska, och i samarbete med en brasiliansk PR-byrå togs redaktionellt material fram för annonsering i traditionella medier och på universitet. En utvärdering av SI:s marknadsföringskampanj i maj 2013²⁷ visar att insatserna gett i goda resultat och att kampanjen har lagt en trebent grund för fortsatt samarbete:

- En databas över 1 500 brasilianska studenter med intresse för studier i Sverige;
- Goda relationer med några av Brasiliens bästa och största universitet;
- En starkare Sverigebild hos målgruppen, d.v.s. brasilianska studenter med höga engelskakunskaper.

²⁷ Pierre Liljefeldt och Niklas Tranaeus, 2013. Utvärdering av Brasilienkampanj, Ciencia sem Fronteiras, (2013-05-21).

Här nedanför ges en kort sammanfattning av de olika marknadsföringsaktiviteterna. För information om ytterligare nyckeltal och detaljer hänvisas till rapporten²⁷.

2.7.1. Facebook

Facebook-gruppen ”*Ciência sem Fronteiras – Suécia*” startades i slutet av januari 2013 som en kanal för att på portugisiska marknadsföra det svenska SwB-erbjudandet. Huvudansvaret låg hos SI men lärosätena förväntades aktivt bidra med innehåll. I maj 2013 fanns ca 3 300 aktiva följare som dagligen ställde frågor av skilda slag. Inför sommaren 2013 aviserade SI att de inte längre hade möjlighet att ta ansvar för Facebook-gruppen. I augusti samma år fick därför UHR ta över ansvaret och i samband med detta kontrakterades en person med brasiliansk bakgrund vid Umeå universitet för att administrera sidan. Efter ett par månader, i oktober 2013, hade inte längre denna person möjlighet att fortsätta med uppdraget. Det bestämdes då att språket på sidan skulle ändras till engelska, dels av praktiska skäl eftersom det inte bedömdes helt lätt att hitta en lämplig person med språkkompetensen men också för att betona vikten av engelskakunskaper när man ska studera i Sverige.

2.7.2. Online-tävling

Online-tävlingen för studenter följde på en stipendietävling, ”*The Sweden-Brazil scholarship challenge 2013*”, vilken syftade till att utmana och testa brasilianska studenters talang inom innovation och entreprenörskap. Arrangörer för denna pilottävling var svenska företag (SAAB och Stora Enso), ett antal tekniska lärosäten (Chalmers och Linköping universitet), SI, Sveriges ambassad i Brasilien och CISB. Två förstapristagare vann vardera ett stipendium för studier (studieavgift) vid valfritt masterprogram vid Chalmers eller Linköpings universitet, stipendier för levnadsomkostnader (via SI), samt betald praktik under sommarlovet vid ett framstående industriellt företag. Andra- och tredjepristagarna (två studenter i respektive kategori) fick ett stipendium för att täcka ansökningsavgiften vid ansökan till ett antal svenska lärosäten.

I online-tävlingen inom ramen för den svenska marknadsföringen av Sveriges SwB-erbjudande deltog 14 svenska lärosäten. Tävligen syftade till att uppmärksamma brasilianska studenter i målgruppen på Sverige som studiedestination. Tävligen omfattade en ”*knowledge quiz*” med frågor om relationerna mellan Brasilien och Sverige, en ”*Sweden quiz*” med frågor om svensk utbildning, innovation och industri samt en uppsatstävling på ämnet ”*How could a Swedish innovation improve your life in Brazil?*”. 780 000 personer nåddes av tävlingen och fler än 3 000 studenter deltog. Av dessa utsågs sex vinnare, av vilka två förstapristagare, en andrapristagare och tre tredjepristagare. Samtliga vinnare erhöll ett diplom och en VIP-inbjudning till prisutdelningen i São Paulo den 18 april 2013, och förstapristagarna fick därtill en veckolång resa till Sverige och andrapristagaren en fyra veckor lång betald praktikperiod vid CISB i Brasilien.

2.7.3. Marknadsföringsresa i april 2013

Åtta svenska lärosäten deltog i marknadsföringsresan: KTH, Linköping, Lund, Malmö, Mälardalen (delvis), Skövde, Umeå och Uppsala. Under den s.k. ”road showen”, som ägde rum den 15-19 april 2013, besöktes fem universitet i tre delstater. På varje universitet gavs ett antal presentationer, på engelska eller portugisiska, som belyste Sverige som

studiedestination och innovationsland. Dessutom anordnades en ”utställning” med presentationer av och informationsmaterial om de deltagande svenska lärosätena (samt Chalmers, Linnéuniversitetet, Luleå tekniska högskola och Mittuniversitetet, som hade nappat på erbjudandet från ”road show”-arrangörerna att skicka med informationsmaterial). Evenemangen arrangerades i samarbete med de brasilianska universiteten och resulterade i 700 direktkontakter med brasilianska studenter.

2.7.4. Budget

Kostnaderna för marknadsföringsresan och studenttävlingen delades mellan SI (350 000 kr) och deltagande lärosäten och företag (10 000 kr för lärosäten och företag som endast deltog i tävlingen; 18 000 kr för Mälardalens högskola som deltog i tävlingen och delar av ”road showen” och 43 000 kr för lärosäten som deltog i tävlingen och ”road showen”).

2.7.5. Lärosätenas egna marknadsföringsaktiviteter

Vid sidan av SI:s officiella marknadsföringskampanj har flera lärosäten tagit fram egna broschyrer, webbsidor och annat marknadsföringsmaterial. Därtill anordnade Lunds universitet, med delfinansiering av STINT, s.k. *Swedish Excellence Seminars* i anslutning till marknadsföringsresan i Brasilien. Inom ramen för dessa presenterade sex svenska lärosäten (Halmstad, KTH, Linköping, Lund, Mälardalen och Uppsala) forskning inom en rad olika områden²⁸.

3. Identifierade svagheter i den svenska SwB-processen

Olika aktörer uppmärksammade vissa svagheter och brister i den process som togs fram inför den första anmälningsomgången i Sverige. Eftersom intentionen, som redan nämnts, var att delta med ett svenskt erbjudande i utlysningen inför vårterminen 2014, och kort därefter i utlysningen inför läsåret 2014/2015, var tidsramarna snäva och de samordnande aktörerna ansåg inte att det fanns ”*anledning eller möjlighet att förändra processen inför våren 2014.*”²⁹

Problemområden som har lyfts i olika sammanhang är huvudsakligen:

- **Sökandeproblematiken** – hanteringen av ”överskottssökande”, d.v.s. andra sökande än stipendiater inom SwB. För att minimera antalet överskottssökande tillämpades en så kort anmälningsperiod som möjligt. Inte desto mindre var antalet överskottssökande 2/3 av de sökande inför läsåret 2013/2014²⁹.
 - SUHF:s Expertgrupp för studieadministrativa frågor menade att ”... *givet programmet Vetenskap utan gränsers särskilda struktur finns det starka motiv för att antagningsomgången reserveras för sökande med stipendium inom programmet.*” ... *Motivet till att man skulle kunna reservera antagningsomgången till denna grupp är att det finns ett avtal mellan Sverige och Brasilien om att anta de stipendierade studenterna, vilket praktiskt*

²⁸ <http://utskick.lu.se/b.aspx?vi=22&vid=6209&ucrc=740ED69B> (2014-05-30)

²⁹ Minnesanteckningar från möte med SUHF:s Expertgrupp för studieadministrativa frågor 2013-05-15.

manifesteras i antagningsomgången i NyA. I detta avtal ingår även att brasilianska staten betalar anmälningsavgiften, vilket ytterligare särskiljer antagningsomgången från övriga. Övriga studerande kan därmed hänvisas till ordinarie antagningsomgångar och avvisas från den inom Vetenskap utan gränser.”³⁰ Efter en lång övervägning avstod ändå SUHF från att göra en rekommendation baserat på Expertgruppens ståndpunkt eftersom ”... det inte fanns tillräcklig enighet bland lärosätena om den juridiska grundvalen för en sådan rekommendation, även om man var överens om rimligheten i förfarandet som sådant.”³¹

- På tidigare nämnda webbplats under NyA-systemets portal konstaterade den svenske SwB-projektledaren 2014-02-28 att de överskottssökande kan ”... informeras om att ett villkor för att erbjudas plats i denna omgång är att man har ett stipendium från CAPES. Om man inte har det så hänvisar man till motsvarande utbildningar inom de reguljära antagningsomgångarna. Eftersom SUHF:s försök till att nå samsyn kring hanteringen av detta misslyckades förra våren, så blir det även denna gång upp till respektive U/H att avgöra hur man hanterar överskottssökande i antagningsomgången SWBHT2014.”

Utifrån den nuvarande projektledarens erfarenhet har det, trots återkommande diskussioner om problematiken, inte varit några större problem i praktiken med hanteringen av överskottssökande vid lärosätena.

- **Antagningssystemet** – inom såväl UHR som SUHF har det funnits funderingar om huruvida antagningssystemet NyA möjligen är för stort för den här typen av program:
 - ”Expertgruppen diskuterade hanteringen av stipendieprogrammet och konstaterade att givet de mycket små volymer som man nu ser att det rör sig om verkar det inte rimligt att man ska använda NyA-systemet för att hantera antagningen inom Vetenskap utan gränser. Speciellt som det skapar problem med sökande utanför programmet och hantering av anmälningsavgifter, vilka tas ut även fast de övriga sökande knappast kommer att kunna påbörja sina studier. Den nuvarande processen skapar också långa ledtider och är troligen inte heller kostnadseffektiv. Mot bakgrund av detta är det Expertgruppens ståndpunkt att UHR i samråd med lärosätena och SUHF bör överväga andra sätt än NyA för att hantera antagningen inom programmet, vilken är bättre anpassad för såväl de deltagande lärosätena som de studerande. Exempelvis kunde en modell vara att lägga ansvaret för antagningen på något av de deltagande lärosätena.”³¹
 - ”Antagningen menade man [UHR] vore lättast att göra för hand, inte via exempelvis NyA.”²⁹

³⁰ Minnesanteckningar från möte med SUHF:s Expertgrupp för studieadministrativa frågor 2013-01-15.

³¹ Minnesanteckningar från möte med SUHF:s Expertgrupp för studieadministrativa frågor 2013-03-07.

- **Förkunskapskraven i engelska** – Det faktum att Sverige har haft högst krav på engelskakunskaper bland alla deltagande länder, vilket kan förklaras av att endast utbildning på svensk masternivå erbjuds, har förorsakat diskussioner om kraven kan sänkas eller om behörighetsgivande kurser skulle kunna ges i Sverige inom ramen för SwB. Som tidigare nämnts (s. 19) lade Sveriges ambassadör i Brasilien i mars 2013 fram ett förslag till SUHF om en generell sänkning av språkravet eller en sänkning i kombination med tre månaders förberedande språkstudier. Oberoende av detta sänkte, enligt den nuvarande projektledaren, två lärosäten kraven på engelskakunskaper inför läsåret 2014/2015. Eftersom CAPES ser till den lägsta nivån som tillämpas av något medverkande lärosäte, såg det därför skenbart ut som att förkunskapskraven i engelska inom det svenska erbjudandet hade sänkts en nivå jämfört med tidigare.

4. Lärosätenas erfarenhet SwB-processen

För att ta reda på lärosätenas erfarenhet av sitt deltagande i SwB-programmet inbjöds samtliga 26 lärosäten som deltagit i minst en ansökningsomgång att svara på en elektronisk enkät. Svarefrekvensen var 77 % och en sammanställning av svaren på samtliga frågor finns i bilaga 3a. I det följande presenteras en sammanfattning av de svar som lämnats. Fig. 4 ger en förklaring till den terminologi som används för frågor som baseras på en femgradig betygsskala.

I enkätfrågor 7, 9, 16, 17, 18 och 19 användes en femgradig betygsskala enligt nedan:

5= Utmärkt / mycket bra / mycket / mycket stora / mycket nöjt /

4= Ganska bra / ganska bra / ganska mycket / ganska stora / ganska nöjt /

3= Okej / okej / måttligt / måttliga, tillfredsställd /

2= Ganska dåligt / ganska bristfällig / ganska lite / ganska små / ganska missnöjt

1= Dåligt / bristfällig / lite / små / mycket missnöjd / missnöjt

Fig. 4. Förklaring av den terminologi som används för frågor 7, 9, 17, 17 och 19, vilka baseras på en femgradig betygsskala.

4.1. Tidiga initiativ och beslut om deltagande i SwB

Sju lärosäten (35 %) angav att det förekom diskussioner inom lärosätet om SwB redan innan IPK i början av 2012 påbörjade kartläggningen av lärosätenas intresse för att delta, men endast fyra av dessa tog något eget initiativ i frågan (frågor 1-2). Som exempel nämns att ett lärosäte tog emot doktorander i ett tidigt skede medan ett annat lärosäte satte upp en webbaserad kampanjsida för brasilianska studenter och spred genom sin pressavdelning information till brasiliansk media.

15 lärosäten (75 %) angav att beslut om deltagandet i SwB fattades av rektor eller ledningen, medan tre lärosäten (15 %) angav att beslutet fattats på tjänstemannanivå (chefen för studentavdelningen eller internationella kansliet) (fråga 3). Vid övriga lärosäten var det fakultetsledningen (1 lärosäte; 5 %) eller ett råd för internationella frågor (1 lärosäte; 5 %) som varit beslutsfattare. Som den huvudsakliga drivkraften för att delta i satsningen framhöll

den stora majoriteten av lärosäten rekrytering av (betalande) studenter (fråga 4). Förhoppningar om fördjupade eller nya relationer med brasilianska lärosäten, ökad breddad rekrytering och ökad internationalisering på hemmaplan framfördes också som viktiga aspekter av flera lärosäten.

4.2. Den administrativa processen

Vid samtliga lärosäten har mer än en individ varit engagerad i den administrativa processen för ”grundnivån”, och det är inte ovanligt att många olika personer från såväl fakulteter och institutioner som den centrala universitetsadministrationen har varit inblandade (fråga 5). Vid nio lärosäten (45 %) har processen involverat 2-5 individer, vid sju lärosäten (35 %) 5-10 individer, och vid fyra lärosäten (20 %) fler än 10 individer. Vid de flesta lärosäten har arbetet involverat samtliga eller flertalet av följande verksamheter (fråga 6):

- Samordnande funktion (t.ex. en internationaliserings- eller rekryteringsansvarig, internationell koordinator, och/ eller personal inom ett ledningskansli, internationellt kansli eller en studentavdelning): sammanhållning av arbetet internt, kontakter med IPK/UHR.
- Institutioner (ämnesansvariga) och fakultetskanslier: framtagande av utbildningsalternativ (kurspaket) och inläggning i utbildningsdatabas.
- Studerandeavdelning: publicering i NyA, granskning av ansökningar, antagning.
- Kommunikations-/informationsansvariga: webbpublicering och framtagande av övrigt informations- och marknadsföringsmaterial.
- Internationell studentrekrytering: rekryteringsinsatser, t.ex. ”road show” i Brasilien.

4.3. Erbjudandet på ”grundnivån”

Majoriteten av lärosätena angav att det gick okej (8 st; 40 %) eller bra (6 st; 30 %) att integrera det administrativa arbetet inom SwB-erbjudandet på ”grundnivån” med de ordinarie arbetsuppgifterna (fråga 7). Medan fyra lärosäten angav att integrationen gick dåligt (3 lärosäten; 15 %) eller mycket dåligt (1 lärosäte; 5 %), tyckte två lärosäten (10 %) att det gick mycket bra. Som anledning till svårigheterna framförs problem orsakade av att SwB-studenterna inte tillhör de existerande studentkategorierna (utbytesstudenter och programstudenter), varför ett nytt sätt att administrera dem krävdes. Hanteringen försvårades ytterligare av oklara besked om spelreglerna, och att beskeden ofta kom sent. Vidare upplevdes problem med inhämtandet av utbildningsutbudet eftersom det låg utanför de ordinarie processerna och tidsplanerna. Något lärosäte angav också problem med att sätta koder på kurspaketen och att koppla dem till anmälningssystemet. Vid ett annat lärosäte krävdes extra insatser för att förhandla fram bostäder till ett stort antal förväntade studenter. Ett lärosäte beskrev en positiv progression under de två åren

Endast tre lärosäten (15 %) uppgav att de inför läsåret 2014/2015 gjorde några förändringar i erbjudandet som de tror ledde till fler förstahandssökande (fråga 12). Ett lärosäte angav att de efter att ha besökt universitet i Brasilien förändrade sitt erbjudande så att det inkluderade kurspaket som de hört studenterna uttrycka specifikt intresse för. Ett annat lärosäte bestämde att tillämpa intervjuer som komplement till officiella språktest för att fastslå de sökandes engelskakunskaper.

4.4. Marknadsföringsresan

Åtta lärosäten deltog i marknadsföringsresan våren 2013 (fråga 13). Som motiv till sitt deltagande angavs att man önskade:

- Lära sig mer om högre utbildning i landet och att nå studenter (rekrytera stipendiater);
- Upprätta eller utvidga kontakterna inom utbildning och forskning och med företag i Brasilien;
- Bli synlig på marknaden – insikt om vikten av att marknadsföra Sverige som studiedestination;
- Få erfarenhet av en ”road show”.

Anledningar till att övriga lärosäten valde att *inte* delta i marknadsföringsresan inkluderar:

- Inte prioriterat p.g.a.
 - Magert utfall i den första utlysningssomgången (46 stipendiater till hela Sverige) – kostnaden att delta högre än förväntat utfall;
 - Brasilien är inte ett ”målland” för lärosätets internationella studentrekrytering.
- Tids- och resursbrist vid lärosätet i kombination med kort framförhållning från initiativtagarna.

Av de åtta lärosäten som deltog i marknadsföringsresan angav sex att de tror att deras deltagande hade betydelse för antalet sökande inför läsåret 2014/2015. I fritextkommentarerna nämns att ett lärosäte träffade flera av stipendiaterna i Brasilien och att ett annat lärosäte i samtal med studenter fått höra att studenterna inte skulle ha valt Sverige om de inte träffat lärosätet i fråga. Övriga två som deltog i resan kan inte se att deras deltagande har haft någon påverkan alls. Bland de lärosäten som *inte* deltog i marknadsföringsresan är det bara två som angav att de tror att detta påverkade resultatet, medan sex lärosäten angav att de inte tror att det spelar någon roll, och fyra är osäkra.

4.5. Utfallet

På frågan om varför man tror att så få studenter beviljades stipendium för studier i Sverige inför läsåren 2013/2014 och 2014/2015 (fråga 15) var det mest förekommande svaren att Sverige inte är välkänt som studiedestination i Brasilien samt det höga kravet på engelskakunskaper. Andra tankar som framfördes inkluderar:

- Strukturella problem med själva SwB-konceptet och CAPES centrala styrning
 - CAPES har inte låtit brasilianska lärosäten nominera fler stipendier till svenska lärosäten;
 - Dålig kommunikation med CAPES;
 - CAPES långsamma hantering av stipendiaterna;
 - SwB:s officiella webbplats under all kritik;
 - Dålig kännedom om stipendieprogrammet i Brasilien, främst i början.
- Strukturella problem i Sverige – svårare att söka till Sverige än andra länder
 - Det är krångligt att söka och bli antagen – man skapade hinder istället för möjligheter genom att SwB från början hanterades av antagningsexperter istället för personer med erfarenhet av internationellt arbete;

- Oklar information – stor osäkerhet kring den administrativa processen, främst mellan Sverige och Brasilien men även internt vid lärosätena.
- Marknadsföringsaspekter:
 - Dålig exponering av det svenska utbudet;
 - Okunnighet i Brasilien om att utbildningarna i Sverige ges på engelska och att Sverige är ett engelsktalande land.
- Tidsmässiga aspekter:
 - Sen start;
 - ”Bristfällig planering och dålig framförhållning från svensk sida.” ”Sen information till lärosätena, kort tidsplan som försvårade ett attraktivt utbildningsutbud och vettig planering av marknadsföringen.”;
 - Sen marknadsföring.
- Brist på praktikplatser och för dålig koppling till svenska industrier.

4.6. ”Forskarnivån”

Inget av de nio lärosäten som angav att de lämnat information till UHR vad gäller ”forskarnivån” är påtagligt nöjda med den administrativa hanteringen av denna (frågor 8-9). Fem lärosäten (56 %) indikerade direkt missnöje medan fyra (44 %) angav att hanteringen varit okej. Fritextkommentarerna visar att missnöjet grundar sig i en upplevelse av otydlighet och brist på information och kommunikation från UHR:s sida. Man upplever en brist på stöd vad gäller arbetet med och förståelsen av förutsättningarna för ”forskarnivån”. Ett lärosäte uttryckte att ”forskarnivån” egentligen borde ha mer potential än ”grundnivån”, varför missnöjet är ett uttryck för en besvikelse över avsaknaden av nationell samordning vid sidan av länkningen till databasen Euraxess. Samtidigt anger ett annat lärosäte att man dragit sig ur ”forskarnivån” p.g.a. för dåliga villkor för doktoranderna.

Bara drygt hälften lärosätena (5 st) angav att de har kännedom om hur många stipendiater på forskarnivå som lärosätet har tagit emot (fråga 10). Det kan här påpekas att även om processen för ”forskarnivån” är decentraliserad finns möjlighet att följa antalet stipendiater på SwB-programmets officiella webbplats (<http://www.cienciasemfronteiras.gov.br/web/csf/bolsistas-pelo-mundo>).

4.7. Kontakter med brasilianska lärosäten

14 av lärosätena (70 %) angav att de före deltagandet i SwB haft lite kontakt med brasilianska lärosäten, medan endast tre lärosäten (15 %) haft mycket kontakt (fråga 16). Övriga tre lärosäten (15 %) indikerade att de haft måttlig kontakt. Sju lärosäten angav att deltagandet i SwB lett till utökade kontakter med brasilianska lärosäten. Fem av dessa deltog i marknadsföringsresan och beskrivningar i fritextkommentarerna av nya kontakter och fler potentiella partners tyder på ett orsakssamband mellan utökade kontakter och ”road showen” snarare än SwB-deltagandet i sig. Av fritextsvaren framgår också att de nya kontakterna har lett till nya utbytesmöjligheter (student- och forskar-) och Erasmus Mundus Action 2- och Linnaeus-Palme-ansökningar. De två lärosäten som inte deltog i ”road showen” men som

ändå upplevt utökade kontakter med brasilianska lärosäten har antingen tagit emot besök från Brasilien eller själva varit aktiva i kontaktskapandet.

4.8. Arbetsinsatser

15 lärosäten (85 %) angav att arbetsinsatserna har varit stora eller mycket stora i förhållande till resultatet, medan fyra lärosäten (20 %) angav att de varit måttliga och ett lärosäte (5 %) att de varit ganska små (fråga 17). Bland kommentarerna nämner flera lärosäten att det varit en stor investering för en liten utdelning och att mycket resurser lagts ned under pressade former. Något lärosäte konstaterar att det tyvärr saknar den organisation som krävs. Ytterligare ett annat poängterar att man ser deltagandet som en långsiktig satsning, varför det trots ett magert utfall varit värt att delta.

På frågan om hur man ser på resultatet av sitt deltagande (fråga 18) svarade 16 lärosäten (80 %) att de är missnöjda eller mycket missnöjda, medan resterande 4 lärosäten (20 %) angav att resultatet är okej. Bland kommentarerna framhålls att de inledningsvis höga förväntningarna på antalet studenter inte har infriats. Uttryck som ”svårt att beskriva som annat än ett stort misslyckande” förekommer. Samtidigt angav ett annat lärosäte att de är mycket nöjda med såväl de studenter de har tagit emot som resultatet av den andra antagningsomgången.

4.9. Den samordnande myndighetens (IPK:s / UHR:s) roll

Drygt hälften av lärosätena (11 st; 55 %) angav att informationen från den samordnande myndigheten (IPK/ UHR) har fungerat tillfredsställande (fråga 19a). Sex lärosäten var mer positiva och angav att informationsbiten har fungerat bra (5 lärosäten; 25 %) eller mycket bra (1 lärosäte; 5 %), medan tre lärosäten (15 %) angav att det har fungerat ganska dåligt.

Kommunikationsbiten får något högre omdömen; nio lärosäten (45 %) tycker att den har fungerat bra eller mycket bra, 10 lärosäten (50 %) att den har fungerat okej, och endast ett lärosäte (5 %) att den har fungerat ganska dåligt (fråga 19b).

Bland kommentarerna uttrycks att det har ”*fungerat bra givet den korta framförhållning och ett antal svårlösta frågetecken*” och en förståelse för att rollen som ansvarig myndighet är svår. Samtidigt som viss kritik framförs för sen och förvirrad (”grundnivån”) eller knapphändig (”forskarnivån”) information, angav flera lärosäten att det skett en förbättring under åren i det att informationen blivit tydligare och kommunikationen mer fortlöpande. Ett lärosäte framför att i brist på tydlig information från motparten (CAPES) föredrar man det system med spekulativ information som har utvecklats (istället för som i början osäker information). Från annat håll ges uppskattning till den nuvarande projektledaren för goda insatser vad gäller uppdateringar och ett proaktivt förhållningssätt till studenterna.

Förslag på förbättringar:

- Skicka en kopia till lärosätena av alla viktiga meddelanden till studenterna;
- Använd en tydligare checklista eller tidsplan över vad som ska göras vilken tid (istället för, eller som komplement till, information i en berättande form).

4.10. Rekommendationer inför liknande program i framtiden

Inför liknande program i framtiden framförde många lärosäten ett behov av ökad (nationell) samordning och prioritering, men även att en högre grad av omvärldsspaning och analys behövs så att man kommer med i sammanhanget tidigare och förmedlar rimligare förväntningar avseende resultatet (fråga 20).

Övriga rekommendationer kan sammanfattas i följande punkter:

- Få i ett tidigt skede till stånd en diskussion med alla lärosäten för att säkra deras engagemang. Alternativt, överväg att inte driva linjen att alla lärosäten ska delta;
- Involvera rätt personer vid universiteten och undvik att fokus hamnar på antagningstekniska frågor;
- Tag in tips och råd från lärosätena, och sätt sedan tydliga ramar för erbjudandet (vad gäller antagningskriterier, datum för ansökan etc.) innan en förfrågan om deltagande skickas ut;
- Skapa ett tydligare utbildningsutbud genom att begränsa antalet kurspaket och/eller vetenskapsområden och profilera lärosätena och Sverige mot dess styrkeområden. Alternativt, satsa på några stora välkända lärosäten som börjar med ett antal utbildningar – när svensk högre utbildning på detta sätt blivit marknadsförd kan övriga lärosäten ansluta sig;
- Arbeta för bättre framförhållning – undvik sena beslut och korta ställtider;
- Arbeta för bättre kvalitet på ansökningshandlingarna – samordna vilka dokument som krävs, kräv läsbara kopior och fler dokument på engelska;
- Bättre och tydligare kommunikation – se till att erbjudandet är lätt att förstå för såväl svenska lärosäten som potentiella studenter, lärosäten och myndigheter i partnerlandet;
- Bättre marknadsföring av Sverige som studiedestination.

5. Stipendiaterna och studieresultat

5.1. Antal stipendiaterna

Enligt statistikuppgifter publicerade på SwB-programmets officiella webbplats³² har totalt 181 stipendiaterna t.o.m. maj 2014 genomfört mobilitetsperioder i Sverige. Av dessa är 74 personer studenter på ”grundnivån”, 69 personer doktorander och 38 personer postdoktorer. Könsfördelningen är ojämn så till vida att 117 stipendiaterna är män (65 %) och 64 kvinnor (35 %). En uppställning som visar fördelningen av stipendiaterna per utbildningsnivå och svensk värdinstitution finns i bilaga 1d.

Den svenska utlysning-/ansökningsomgången inför läsåret 2013/2014 resulterade i att 46 SwB-stipendiaterna påbörjade studier vid svenska lärosäten (se bilaga 1c) och övriga 28 stipendiaterna på ”grundnivån” har alltså hittat studieplatser vid svenska lärosäten oberoende av

³² <http://www.cienciasemfronteiras.gov.br/web/csf/bolsistas-pelo-mundo> (2014-05-23)

det samlade svenska erbjudandet. Inför läsåret 2014/2015 har sammanlagt 92 studenter antagits och det återstår att se hur många av dem som kommer att anlända till Sverige.

5.2. Fördelning av stipendiaterna mellan lärosäten

Vad gäller fördelningen av SwB-stipendiater mellan svenska lärosäten har ett fåtal lärosäten tagit emot majoriteten av stipendiater (bilaga 1d). Om man betraktar perioden till och med innevarande läsår (2013/2014) och alla stipendiekategorier ligger KTH i topp (41 stipendiaterna totalt sett) följt av Lunds universitet (25 stipendiaterna), Uppsala universitet (20 stipendiaterna), Linköpings universitet (16 stipendiaterna), Chalmers (13 stipendiaterna) och Stockholms universitet (11 stipendiaterna). Av övriga 20 lärosäten som deltog i det svenska erbjudandet har 14 lärosäten tagit emot 1-10 stipendiaterna (Göteborgs universitet 8, KI 8, SLU 6, Umeå universitet 6, Högskolan i Skövde 5, Malmö högskola 3, BTH 2; Högskolan i Halmstad 2, Högskolan i Borås 1, Högskolan i Jönköping 1, Linnéuniversitetet 1, Luleå tekniska universitet 1, Mälardalens högskola 1) medan sju lärosäten inte har mottagit en enda stipendiat (Högskolan i Dalarna, Högskolan i Gävle, Högskolan i Kristianstad, Högskolan Väst, Karlstads universitet, Mittuniversitetet, Södertörns högskola).

Inför läsåret 2014/2015 utmärker sig Lunds universitet (LU) och KTH genom att ha antagit 30 respektive 25 studenter, jämfört med max åtta för övriga lärosäten. Om samtliga av de studenter som antagits till LU och KTH påbörjar studier i Sverige innebär det för Lunds del en mer än tredubbling och för KTH:s del en närapå dubblering av studentantalet jämfört med innevarande läsår – från, i förhållande till övriga lärosäten, redan relativt höga siffror. Även Högskolan i Halmstad sticker ut genom att ha ökat antalet studenter från en registrerad 2013/2014 till sex antagna inför 2014/2015. Ett av dessa tre lärosäten har uppgivit att de införde förändringar inför den andra ansöknings- eller antagningsomgången så till vida att de genomförde intervjuer med stipendiaterna som låg precis under gränsen vad gäller officiell behörighet i engelska (LU). För LU:s del innebär det att de kunde anta 30 av 40 sökande. LU tror även att deras ”framgång” i SwB har att göra med att det stora antalet SwB-stipendiaterna som sökt sig till Sverige kommer från ett litet antal sändande universitet som LU råkar ha bra kontakter med genom gemensamma Erasmus Mundus-program³³. Även Chalmers, som ökade antalet antagna studenter från sex registrerade 2013/2014 till åtta antagna inför 2014/2015, införde vissa förändringar i utbudet av kurspaket; detta efter att ha erfarit intresse för vissa specifika kurspaket under besök vid brasilianska universitet.

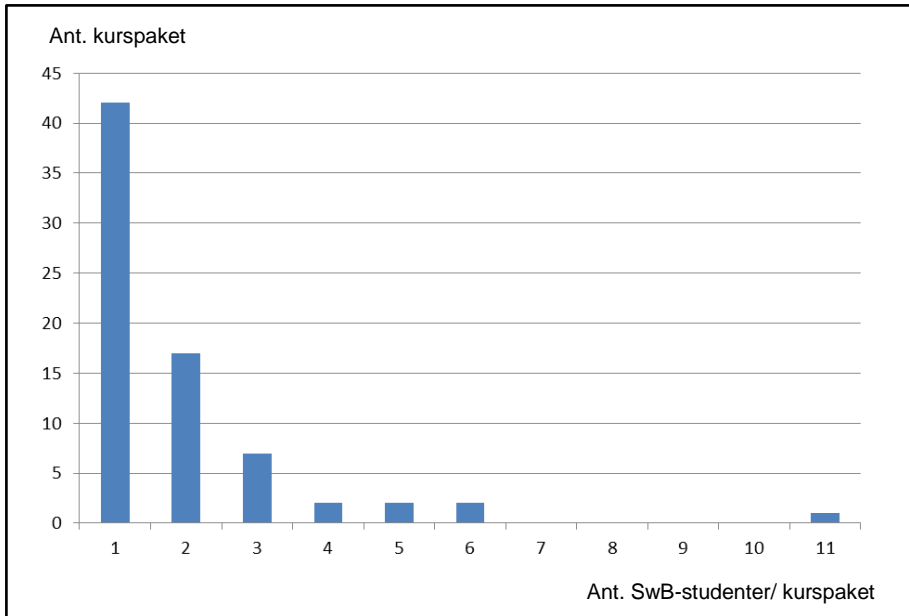
5.3. Valda kurspaket

En sammanställning av de kurspaket som de brasilianska stipendiater registrerats på (läsåret 2013/2014) eller antagits till (läsåret 2014/2015) visar att totalt sett 73 kurspaket (av 252 erbjudna inför läsåret 2013/2014 resp. 238 inför läsåret 2014/2014) har attraherat de 138 studenterna (bilaga 1e). I genomsnitt har dessa kurspaket således attraherat 1,9 studenter, med en spännvidd på 1-11 studenter sammanlagt under de två läsåren.

³³ Källa: Kieve Saling (maj 2014)

Inom ramen för Sveriges erbjudanden för de två läsåren 2013/2014 och 2014/2015 har 42 kurspaket (58 %) endast attraherat en enda SwB-student, medan 26 kurspaket (36 %) har attraherat 2-4 studenter, 4 kurspaket (5 %) har attraherat 5-10 studenter och 1 kurspaket (1 %) har attraherat fler än 10 studenter (diagram 1).

Diagram 1. Antal kurspaket med antal registrerade (läsåret 2013/2014) eller antagna (läsåret 2014/2015) SwB-studenter. (Data från 2014-05-23)

De tre mest populära kurspaketen är inom ”*industrial ecology*” (11 studenter), ”*aerospace engineering*” (6 studenter), ”*design*” (6 studenter), ”*control engineering*” (5 studenter) och ”*process engineering*” (5 studenter). Den stora majoriteten studenter har valt kurspaket inom de ingenjörsvetenskapliga och tekniska områdena, inklusive arkitektur, och i mindre utsträckning inom de rent naturvetenskapliga och medicinska områdena (bilaga 1e).

I samtal med företrädare för LU och Uppsala universitet (UU) har samma slags erfarenheter av brasilianska studenters mobilitet till Sverige utanför SwB-programmet kommit fram – dels att intresset för utländsk mobilitet och språkstudier är störst hos studenter inom ingenjör- och teknikområdet, dels att den roll studenternas hemuniversitet spelar är mycket viktig då de är aktiva och uppmuntrar studenterna att söka sig utomlands till partneruniversitet. Samtidigt som UU har haft ett litet söktryck inom SwB-programmet har man haft 124 brasilianska sökande till utbytesplatser inom Erasmus Mundus Action 2-program (EMA2). Av dessa studerar 58 personer ämnen som UU också erbjuder inom SwB-programmet, och de mest populära ämnena är inom ingenjörsområdet och ”*material sciences*” men även ”*public health*”. Även om EMA2-programmen är öppna för studenter vid alla lärosäten i partnerländerna kommer den absoluta majoriteten av UU:s brasilianska sökande från partneruniversiteten inom Erasmus Mundus-programmen³⁴.

³⁴ Källa: Kay Svensson och Gustaf Cars, Uppsala universitet (maj 2014)

Vid LU har 29 av sammanlagt 39 SwB-stipendiater inom de två svenska erbjudandena studerat vid eller antagits till kurspaket som ges av en enskild fakultet, Lunds tekniska högskola (LTH), som har erbjudit ett stort antal kurspaket inom de ingenjörsvetenskapliga och tekniska områdena. Majoriteten av de SwB-stipendiater som LU har tagit emot kommer från ett särskilt universitet som LTH redan hade väl utvecklade relationer till innan SwB-programmet startade³⁵.

5.4. Studieresultat

En av UHR genomförd Ladok Ping-undersökning av rapporterade studieresultat i mitten av juni 2014 visade en genomsnittlig studieprestation på 43,5 hp för hela läsåret, med en spännvidd på 18,5-60,0 hp.

6. Stipendiaternas erfarenhet av det svenska SwB-deltagandet

För att få reda på hur Sveriges insatser i SwB-programmet fungerat ur ett studentperspektiv inbjöds de 46 SwB-stipendiater på masternivå som under läsåret 2013/2014 studerat vid svenska lärosäten att svara på en elektronisk enkät. Svarefrekvensen var 60 % och en sammanställning av svaren på samtliga frågor finns i bilaga 3b. I det följande presenteras en sammanfattning av de svar som lämnats.

6.1. Val av studiedestination och utbildningsprogram

På frågan om varför studenterna valt Sverige som studiedestination (fråga 1) är de mest förekommande svaren att de lockats av att Sverige är ett säkert och välorganiserat "toppland" med hög levnadsstandard, ett excellent utbildningssystem med ett bra utbud av kurspaket på masternivå, och att en så stor del av befolkningen pratar bra engelska. Andra skäl som också framförs är svenska lärosätets ledande roll, inom vissa utbildningsområden, inom forskning och näringslivsinteraktioner, och länkar mellan Sverige och Brasilien genom industrin. Möjligheten att inom det nationella erbjudandet själv få välja specifika lärosäten angavs av vissa som ytterligare ett skäl, liksom att det är lockande med erfarenhet från ett "ovanligt" land.

15 studenter (52 %) angav att valet av utbildningsprogram (kurspaket) styrdes av en kombination av själva kurspaketet, lärosätets rykte och lärosätets geografiska lokalisering. 10 studenter (34 %) angav att valet huvudsakligen styrdes av själva kurspaketet, tre personer (10 %) av lärosätets geografiska lokalisering och en student (3 %) av lärosätets rykte (fråga 2).

Av kommentarerna framgår att det var mycket värdefullt för de studenter som gjorde sitt val baserat på kurspaket att information om de olika kurspaketen fanns tillgänglig på lärosätenas webbplatser. En student anger att han/hon jämförde rankingpositioner för såväl lärosäten som enskilda institutioner inför sitt val av kurspaket.

³⁵ Källa: Kieve Saling, Lunds universitet (maj 2014)

6.2. Information om utbildningsalternativen

Vad gäller informationen på webben om de svenska utbildningsalternativen är majoriteten av studenterna nöjda eller mycket nöjda med den information som tillhandahållits (frågor 3a-c). Studenterna uttryckte överlag större uppskattning av de svenska sajterna (www.studyinsweden.se) och lärosätenas webbplatser) än med den officiella brasilianska webbplatsen (www.ciencisemfronteiras.gov.br), och följaktligen mindre missnöje med de svenska sajterna än med den brasilianska.

Av kommentarerna framgår att vissa studenter hade stora problem med att hitta information på programmets officiella webbplats. Synpunkter framfördes också om att det var svårt att hitta information om de tidiga stadierna av ansökningsprocessen samt information på engelska om ingående kurser.

6.3. Ansöknings- och antagningsprocessen

Mer än hälften av studenterna (19 st; 66 %) angav att de är nöjda eller mycket nöjda med ansökningsinstruktionerna på www.studyinsweden.se (fråga 4a). Fyra personer (14 %) angav att instruktionerna var okej, medan fem personer (17 %) angav att de inte har någon åsikt. Endast en person (3 %) uttryckte (stort) missnöje.

24 studenter (83 %) angav att ansökningsprocessen på www.universityadmissions.se fungerade bra eller utmärkt (fråga 4b). Tre personer (10 %) angav att ansökningsprocessen fungerade tillfredsställande, medan 2 personer (7 %) uttryckte att det fungerat dåligt.

Missnöjet ovan specificeras i en kommentar *"I've found myself desperate due to the lack of information on documents, specific for Science without borders students. Conflicting information everywhere, and no contact mail."* Andra studenter angav också att de hade problem med att ladda upp filer, och att man saknade instruktioner till uppladdningssystemet (med information om t.ex. filformat och dokumentstorlek). Tydligare information efterfrågades om hur de två ansökningsprocesserna, d.v.s. ansökan om stipendium och ansökan om studieplats, hänger ihop och vilka datum som gäller.

26 av 29 studenter (90 %) angav att de är nöjda med den information de fick av lärosätet efter att de blivit antagna (fråga 5). De tre studenter som var missnöjda (10 %) anger anledningar som att det, i jämförelse med vänner som antagits till andra lärosäten, tog lång tid för honom/henne att få antagningsbeskedet, att lärosätet inte på eget initiativ försåg studenten med information inför mobilitetsperioden och att lärosätet inte uppmärksammade SwB-studenterna i lika hög grad som man uppfattar att andra lärosäten gjort – d.v.s man blev inte behandlad som en SwB-student utan som en "vanlig" student.

6.4. Praktiska problem

De flesta studenter (17 st; 59 %) anger att de inte haft några praktiska problem före eller under vistelsen i Sverige (fråga 6). Inte desto mindre har hela 12 personer (41 %) upplevt svårigheter som relaterar till nedanstående faktorer.

- Avsaknad av personnummer:

- Svårigheter att öppna bankkonton eller bankkonton med Internettjänster och/eller kreditkort utan att ha ett svenskt personnummer, vilket studenterna inte kunnat få p.g.a. att programlängden inte är längre än 10 månader;
 - Andra problem orsakade av avsaknaden av personnummer.
- Valutaförluster: stipendiet utbetalas i euro och inte i svenska kronor, vilket har resulterat i ekonomiska förluster p.g.a. ogynnsamma växlingskurser och -avgifter.
 - Uppehållstillstånd:
 - Lång väntan på dokument som behövdes för ansökan från CAPES och/eller på besked från Migrationsverket;
 - Att få uppehållstillstånd för samma tid som längden på det akademiska året, d.v.s. 10 månader, är för kort tid för att hinna med administrativa göromål efter avslutad utbildning (få betyg, validera studiedokument på ambassaden etc.) eller resa runt i landet. Förslag på att man arbetar för att förlänga uppehållstillstånden eller effektivisera byråkratin fördes fram.
 - Sjukvårdsförsäkring: problem med att införskaffa.

6.5. Erfarenheter/ Upplevelser under mobilitetsperioden

23 av 29 studenter (79 %) upplevde att de togs emot mycket väl av värdlärosätet vid ankomsten till Sverige; övriga studenter tyckte att de mottogs väl (4 studenter) eller tillfredsställande (2 studenter) av sina lärosäten. Ingen student framförde något missnöje med mottagandet (fråga 7a).

När det gäller kvaliteten på utbildningen (fråga 7b) är de flesta studenter mycket nöjda (15 studenter; 52 %) eller nöjda (13 studenter; 45 %). En student (3 %) angav att han/hon är tillfredsställd och ingen student framförde något missnöje.

Upplevelsen av studiemiljön (fråga 7c) är ännu mer positiv – samtliga studenter angav att de är mycket nöjda (25 studenter; 86 %) eller nöjda (4 studenter; 14 %) med lärosätets studiemiljö.

Även när det gäller bostadssituationen (fråga 7d) är de flesta studenter nöjda (9 studenter; 31 %) eller mycket nöjda (14 studenter; 48 %). Fem studenter (17 %) angav att bostadssituationen är okej medan en person (3 %) som hade haft problem var missnöjd. Den sistnämnde förklarade att bostadsproblemen berodde på hyresvärdens specifika situation och att det därför inte rör sig om något allmänt problem för just utbytesstudenter.

På frågan om kontakterna med det svenska samhället (fråga 7e) angav tre studenter att kontakterna varit ganska dåliga (10 %). Övriga studenter angav att kontakterna varit okej (12 personer; 41 %), bra (11 personer; 38 %) eller mycket bra (3 personer; 10 %). En av de missnöjda studenterna gav följande förklaring till sitt missnöje: *”Most Swedish students are not open for integrating with exchange students, in class and outside the university environment too.”*

Samtliga studenter angav att de är nöjda med sin vistelse i Sverige i allmänhet (fråga 7f). 15 studenter (52 %) uttryckte att de är nöjda medan 14 studenter (48 %) uttryckte att de är mycket nöjda. En student påpekade att möjligheterna till kontakter med det svenska samhället minskar när man inte kan svenska och att framtida studenter borde uppmanas att lära sig svenska "... *to not only survive in Sweden, but to fully intergrate with the Swedish society.*"

På frågan om mobilitetsperioden i Sverige har motsvarat studenternas förväntningar (fråga 8) svarade 25 av 29 (86 %) studenter ja. Av de fyra (14 %) studenter som svarade nej angav två som anledning att de hade förväntat sig att få göra praktik, medan en angav att det har varit svårt att lära sig om och anpassa sig till den svenska kulturen, någon som personen själv förklarar med att han/hon valt ett lärosäte med starkt internationell profil och därför många internationella studenter. Den fjärde studenten konstaterade att han/hon hade andra förväntningar på vistelsen i Sverige än hur det blev, men att det för den delen inte har varit en dålig upplevelse.

6.6. Brasilianska studenters förhållande till Sverige

De nuvarande SwB-studenterna identifierade ett antal faktorer som de tror kan hindra andra brasilianska studenter att söka sig till Sverige (frågor 9-10):

- De höga förkunskapskraven vad gäller engelskakunskaper;
- Kraven på minst 60 % avklarad utbildning i Brasilien, samt en osäkerhet kring hur man söker om man under ansökningsprocessen inte ännu har uppnått 60 %;
- Bristande kunskap om Sverige i allmänhet och om hur bra svenska lärosäten är;
- De flesta brasilianska studenterna är redan inriktade på USA och "klassiska" europeiska länder som t.ex. Storbritannien;
- Stipendieprogrammet som sådant är komplicerat för studenterna p.g.a. byråkrati, konstiga deadlines och brist på stöd;
- Vädret;
- Den höga kostnadsnivån;
- Allmän "stränghet" (rigorousness), många begränsningar och känslökalla människor.

6.7. Förslag på åtgärder inför framtida utlysningar

För att locka fler brasilianska studenter till Sverige (fråga 9-10) föreslog de nuvarande SwB-stipendiaterna att man arbetar för en:

- Ökad marknadsföring av Sverige i Brasilien genom att
 - Uppmärksamma Sverige som studiedestination i hela Brasilien – både genom att besöka fler brasilianska lärosäten och genom att i högre utsträckning använda sociala medier. Informera om att man inte behöver kunna tala svenska. Involvera alla brasilianska universitet i marknadsföringen (inte bara de statliga);
 - Berätta om hur bra svenska lärosäten är;
 - Visa potentialen med och möjligheterna i Sverige – "*The Swedish lifestyle*". Producera videofilmer som visar brasilianerna den svenska naturen, landets sedvänjor, vad Sverige gör inom utbildning och forskning, näringslivet etc. Enligt uppgift (i enkäten) sökte många av SwB-studenterna 2013/2014 till

Sverige efter att ha sett en del av TV-programmet ”*O mundo segundo os brasileiros*” som handlar om brasilianare som lever i Stockholm (<http://www.youtube.com/watch?v=qahvsDXgBpk>);

- Införa praktikmöjligheter (t.ex. sommarpraktik) – hjälp studenterna att upprätta kontakter med svenska företag;
 - Berätta om kända svenska företag och uppfinningar;
 - Använda de studenter som redan har varit i Sverige inom SwB som ambassadörer;
 - Bemöta ”rädslan” för den svenska vintern genom att informera om centraluppvärmning av bostäder och undervisningslokaler etc.
- Tydligare information om kurspaketen avseende
 - Syftet med de erbjudna utbildningarna;
 - Att undervisningen är på engelska;
 - Vilka kurspaket som bäst matchar de olika utbildningarna i Brasilien.
 - Högre grad av valbarhet och mobilitet inom kurspaketen;
 - Möjlighet till förberedande kurser i engelska (så att behörighetskraven kan sänkas);
 - Möjlighet till kurser i svenska språket.

För att underlätta för de studenter som kommer bör man arbeta för att:

- Tydliggöra relationen mellan CAPES – de svenska lärosätena – studenterna och förbättra processerna och informationsflödet;
- Förse studenterna med mer realistisk information – t.ex. avseende ekonomiska förutsättningar (ekonomiska förluster orsakade av att stipendierna utbetalas i brasiliansk valuta; se nedan) och praktik (vilket studenterna förväntade sig baserat på CAPES normer enligt vilka det ska vara en del);
- Studenterna får ett svenskt personnummer;
- Förmå CAPES att ändra utbetalningssystemet, genom att ge återkoppling om följderna av att stipendierna utdelas i brasiliansk valuta (ekonomiska förluster som en följd av skatter, avgifter och/eller växlingskurser). Alternativt, tydliggöra situationen för studenterna så att de slipper otrevliga överraskningar;
- Revidera uppdelningen i högkostnads-/ lågkostnadsorter, föreslagsvis så att alla svenska orter/städer räknas som högkostnadsorter. En student angav att hyran för hans/hennes lägenhet i en lågkostnadsort är högre än för en jämförbar lägenhet i en högkostnadsort;
- Anordna möten för SwB-studenterna tillsammans med någon slags stödperson.

6.8. Positiva slutord

Även om en del kritiska synpunkter av olika slag har framförts mot såväl programmets struktur som implementering dominerar de positiva betygen och kommentarerna i den avslutande öppna frågan (fråga 10). Här följer ett axplock av de sistnämnda:

- *”For me, these eleven months in Sweden are being for sure the most interesting and enjoyable ones in my lifetime. From my very first snowfall to the huge amount of friends I made, from my first lecture until the very interesting site visits we had, I can*

only say: Thank you, to all those who made it possible. That experience changed me, and I hope will change many other students in the same way.”

- *”Thanks very much for the opportunity. Living in paradise for 1 year was one of the best experiences in my whole life, that I will be eternally grateful. If everything goes according to the plan, I will help to transform Brazil from the current Hell to a next Paradise.”*
- *”One of the best experiences of my life!”*
- *”I had a great time in Sweden, and it was really easy for me to adapt. I really want to come back here to finish my master studies.”*
- *”I think the experience of living in Sweden was great, I was well received by the University, the classes were mostly well taught, with great teachers and a good learning environment. The university did offer some opportunities to get to know some of the Swedish culture and some beginner Swedish classes.”*
- *”Everything was very organized upon our arrival. We were very well received by the people responsible for the program in my university here in Sweden.”*

7. Analys och slutsatser

7.1. Övergripande reflektion

De senaste årens idoga arbete med SwB-programmet vid såväl centrala myndigheter som svenska lärosäten visar att både viljan och förmågan att mobilisera kraft för storskaliga och i viss mån oförutsägbara internationella samarbetsprogram finns inom den svenska högre utbildningssektorn. Även om det konkreta resultatet i form av antalet individer som valt att söka sig till Sverige för utbildning eller forskning inte på långt när motsvarar de förväntningar som ursprungligen förmedlades, har satsningen till största delen rots iland enligt planerna. Trots svåra förutsättningar, som inkluderar en sen start och oklara spelregler och tidspress orsakad av dålig framförhållning och en upplevd bristfällig kommunikation från den externa motparten CAPES, har två utlysningar baserade på ett svenskt nationellt erbjudande genomförts och attraherat brasilianska studenter. Ett positivt mervärde har också varit ett utökat samarbete mellan de svenska lärosätena och en ökad insikt om vissa svagheter i systemet.

Detta sagt har deltagandet i programmet också krävt ett sammalat stort och tidskrävande, och därmed dyrt, maskineri ute på lärosätena och inom övriga inblandade myndigheter, som motiverar att de ytterst ansvariga, d.v.s. Utbildningsdepartementet, funderar både kring sitt ansvar vad gäller detta program och hur man bäst tar sig an eventuellt liknande samarbeten i framtiden.

En övergripande svaghet, som även tidigare förts fram av olika personer i andra sammanhang, är bristen på en sammanhållen nationell strategi för internationaliseringen av den högre utbildningen. Det behövs en gemensam förståelse av vad Sveriges vision om internationellt samarbete inom högre utbildning är och tydliga spelregler för olika aktörers ansvarsområden och deltagande. Det bör också klargöras hur olika aktörer förväntas förhålla sig till varandra och vilka villkoren, inte minst de ekonomiska, är. En viktig aspekt är också

fungerande kommunikation, varför upprättandet av en kommunikationsplan är att rekommendera.

7.2. Analys av erfarenheterna från SwB-programmet 2012-2014

I ljuset av den samlade information som denna uppföljning omfattar träder ett särskilt område fram som kanske det allra viktigaste för utgången av en storskalig satsning som SwB-programmet. Det området är **kontinuerlig omvärldsanalys**. Vad gäller Sveriges deltagande i SwB ledde bristen på omvärldsanalys och engagemang, och ett sent agerande från Utbildningsdepartementets sida till:

- a. **En sen start i programmet för Sveriges del.** Detta resulterade i sin tur i att när väl Utbildningsdepartementet fattade beslut om deltagande fanns det inte mycket tid varelse för IPK att förklara och förankra gentemot lärosätena, eller för lärosätena att internt strukturera sig och själva eller i samarbete med den samordnande myndigheten utveckla smarta administrativa rutiner för de arbetsinsatser som krävdes. Det fanns heller inte mycket tid för att marknadsföra Sverige, som i Brasilien är ett relativt okänt europeiskt land, som en attraktiv studiedestination. Detta kan ses i ljuset av att många SwB-studenter i sina enkätsvar framhölls just vikten av ökad marknadsföring av Sverige och svenska lärosäten i som en viktig faktor för att öka antalet inresande brasilianska studenter till Sverige.
- b. **För högt ställda förväntningar.** Efter att lärosätena identifierat de utbildningsplatser de ansåg sig kunna ställa till förfogande för SwB-programmet inför läsåret 2013/2014 uttryckte utbildningsminister Jan Björklund, under ett möte med rektorer i september 2012, en fundering om huruvida lärosätena skulle kunna ta emot fler studenter än de 1 800 som det nationella erbjudandet då omfattade¹⁹. Detta utspel skickade förstås en signal till lärosätena om att ett mycket högt studentantal var att vänta, vilket gjorde att planeringen dimensionerades därefter, t.ex. vad gäller uppbokningen av bostäder, och att en stor besvikelse uppstod när det verkliga studentantalet stod klart (46 studenter totalt!).
- c. **Ett stort antal framtagna kurspaket som inte attraherade några studenter.** Om man i ett tidigt skede hade analyserat och tydliggjort dels SwB-programmets generella inriktning och dels mönstret hos de mest mobila brasilianska studenterna hade det funnits en realistisk möjlighet att tillämpa en strategisk planering, på antingen nationell nivå eller lärosätetsnivå, vad gäller lärosätets deltagande och/eller antalet och inriktningen på de erbjudna kurspaketen. Baserat på den information som fanns till hands vid utformningen av Sveriges erbjudande tog lärosätena gemensamt fram i storleksordningen 250 kurspaket som omfattade ca 2 000 studieplatser inför läsåren 2013/2014 och 2014/2015 (tabell 2). Av dessa rekryterade sammanlagt 73 kurspaket 46 respektive 92 SwB-stipendiater. Med en bättre analys i kombination med större framförhållning hade troligen betydande arbetsinsatser sparats och ett mindre spretigt utbildningsutbud erhållits.

Ett annat område som i SwB-perspektivet framstår som mycket viktigt är **strategisk planering och långsiktighet**. Av enkätundersökningen bland lärosätena framgår att det upplevda värdet av deltagandet i SwB i viss utsträckning tycks vara beroende av om man ser sina insatser som en del av en långsiktig satsning inom ramen för en strategi för ett särskilt land. KTH, som i SwB-sammanhanget är ett av de mest framgångsrika svenska lärosätena, har sett deltagandet i SwB som ett verktyg för att uppnå långsiktiga strategiska mål i en prioriterad region. Lärosätet är därför nöjt med utfallet trots att det hyste förhoppningar om att ta emot fler studenter än vad som hittills har kommit/ antagits. KTH menar att det efter den första antagningsomgångens besvikelse över det lilla antalet (14) inkommande SwB-studenter ute på skolorna ändå var relativt enkelt att motivera personalen inom utbildningsadministrationen till fortsatt arbete just genom att hänvisa till helheten och det långsiktiga perspektivet.

På samma tema men en högre nivå uppmanar Tillväxtanalys i sin rapport om hur Sverige bäst möter SwB-programmet²³ till diskussion kring Sveriges långsiktiga förhållande till brasilianska forsknings- och utbildningsinstitutioner, och myndighetens egen slutsats är att en fortsatt satsning kräver en långsiktig strategi och en koordinerad ansats.

I ett långsiktigt strategiskt förhållningssätt spelar **etablerade samarbeten** i landet i fråga ofta en viktig roll. Inom ramen för SwB-programmet har ett av de svenska lärosätena (Chalmers) uttryckt att man upplevt CAPES centrala styrning som ett hinder för de brasilianska partneruniversitetens ambition att nominera fler studenter till Sverige. Samtidig är ett annat lärosäte (LU) av åsikten att det till stor del fått sina stipendiater tack vare att de råkat ha goda samarbetspartners vid ett par av de få brasilianska universitet som har skickat ut flest stipendiater. Ytterligare ett annat lärosäte (UU) drar samma slutsats om hemuniversitetens stora betydelse för de brasilianska studenternas mobilitet genom att jämföra sin attraktionskraft i SwB-programmet med ett annat mobilitetsprogram där man tack vare uppmanande brasilianska partneruniversitet fått ett stort antal sökande. KTH har å andra sidan inte sett ett tydligt samband mellan inkommande studenter och partnerskap med studenternas hemuniversitet. Istället tror man att det finns en ganska stor kännedom om KTH bland de studenter som har övervägt Sverige som studiedestination och att det kan ha varit en avgörande faktor för deras val. Frågan om partnerskapets betydelse kompliceras möjligen ytterligare av att Tillväxtanalys i sin rapport²³ konstaterar att den brasilianska *”samarbetskulturen ofta bygger på personliga kontakter och det enskilda mötet”*, samtidigt som man rekommenderar att man i Brasilien bör *”söka nya och hittills utforskade utbildnings- och forskningsmiljöer”* eftersom *”de traditionella områdena, São Paulo och Rio de Janeiro, är redan idag under ansenlig press från utländska universitet och konkurrensen är därför stor.”* Slutsatsen är därför att det krävs en mycket djupare analys för att förstå vilken roll etablerade samarbeten med brasilianska samarbetspartners har spelat och hur samarbetena eventuellt hade kunnat användas för ett bättre resultat i SwB-programmet.

Ett tredje område som är värt att reflektera kring är **kommunikation av information**. En ansenlig mängd informationsmeddelanden och dokument av skilda slag har under åren

cirkulerats till en utpekad kontaktperson vid respektive lärosäte via e-post. Synpunkter har framförts från lärosätena om att informationen, främst i början, varit bristfällig eller förvirrande, vilket resulterade i en oklarhet om hur processen går till och vad lärosätena skulle leverera och när. Med tanke på det förhållandevis stora antalet involverade personer vid varje lärosäte och det tidvis ganska intensiva utskicket av innehållsrika e-postmeddelanden eller brev, ibland under semestertider, kunde det vara motiverat att fundera över en kommunikationsstrategi som även inkluderar alternativa eller kompletterande kommunikationsmetoder. Förslagsvis kunde man överväga att använda en gemensam elektronisk arbetsplats (eller motsvarande) som ett komplement till e-postkommunikation. Det skulle ge samtliga involverade personer en god möjlighet att snabbt få en överblick över viktiga meddelanden och dokument

Slutligen har SwB-programmet visat på vikten av att inför igångsättandet av en stor nationell satsning grundligt analysera vilken kompetens och vilka resurser som krävs av den **samordnande funktionen**, och att tydliggöra dess ansvar. Rör det sig om en nationell satsning bör en princip om gemensamhet i övergripande frågor tillämpas. Det är angeläget att få till stånd en fungerande "återkopplingsloop" så att ev. problem- och förbättringsområden som identifieras, oavsett tidsramar, tas om hand av den samordnande funktionen för samtliga lärosätens räkning. I fallet med SwB hade det t.ex. varit fördelaktigt om en ansvarig aktör hade arbetat fram en smidigare organisation för antagningen istället för att klämma in SwB-satsningen i NyA. Dessutom skulle en samordnande funktion ha kunnat arbeta med lösningar på problematiken med överskottssökande, den dåliga matchningen mellan de brasilianska studenternas engelskakunskaper och de svenska lärosätenas höga förkunskapskrav i språket, och övriga problemområden som under lång tid har diskuterats utan att en gemensam lösning har nåtts.

7.4. Värt att beakta inför framtida liknande program?

Avslutningsvis kan ovanstående reflektioner sammanfattas i några punkter som kan vara värda att beakta inför ett svenskt deltagande i eventuellt liknande program i framtiden:

- Tag fram en nationell strategi för internationalisering av högre utbildning som inkluderar en beskrivning av motiv och syfte och tydliga spelregler för:
 - Olika aktörers ansvar.
 - Deltagande. Utveckla en process för att tidigt besluta om en strategi för deltagande – vilka lärosäten som ska vara med.
 - Kommunikation. Upprätta en kommunikationsplan.
 - Marknadsföring. Tydliggör värdet av att gemensamt marknadsföra Sverige som studiedestination i första hand och enskilda lärosäten i andra hand.
 - Finansiella frågor.
- Analysera, innan initiativ tas gentemot lärosätena, viktiga aspekter såsom:
 - Rimliga förväntningar avseende antal kvalificerade och intresserade studenter och eftertraktade ämnesområden.
 - Realistiska arbetsinsatser och kompetens som kommer att krävas, för såväl nationell samordning som för arbetet på lärosätena.

- Relevansen för olika utbildningsnivåer och hur lärosätena prioriterar avseende detta.
- Överväg om och i så fall hur lärosätenas etablerade samarbeten i landet i fråga kan komma till användning.

Bilaga 1a. Antalet beviljade SwB-stipendier på "grundnivån" (graduação) per land och år. Sammanställningen är baserad på information på den officiella portugisiska webbplatsen för SwB (<http://www.cienciasemfronteiras.gov.br/web/csf/dados-chamadas-graduacao-sanduiche>; 2014-05-04). Asterisk (*) indikerar att resultaten av urvalet inte är publicerat och därför inte inkluderat i sammanställningen.

	Utlysningar för "grundnivån" (Graduação)									
	Utlysning 2011	Utlysningar 2012				Utlysningar 2013				TOTALT
		Start HT 2012	Start VT 2013	Start HT 2013	Subtotalt (källa)	Start HT 2013	Start VT 2014	Start HT 2014	Subtotalt (OBS)	
USA	1793		X	X	1845		7326	X*	7326	10964
Portugal		X		X	9709					9709
Storbritannien	480		X	X	2401		1864	X*	1864	4745
Kanada	105	X	X	X	2549		1368	X*	1368	4022
Tyskland	381		X		980		942	X*	942	2303
Australien		X	X	X	1359		807	X*	807	2166
Spanien		X		X	2121			X*		2121
Ungern				X	439		1442	X*	1442	1881
Italien	287			X	605			X*		892
Frankrike	309			X	551			X*		860
Nederländerna		X	X	X	739			X*		739
Irland				X	532			X*		532
Sydkorea		X	X	X	305		56	X*	56	361
Japan				X	53		220	X*	220	273
Kina				X	226			X*		226
Belgien		X		X	58	83		X*	83	141
Finland				X		58	20	X*	78	78
Norge				X	65			X*		65
Nya Zeeland							64	X*	64	64
Sverige				X	51			X*		51
Österrike				X	14			X*		14
TOTALT	3355				24602				14250	42207

Bilaga 1b. Antalet beviljade SwB-stipendier på "forskarnivån" (doktorander och postdoktorander) per land. Sammanställningen är baserad på information på den officiella portugisiska webbplatsen för SwB (<http://www.cienciasemfronteiras.gov.br/web/csf/bolsistas-pelo-mundo>; 2014-05-05)

Stipendier på "forskarnivån" (doktorander och postdoktorander)	
Land	Antal
USA	2775
Frankrike	1070
Storbritannien	990
Portugal	972
Spanien	874
Tyskland	788
Kanada	624
Italien	342
Nederländerna	290
Australien	274
Belgien	154
Sverige	108
Danmark	95
Schweiz	85
Irland	49
Österrike	49
Japan	34
Norge	25
Nya Zeeland	23
Finland	21
Kina	13
Sydafrika	10
Tjeckien	9
Mexico	7
Chile	6
Ungern	6
Indien	5
Israel	5
Ryssland	4
Singapore	4
Argentina	3
Luxemburg	2
Polen	2
Sydkorea	2
Bulgarien	1
Colombia	1
Costa Rica	1
Kuba	1
Mocambique	1
Slovakien	1
Turkiet	1
TOTALT	9727

Bilaga 1c. Sammanställning av lärosätenas deltagande i de svenska erbjudandena på ”grundnivå” inför läsåren 2013/2014 och 2014/2015 samt rekryteringsresan våren 2013.

Lärosäte	Lsåret 2013/2014		Start VT 2014		2014/2015		Rekryteringsresa
	Erbjudna studieplatser	Registrerade studenter	Erbjudna studieplatser	Registerade studenter	Erbjudna studieplatser	Antagna studenter	våren 2013 (1= deltog)
Blekinge tekniska högskola	195		62	Ingen utlysning för Sverige	40		
Chalmers tekniska högskola	100	6			100	8	
Göteborgs universitet	20				0	-	
Högskolan i Dalarna	30				10		
Högskolan i Borås	25				25	1	
Högskolan i Gävle	70				80	1	
Högskolan i Halmstad	35	1	15		40	6	
Högskolan i Jönköping	30	1			0	-	
Högskolan i Skövde	40	1			40	2	1
Högskolan i Kristianstad	80		20		30		
Högskolan Väst	15				?	1	
Karlstads universitet	28				0	-	
Karolinska Institutet	23				23	4	
Kungliga Tekniska högskolan	190	14	115		260	25	1
Linköpings universitet	120	2			85	3	1
Linnéuniversitetet	200				160	1	
Luleå tekniska universitet	40				25		
Lunds universitet	365	9	168		410	30	1
Malmö högskola	6		8		4		1
Mittuniversitetet	37				20		
Mälardalens högskola	65	1			65		1
Stockholm universitet	97	2	10		120	1	
Sveriges lantbruksuniversitet	109	1			89		
Södertörns högskola	30				15		
Umeå universitet	181	6	111		241	7	1
Uppsala universitet	50	2	20		50	2	1
Totalt antal	2181	46	529		1932	92	8

Bilaga 1d. Sammanställning av antalet SwB-stipendiater som t.o.m. läsåret 2013/2014 har genomfört mobilitetsperioder vid svenska lärosäten. Sammanställningen är baserad på information som finns tillgänglig på den officiella portugisiska webbplatsen för SwB (<http://www.cienciasemfronteiras.gov.br/web/csf/bolsistas-pelo-mundo>; 2013-05-23).

Lärosäte	"Grundnivå"	Doktorand, sandwich	Doktorand, fullständig	Post-doktorand	Totalt
Kungliga Tekniska högskolan	25	10	2	4	41
Lunds universitet	15	5	2	3	25
Uppsala universitet	8	10	1	1	20
Linköpings universitet	3	7	0	6	16
Chalmers tekniska högskola	7	3	0	3	13
Stockholm universitet	3	2	0	6	11
Göteborgs universitet	0	7	0	1	8
Karolinska Institutet	1	3	1	3	8
Sveriges lantbruksuniversitet	1	3	0	2	6
Umeå universitet	6	0	0	0	6
Högskolan i Skövde	1	0	0	4	5
Malmö högskola	0	2	1	0	3
Blekinge tekniska högskola	0	0	1	1	2
Högskolan i Halmstad	1	0	0	1	2
Gymnastik- och idrottshögskolan	0	0	1	0	1
Högskolan i Borås	0	0	0	1	1
Högskolan i Jönköping	1	0	0	0	1
Linnéuniversitetet	0	1	0	0	1
Luleå tekniska universitet	0	1	0	0	1
Mälardalens högskola	1	0	0	0	1
Högskolan i Dalarna	0	0	0	0	0
Högskolan i Gävle	0	0	0	0	0
Högskolan i Kristianstad	0	0	0	0	0
Högskolan Väst	0	0	0	0	0
Karlstads universitet	0	0	0	0	0
Mittuniversitetet	0	0	0	0	0
Södertörns högskola	0	0	0	0	0
<i>Subtotal</i>	<i>73</i>	<i>54</i>	<i>9</i>	<i>36</i>	<i>172</i>
Företag / myndighet / institut	"Grundnivå"	Doktorand, sandwich	Doktorand, fullständig	Postdok	Totalt
Acreeo AB	1	2	0	1	4
Institutet för Livsmedel och Bioteknik	0	1	1	0	2
Naturhistoriska riksmuséet	0	1	0	0	1
SAAB-gruppen - Linköping	0	0	0	1	1
Sandvik Coromant	0	1	0	0	1
<i>Subtotal</i>	<i>1</i>	<i>5</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>9</i>
Total	74	59	10	38	181

Bilaga 1e. Sammanställning av kurspaket med registrerade respektive antagna SwB-studenter läsåren 2013/2014 och 2014/2015.

Lärosäte	Benämning kurspaket	Ant. registrerade studenter 2013/2014	Ant. antagna studenter inför 2014/2015	Ant. studenter totalt
Chalmers tekniska högskola	Advanced Energy Systems and Technology		1	1
	Bioengineering and Synthetic Biology	1		1
	Complex Systems		1	1
	Construction Industry Innovation and Development	1	1	2
	Interactive Simulations and Games		1	1
	Logistics and Transportation	1		1
	Materials Design and Performance		2	2
	Microwave and Space Engineering	2	1	3
Sustainable Chemical Engineering	1		2	
Högskolan i Borås	Resource Recovery - Sustainable Engineering		1	1
Högskolan i Gävle	Electronics/Automation		1	1
Högskolan i Halmstad	Applied Environmental Sciences and Nature Conservation		1	1
	Datateknik	1		2
	Inbyggda och intelligenta system		3	3
	Tillämpad miljövetenskap och naturvård		1	1
Högskolan i Jönköping	Product Development	1		1
Högskolan i Skövde	Educational Games and Gamification		1	1
	Human Biology	1	1	2
Högskolan Väst	Produktionsteknik, magister		1	1
Karolinska institutet	Global Health		1	1
	Health Economics, Policy and Management		1	1
	Public Health Epidemiology		2	2
Kungl. Tekniska högskolan	Aerospace Engineering	3	3	6
	Computer Science for Data Mining, only Brazilian Scholarship Programme	1		1
	Energy Technology and Systems: Sustainable Solutions for Global Challenges		1	1
	Engineering Materials and Process Science		2	2
	Engineering Mechanics	2	1	3
	Entrepreneurship and Innovation in ICT		3	3
	Green Buildings	1	1	2
	Industrial Ecology	4	7	11
	Metropolitan Urban Planning	2	1	3
	Molecular Modeling		1	1
	Structural Design of Buildings and Infrastructure	1	3	4
	Urban Transport Systems		2	2
	Linköpings universitet	Aeronautical Engineering		2
Biomedical Engineering			1	1
Industrial Engineering and Management		2		2
Linnéuniversitetet	Full-year course in Structural Engineering		1	1
Lunds universitet	Advanced Architectural Design and Urban Shelter	1	2	3
	Automotive Engineering	1		1
	Bedrock Geology		1	1
	Bioinformatics		1	1
	Biomedical Engineering		1	1
	Communications Systems		1	1
	Computation and Simulation		1	1
	Computational Mechanics		1	1
	Computer Science	1		1
	Control Engineering	2	3	5
	Environmental Studies and Sustainability Science		1	1
	Geomatics and Geographical Information Systems (GIS)		1	1
	Information Theory and Security		1	1
	Material Science and Engineering		1	1
	Organic and Inorganic Chemistry		1	1
	Process Engineering	1	4	5
	Public Health		1	1
	Pure Mathematics 2		1	1
	Signals, Systems and Control		2	2
	Supply Chain Management	2	2	4
	Synchrotron Radiation Science		1	1
Urban Shelter and Architectural Competition		2	2	
Water Resources	1	1	2	
Mälardalens högskola	Inbyggda system	1		1
Stockholms universitet	Kurspaket i datavetenskap och IT	2		2
	Kurspaket i molekylära livsvetenskaper		1	1
Sveriges lantbruksuniversitet	Agroecology	1		1
Umeå universitet	Architectural Intervention		1	1
	Design	4	2	6
	Molecular biology	1		1
	Public Health		2	2
Uppsala universitet	Robotics and Control	1	2	3
	Datavetenskap		1	1
	Geovetenskap	1	1	2
	Molekylär bioteknologi	1		1
SUMMA	73 kurspaket	46	92	138

Bilaga 2. Logg för händelseutvecklingen vad gäller det svenska erbjudandet inom ramen för Science without Borders

- **26 juli 2011.** Programstart Ciência sem Fronteiras.
- **November 2011.** Ett Memorandum of Understanding undertecknades av CNPq och CISB (*The Swedish-Brazilian Research and Innovation Centre*)³⁶, enligt vilket deltagare ges möjlighet att erhålla tilläggsfinansiering och garanterat deltagande i forsknings- och utvecklingsprojekt inom svensk industri. Exempelvis 100 stipendier från SAAB.
- **9 december 2011.** Forum för internationalisering: från minnesanteckningarna framgår att en representant för Utbildningsdepartementet informerade om programmet och berättade att *”IPK har fått i uppdrag av Utbildningsdepartementet att informera de svenska lärosätena om programmet samt att kartlägga hur de befintliga samarbetena ser ut idag mellan Brasilien och Sverige. Kartläggningen ska bilda underlag för ett s.k. National Offer till Brasilien.”* En representant för Svenska institutet *”berättade att det största intresset från studenternas sida gäller USA men att flera andra länder, däribland Danmark, ligger i startgroparna för att få fram nationella erbjudanden.”*
- **13 december 2011.** Promemoria från Utbildningsdepartementet – *”Underlag inför nationellt erbjudande om samarbete med Brasilien”*. Under rubriken *”Svenska insatser”* fastslog promemorian att *”Sverige bör lämna ett s.k. nationellt erbjudande (national offer) till Brasilien för svenska lärosätens deltagande i programmet. Dels erbjuder programmet en intressant möjlighet att stärka relationerna mellan svensk högre utbildning och högre utbildning i Brasilien, dels är stipendieprogrammet ett välkommet initiativ i och med införandet av studieavgifter i Sverige. En koordinerad process är vad brasilianerna önskar sig för att få en så smidig administration som möjligt... Internationella programkontoret (IPK) får en koordinerande roll i att hålla ihop det samlade nationella erbjudandet från svensk sida. IPK innehar för närvarande ordförandeskapet i Forum för internationalisering och kan där informera om arbetet med det brasilianska initiativet. IPK arbetar även med både inresande och utresande studenter och har väletablerade nätverk med svenska lärosäten. Vissa kontakter finns redan mellan svenska lärosäten och lärosäten i Brasilien genom Linnaeus-Palme programmet. Ett första steg i detta arbete är att undersöka intresset för deltagande från svenska lärosätens sida. Baserat på detta ska sedan ett underlag lämnas till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) för en gemensam framställan till myndigheterna i Brasilien. Underlaget bör, om möjligt, lämnas till departementet i månadsskiftet januari-februari som en förberedelse för ett eventuellt besök av brasilianska myndigheter (se nedan). En eventuell förhandling bör skötas av IPK, samordnat med Utbildningsdepartementet.”*

³⁶ Enligt brev från Peter Honeth till brasilianska myndigheter, 2012-07-02

- **30 januari 2012.** Utskick från IPK till lärosätena ang. kartläggning av de svenska lärosätenas intresse av att samarbeta med Brasilien inom ramen för Science without borders. Lärosätena fick två veckor på sig att lämna information om antalet studieplatser inom olika ämnesområden (deadline 13 februari).
- **2 februari 2012.** Möte med Forum för internationalisering – En representant för SI tog upp frågan om det brasilianska stipendieprogrammet, varpå en representant för utbildningsdepartementet berättade:
 - om IPK:s utskick till lärosätena;
 - att vissa lärosäten har lämnat erbjudanden direkt till Brasilien;
 - att även näringslivet ska ingå i satsningen – t.ex., SAAB som erbjuder 100 stipendier för studier i Sverige samt lika många praktikplatser för de studenter som får dessa stipendier.
- **9 maj 2012.** Utskick från IPK ang. kartläggningen som gjordes i början av februari. Lärosätena ombads att inom en vecka bekräfta antalet studieplatser inför färdigställandet av det svenska erbjudandet.
- **2 juli 2012.** Förslag på svenskt erbjudande presenterades för ”*Ministry of Education*” och ”*Ministry of Science, Technology and Innovation*” i ett brev undertecknat av statssekreterare Peter Honeth, Utbildningsdepartementet. I brevet presenteras det svenska erbjudandet, d.v.s. ett förslag på en samarbetsmodell mellan Sverige och Brasilien inom ramen för Science without borders, där 1,800 studieplatser vid 27 [sic!] svenska universitet erbjöds.
- **10 juli 2012.** Brevet från Utbildningsdepartementet till berörda ministerier i Brasilien skickades för kännedom till IPK, SI och berörda svenska myndigheter, inkl. universitet och högskolor.
- **11 juli 2012.** KTH bjöd in ”tekniska lärosäten, IPK och VHS” till ett diskussionsmöte angående Science without borders den 31 augusti. Mottagare av inbjudan var personal vid Lunds universitet, Uppsala universitet, Chalmers tekniska högskola, Linköpings universitet, Luleå tekniska universitet, IPK och VHS. Följande diskussionspunkter var listade:
 - Gemensam lokal antagning;
 - Paketlösning av kurser på masternivå på 30 resp. 60 hp;
 - Gemensam prislapp för studieavgift;
 - Gemensamma regler för avhopp.
- **15 augusti 2012.** I samband med ett statsbesök från Brasilien i Sverige tog utbildningsminister (och tillika vice statsminister) Jan Björklund emot vice president Michel Temer. Ett ”*Letter of Intent*” gällande studentutbyte undertecknades av IPK och CAPES.
- **27 augusti 2012.** IPK informerade SUHF om KTH-mötet för att säkerställa att hela högskolesektorn skulle representeras.
- **29 augusti 2012.** Ett avtal om partnerskap och dialog om global utveckling skrevs under av Sveriges biståndsminister Gunilla Carlsson och Brasiliens utrikesminister Antonio de Aguiar Patriota.

- **31 augusti 2012.** Diskussionsmöte vid KTH med deltagare från Utbildningsdepartementet, KTH, CTH, LiU, UU, LU, IPK, VHS och SI. Tre arbetsgrupper, ansvariga personer för dessa och slutdatum fastställdes:
 1. Process inkl. tidsplan (ansvar KTH);
 2. Förpackning (ansvar LiU);
 3. Avgiftsberedningar (ansvar Chalmers).
- **September 2012.** Utbildningsdepartementet gav den statliga myndigheten Tillväxtanalys i uppdrag att kort beskriva det brasilianska utbildningssystemet och utvalda länders strategier för sin medverkan i SwB.
- **4 september 2012.** Brevväxling internt inom Göteborgs universitet med kopia till SUHF. I brevet ges förslag kring SUHF:s roll i SwB-hantering, bl.a.
 - *”SUHF bör efter samråd med VHS anhålla hos regeringen om undantag från anmälningsavgift för sökande inom programmet ”Science without Borders” ...”*
 - *”SUHF bör tillsammans med IPK bjuda in andra lärosäten än de med teknisk utbildning för en diskussion kring intresset från dessa lärosäten att delta i ”Science without Borders” givet frågeställningarna ovan; jag förutsätter att de tekniska lärosätena går vidare i sitt initiativ.”*
 - *”SUHF:s ledning bör ha en överläggning med IPK:s GD kring IPK:s ansvar för att för svenskt vidkommande operationalisera programmet; regeringen har faktiskt givit IPK i uppdrag att hantera detta och departementet bör inte delta i den fortsatta handläggningen annat än som observatör.”*
 - *”SUHF bör vid Forum för internationalisering väcka frågan om näringslivets medverkan i programmet – forum ska diskutera sådana frågeställningar på ett heldagsseminarium i november 2012.”*

Brevskrivaren framför följande ståndpunkt mot slutet av brevet *”Jag tycker för min del att hela frågan är ett tecken på bristande omvärlds- och invärldsanalys från såväl departementet som IPK:s del eftersom initiativet ”Science without Borders” inte varit helt okänt tidigare – Sverige reagerar på denna typ av initiativ alldeles för sent.”*

- *”I övrigt hänvisar jag till den information SUHF:s brittiska motsvarighet ”universities UK” lagt upp på sin webbplats: <http://sciencewithoutborders.international.ac.uk> Webbplatsen kan fungera som ett föredömligt exempel på hur motsv information skulle kunna presenteras och hur processerna skulle kunna hanteras i Sverige!”*
- **7 september 2012.** Information från IPK till svenska lärosäten samt inbjudan till ett möte den 26 oktober då förslaget för det svenska deltagandet skulle presenteras.
- **14 september 2012.** Brev från SUHF till förvaltningscheferna vid svenska lärosäten med en begäran om att varje lärosäte som anmält intresse för att delta i SwB skulle utse en central kontaktperson och meddela IPK namn och kontaktuppgifter för dessa.
- **19 september 2012.** Möte med Forum för internationalisering.

- En representant för Utbildningsdepartementet gav en bakgrund till IPK:s och lärosätenas engagemang, och berättade att det politiska intresset ökat den senaste tiden: *”Utbildningsministern uttryckte på ett möte med rektorer förra veckan en fundering kring om att de svenska lärosätena skulle kunna ta emot fler studenter än de 1 800 som det nationella erbjudandet hittills omfattar. I samband med att IPK skickar ut förslaget för det svenska deltagandet kommer en ny förfrågan om att identifiera platser att skickas till lärosätena.”*
- *”Xxx tog upp frågan om att dokumentera vilka problem arbetet med Brasilienerbjudandet har ställts inför, hur de har lösts och vilka frågor som kvarstår. Ur en strategisk synvinkel är det enligt sekretariatets mening angeläget att processen att sammanställa ett erbjudande dokumenteras, så att erfarenheterna kan användas till eventuella liknande situationer i framtiden. Detta är särskilt viktigt eftersom de lösningar som arbetas fram måste vara långsiktiga. SUHF åtog på sig att dokumentera processen tillsammans med IPK.”*
- **27 september 2012.** Regeringsbeslut i vilket IPK fick ”Uppdrag att ansvara för den svenska samordningen av det brasilianska stipendieprogrammet Vetenskap utan gränser.” För uppdraget tilldelades IPK 500 000 kr.
- **1 oktober 2012.** Möte med SUHF:s expertgrupp för studieadministrativa frågor. En intern grupp tillsattes med ansvar att ge återkoppling på det KTH-samordnade förslaget på antagnings- och urvalsprocess som var under utarbetande för beslut under det kommande IPK-organiserade mötet den 26 oktober.
- **3 oktober 2012.** Tillväxtanalys bjöd in lärosätena till ett seminarium den 8 november med titeln *”Högre utbildning och forskning i Brasilien – ”Science without Borders” och Sveriges nationella erbjudande”*.
- **12 oktober 2012.** IPK skickade en inbjudan till mötet den 26 oktober till lärosätena genom registratorsfunktionen. Bilagt fanns bakgrundsmaterial, bl.a. ett förslag på antagningsprocess: *”... Anmälningssperioden bör vara så kort som möjligt. Ju längre desto större fönster ut mot övriga sökande, d.v.s. de som inte är stipendiater från Brasilien. ...”*
- **15 oktober 2012.** Utskick från IPK till lärosätena med information om att inbjudan till mötet den 26 oktober skickats till registratorsfunktionen vid lärosätena.
- **19 oktober 2012.** Undertecknande av MoU mellan CAPES och IPK.
- **25 oktober 2012.** Regeringsbeslut om att ”anmälningssavgift inte ska tas ut av tredjelandsmedborgare som vid tidpunkten för anmälan söker till en utbildning inom ramen för det brasilianska stipendieprogrammet Vetenskap utan gränser.”³⁷
- **26 oktober 2012.** IPK-anordnat samrådsmöte med lärosätena. Ett förslag på *”ramar och samverkansformer för rekrytering och antagning av studenter inom programmet Vetenskap utan gränser inför hösten 2013”* presenterades och diskuterades med syfte

³⁷ Enligt protokoll från möte den 26 oktober 2012; IPK/2012:3406

att fatta ett lärosätsgemensamt beslut. Enligt minnesanteckningarna från detta möte var förslaget utarbetat av IPK *”efter diskussioner med Utbildningsdepartementet, ett mindre antal lärosäten, Sveriges universitets- och högskoleförbund samt myndigheter som Verket för högskoleservice, Migrationsverket och Svenska institutet.”* Under mötet diskuterades bl.a. frågan om en eventuell bostadsgaranti skulle tillämpas i erbjudandet, samt längden på anmälningssperioden.

- **29 oktober 2012.** Utskick från IPK till lärosätena:
 - *”Angående bostadsgarantin, ber jag er återkomma med ett svar under veckan om ert lärosäte kan erbjuda det eller inte, skicka gärna med kommentarer om ni inte har möjlighet att erbjuda bostadsgaranti, eller om det påverkar antalet platser och i så fall med vilket antal. Sen kommer vi behandla frågan internt på Programkontoret och återkommer med ett svar till samtliga om hur vi hanterar frågan.”*
 - *”Om ni inte har utsett en kontaktperson, ber jag er göra det. Vi kommer bland annat behöva olika former av referensgrupper under det fortsatta arbetet, jag kommer återkomma om det.”*
- **31 oktober 2012.** Utskick från IPK till lärosätena: minnesanteckningar från samrådsmötet den 26/10 samt deltagarförteckning och förteckning över kurspaket.
- **8 november 2012.** Tillväxtanalys anordnade ett seminarium med titeln *”Högre utbildning och forskning i Brasilien – ”Science without Borders” och Sveriges nationella erbjudande”*, som en del av ett uppdrag från Utbildningsdepartementet. Syftet var att beskriva vilka lärdomar Sverige och enskilda svenska lärosäten kan dra av andra länders arbete med att marknadsföra sitt nationella erbjudande i Brasilien?”.
 - **13 november 2012.** Utskick från IPK till lärosätena efter möte med Capes:
 - *”... de tror att våra höga krav på engelska kommer att medföra att det blir få behöriga sökande. ... Alla varianter som vi har för att lösa frågan tror jag är bra. Om inte till denna omgång, inför nästa.”*
 - *”... De tyckte att vårt förslag med endast en veckas antagning var snäv och undrade om vi kunde ha antagningen öppen i två veckor, så att studenterna inte missar att ansöka.”*
 - *”... De undrade även om vi kan ta emot studenter som läser till läkare, veterinär eller tandläkare.”*
- **13 november 2012.** Möte med SUHF:s Expertgrupp för studieadministrativa frågor. *”Arbetet med praktisk hantering av Brasilien-programmet Vetenskap utan gränser har fortsatt. Ett svenskt erbjudande om deltagande har tagits fram sedan samtliga 26 deltagande lärosäten enats om villkoren i samråd med IPK. Bland de tydligaste stötestenarna har varit antagningsprocessen, avgiftshanteringen, förkunskapskraven samt bostadsgarantier. Det kan finnas orsak för Expertgruppen att återkomma till de praktiska frågorna runt programmet, exempelvis rörande antagning.”*
- **15 november 2012.** Utskick från IPK till lärosätena med upprepning av informationen i meddelandet från den 13 november, samt information om hållpunkter för antagningsprocessen.

- **13-20 november 2012.** Reaktionen per e-post från lärosätena som svar på IPK:s meddelanden den 13 och 15 november.
- **20 november 2012.** Utskick från IPK till lärosätena med information bl.a. om en försening av utlysningen ("calle"), datum för anmälningssperioden (1-15 mars, dvs två veckor), att www.studyinsweden.se/br öppnats.
- **13 december 2012.** Utskick från IPK till lärosätena. Diskussioner om forskarnivåerna nämns.
- **11 januari 2013.** Möte om engelskakurser inom SwB med deltagare från Uppsala universitet, Stockholms universitet, Lunds universitet, Högskolan i Dalarna, KTH, SUHF och IPK.
- **15 januari 2013.** Möte med SUHF:s Expertgrupp för studieadministrativa frågor. En representant för UHR gav en lägesrapport om SwB:
 - UHR-tillsatt arbetsgrupp för hantering av antagningsprocessen
 - Studieinformationen på sidan www.studyinsweden.se
 - Pågående arbete med att se över hur man ska kunna erbjuda kurser i engelska inom ramen för programmet
 - Marknadsföringsplan tas fram av UHR i samarbete med SI
 - Utlysning mars/april inför VT 2014
 - Pågående arbete med hanteringen av forskarnivåerna – ev. portallösningar, samordning, ambitionsnivå? *"Från brasilianskt håll är utbytet på denna nivå prioriterat, eftersom den ligger sämre i fas än utbytet på studentnivå."*
 - Potentiella problem med sökande utanför stipendieprogrammet – bl.a. kravet på särskiljning avseende anmälningssavgift då SwB-studenter enligt regeringsbeslut är undantagna

Expertgruppens kom fram till följande ståndpunkt vad gäller sökandeproblematiken *"... givet programmet Vetenskap utan gränser särskilda struktur finns det starka motiv för att antagningsomgången reserveras för sökande med stipendium inom programmet. Det är dock viktigt att det klargörs redan innan antagningsomgången öppnar. Det är av stor betydelse att tjänstemännen som hanterar antagningen har stöd i sitt agerande, inte minst för att garantera likabehandling. Motivet till att man skulle kunna reservera antagningsomgången till denna grupp är att det finns ett avtal mellan Sverige och Brasilien om att anta de stipendierade studenterna, vilket praktiskt manifesteras i antagningsomgången i Nya. I detta avtal ingår även att brasilianska staten betalar anmälningssavgiften, vilket ytterligare särskiljer antagningsomgången från övriga. Övriga studenter kan därmed hänvisas till ordinarie antagningsomgångar och avvisas från den inom Vetenskap utan gränser."*

- **25 januari 2013.** Utskick från UHR till lärosätena med information om:
 - ny ansvarig person för SwB vid den nya myndigheten UHR
 - intresseanmälan för utlysningen inför VT 2014
 - inbjudan till samrådsmöte den 19 februari (inför antagning VT 2014)

- **30 januari 2013.** Utskick från SI till lärosätena med information om planerna för marknadsföring av Sverige för brasilianska studenter, bla. en ”road show” i Brasilien.
- **31 januari 2013.** Utskick från SI till lärosätena med bl.a. information om aktiveringen av en svensk Facebook-sida för SwB (www.facebook.com/CSF.Suecia).
- **31 januari – 5 februari 2013.** Reaktionen per e-post från lärosätena som svar på SI:s meddelanden den 30 januari.
- **1 februari 2013.** Utskick med statistik över webbesökare från SI på efterfrågan av Lunds universitet.
- **11 februari 2013.** Utskick från UHR till lärosätena med underlag inför möte den 19 februari: förslag till erbjudande inför VT 2014, förslag till engelskakurser; förslag till antagningsprocess.
- **12 februari.** Utskick från SI till lärosätena med information om och inbjudan att delta i marknadsföringsaktiviteter:
 - Facebook, Studyinsweden.se/br och Brasilienbroschyr
 - Tävling ”Student Competitions”
 - ”Road show” i Brasilien (program och budget bifogat utskicket)
- **14 februari 2013.** Svar från SI på förfrågan från ett lärosäte om timingen med ”road showen” och antalet SwB-stipendiater till Sverige: *”Det stämmer att Sverige har fått 154 sökande. Mina kvalificerade gissningar till att det är lågt är framförallt att vi har så höga engelskakrav (TOEFL 90 jmf med UK som har TOEFL 72), men också att andra länder tidigt varit på plats med marknadsföringen. Att det var första gången för Sverige spelar säkert också in. De flesta andra länder var med sedan tidigare.”*
- **18 februari 2013.** Utskick från UHR till lärosätena med detaljerad agenda inför möte den 19 februari.
- **19 februari 2013.** UHR-organiserat samrådsmöte med lärosätena, med syfte att godkänna ett förslag på svenskt erbjudande inför VT 2014. SI presenterade också ett förslag på marknadsföringsaktiviteter i Brasilien. Under mötet informerades även om aktuella tidsplaner, framtida utlysningar och engelskaundervisning
- **20 februari 2013.** Utskick från SI till lärosätena med begäran om besked vad gäller deltagande i planerade marknadsföringsaktiviteter.
- **28 februari 2013.** Utskick från UHR till lärosätena med bilagda presentationer från mötet den 19 februari, samt en länk till en webbsida som ger en överblick av SwB-studenter i världen (www.cienciasemfronteiras.gov.br/web/csf/bolsistas-pelo-mundo).
- **7 mars 2013.** Möte med Expertgruppen för studieadministrativa frågor (SUHF). En lägesrapport om SwB gavs och bl.a. informerades om att SUHF, efter en lång övervägning, avstod från att lämna en rekommendation utifrån Expertgruppens ståndpunkt att sökande utanför SwB-programmet inte skulle hanteras i den särskilda antagningsomgång som inrättats för programmet. *”Orsaken var att det inte fanns tillräcklig enighet bland lärosätena om den juridiska grundvalen för en sådan rekommendation, även om man var överens om rimligheten i förfarandet som sådant.”*

Efter en diskussion om hantering av antagningen kom Expertgruppen fram till en ståndpunkt om att *”UHR i samråd med lärosätena och SUHF bör överväga andra sätt än NyA för att hantera antagningen inom programmet, vilken är bättre anpassad för såväl de deltagande lärosätena som de studerande. Exempelvis kunde en modell vara att lägga ansvaret för antagningen på något av de deltagande lärosätena.”*

- **19 mars 2013.** Brev från ambassadör Magnus Robach, Sveriges ambassad, Brasilia till SUHF:s Expertgrupp för studieadministrativa frågor angående SwB. Syftet med brevet var att lyfta de brasilianska studenternas språkkunskaper som *”... en av de tillbakahållande faktorerna i detta projekt.”* och att presentera ett förslag om en generell sänkning av språkravet eller en sänkning i kombination med tre månaders förberedande språkstudier.
- **2 april 2013.** SUHF svarade på brev från ambassadör Magnus Robach, Sveriges ambassad, Brasilia, angående de svenska språkraven för tillträde till utbildningarna. SUHF framförde i brevet uppfattningarna att
 - *”det i nuläget inte är en framkomlig väg att arbeta för en sänkning av engelskakraven för den aktuella gruppen stipendiater.”*
 - *”ett system där studenter inleder sina studier i Sverige med behörighetsgivande studier i t.ex. engelska” är positivt. ”SUHF har tillsammans med Universitets- och högskolerådet (UHR) och ett antal lärosäten arbetat med att ta fram ett förslag på modeller för hur behörighetsgivande kurser i engelska ska kunna ges inom ramen för Vetenskap utan gränser. Detta såväl av enskilda lärosäten som genom olika former av lärosätessamverkan.”*
- **12 april 2013.** Utskick från UHR till lärosätena med information om ett svenskt erbjudande inför VT 2014. Bl.a.:
 - *”För närvarande ser inte UHR att vi kommer att kunna erbjuda utbildning i 6 månader för de brasilianska stipendiaterna. Vi kommer däremot, om lärosätena fortfarande anser det vara en god idé, att jobba för att få till ett nationellt erbjudande om 3 månaders utbildning i engelska. Det ser vi fortfarande som en möjlighet att nå en överenskommelse om.”*
 - *”Praktik. Detta ämne är fortfarande relativt outrett. Det vi kan säga är detta: Det är fortfarande väldigt högt prioriterat för de brasilianska myndigheterna. Det är fortfarande så att vi måste erbjuda någon form av sysselsättning under sommarmånaderna. Denna behöver inte vara i form av praktik utan kan vara kurser, VFU eller annat. Det viktiga är att vi i erbjudandet kan uppge att det kommer erbjudas sysselsättning under sommarperioden för de som påbörjar VT2014.”*
 - *”UHR har felbedömt den arbetsinsats som krävs för att hålla igång arbetet med Vetenskap utan gränser. För att kunna stärka upp detta arbete och ge tillräckligt fokus på denna uppgift kommer vi att ta in en lärosätessanknuten projektledare.*
- **16 april 2013.** Utskick från UHR med underlag för forskarnivån.

- ”Nu är det dags att inför kommande utlysning av forskarutbyten inom programmet ”*Vetenskap utan gränser*”, fastställa hur många stipendiater Sverige kan ta emot. ... Förutsättningarna för att delta är att ni accepterar de stipendiesummor som Brasilien erbjuder sina stipendiater. Det ges inget stipendium eller ersättning till er för kringkostnader för lokaler, labb etc. Det r alltså endast stipendiaternas levnadsomkostnader som ska täckas av det brasilianska stipendiet. ... UHR kommer att samarbeta med VINNOVA när det gäller utlysningen av utbytesmöjligheter... Vi kommer att använda oss av plattformen www.euraxess.se för att marknadsföra programmet och de forskarutbytesmöjligheter som ni kommer att erbjuda. På plattformen kommer vi lägga ut information om de delar av stipendieprogrammet som rör forskarutbytet och framförallt vilka lärosäten som deltar. Därifrån länkar vi sedan till respektive lärosätes egen sida om ”*Vetenskap utan gränser*”. Där är tanken att ni lägger upp information om ert arbete och vilket slags forskningsutbyte som ni kan erbjuda. Väljer ni att delta i programmet kommer ni att få en fördjupad beskrivning om vad vi vill att ni ska göra med era webbsidor.”
- **15 maj 2013.** Möte med Expertgruppen för studieadministrativa frågor (SUHF). Statusrapportering och diskussion med inbjudna representanter för UHR och Chalmers om nuvarande läge och framtida hantering av SwB, bl.a.:
 - ”Även inom forskning ha man fått erbjudande trots att det ekonomiska förluster för lärosätena, men responsen har varit bättre än väntat. [sic!]”
 - ”Var och hur ska vi sköta själva antagningen? Problemet är de extrasökande som var 2/3 av de sökande samt kraven på engelska. Dessutom har Brasilien ett annat läsår än vi och att bygga kurspaketen har därför tagit mycket tid och varit svårt. Antagningen menade man vore lättast göra för hand, inte via exempelvis NyA.
 - ”Expertgruppen konstaterade att det med tanke på nuvarande tidsplan mm inte finns anledning eller möjlighet att förändra processen inför våren 2014.”
- **21 maj 2013.** Möte med Forum för internationalisering. Information om att UHR lagt ut uppdraget att hantera SwB på Chalmers.
- **28 maj 2013.** Utskick från SI till lärosätena med information om en utvärdering av marknadsföringskampanjen i Brasilien:
 - 8 svenska lärosäten deltog i ”road showen” till 5 brasilianska universitet Lund, Skövde, Umeå, Uppsala, Linköping, Malmö, KTH, Mälardalen).
 - 14 svenska lärosäten deltog i online-tävlingen ”The Sweden-Brazil without Borders Challenge”, i vilken 3,000 studenter deltog.
 - Total kostnad för marknadsföringsaktiviteterna i Brasilien var 739 182,73 SEK.
 - Beskrivning av lärdomar från roadshowen
 - Facebook-gruppen *Ciência sem Fronteiras – Suécia* ”var och förblir en grundbult i kommunikationen med de brasilianska studenterna. Det har

kommit att bli en interaktiv grupp med cirka 3 300 följare där studenter dagligen ställer frågor om allt från ansökningsprocessen till svensk kultur.”

- *”På längre sikt kan konstateras att gemensam Sverige-närvaro i sociala medier är ett måste för att vara en del i målgruppens beslutsprocess. En administratör för detta bör vara interkulturell Sverige-Brasilien. För att vara relevant för Brasilien, kunna ta tillvaka intresse, kontakter och uppkomna möjligheter krävs det en representant för Sveriges lärosäten på plats i Brasilien.”*

”Preliminärt får ansträngningarna anses ha gett goda resultat och skapat en grund för fortsatt samarbete. Grunden består av 1) en databas med 1 500 brasilianska studenter i målgruppen som uttryckligen är intresserade av att studera i Sverige 2) goda relationer med några av Brasiliens bästa och största universitet och 3) en starkare Sverigebild hos målgruppen.”

- **12 juni 2013.** Utskick från UHR till lärosätena med information om forskarutbyten:
 - *”Sedan en dryg vecka finns det på www.euraxess.se grundläggande information om programmet. Där kommer också snart finnas information om deltagande svenska universitet. Informationen på sidan kommer att visa inom vilka ämnesområden som ni erbjudit tjänster, utifrån det underlag som ni skickat in. Vi kommer efterhand att komplettera och förbättra informationen.”*
- **13 juni 2013.** Utskick från UHR till lärosätena med information om att det uppstått komplikationer med utlysningen inför VT 2014 – Sverige fanns inte med bland de länder som man kunde söka till:
 - *”Det besked som kom kvällen den 11 juni var att vårt utbud var för sent anmält och att ministeriet påskyndat utlysningen. Vidare att en ny utlysning kommer att ske i oktober. ... Jag har varit i kontakt med ambassaden i Brasilia och med hjälp av dem fått något andra bevekelsegrunder. Det finns endast nio länder bland dem som ingår i utlysningen. Det dessa har det gemensamt är att de erbjuder förberedande språkkurser, antingen i det inhemska språket eller i engelska. Det går rykten om att ministeriet påbjudit att endast de länder, där man avtalat om att språkkurser erbjuds får finnas med i juni utlysningen. Som ni känner till har vi inte en överenskommelse angående detta då våra krav tidigare bedömts alltför höga/våra förslag på kurser alltför långa(6 månader). Finland finns med bland de nio länderna och ambassaden håller på att försöka få fram hur Finlands erbjudande ser ut avseende språkkursvariabeln. Vi undersöker med ambassadens hjälp om det finns lösningar på detta som gör att vi kan få till stånd en komplettering av utlysningen eller om det finns någon annan framkomlig väg.”*
- **14 juni 2013.** Utskick från UHR till lärosätena, huvudsakligen med information och klagoranden angående planen för kommande ekonomiska transaktioner avseende studenter som antagits inför läsåret 2013/2014.

- ”Jag vill också kort meddela att det pågår aktiviteter för att CAPES utlysning skall inkludera det svenska erbjudandet om ca 400 studieplatser på grundutbildning som skall starta i januari 2014, antagningsomgång SWBVT2014.”
- **23 juni 2013.** Utskick från UHR till lärosätena angående:
 - SwB-utlysningen inför VT 2014. ”I syfte att få Sverige med i CAPES pågående utlysning av utbildningningar som startar vårterminen 2014 pågår aktiviteter på olika sätt. Ambassaden i Brasilia är ytterst behjälplig i detta. Jag återkommer så snart det finns något med substans i. Under alla förhållanden är vi beredda att beskriva en process för antagning som är anpassad utifrån de förutsättningar som kommer att råda.”
 - Möte i Uppsala den 18/6. ”I tisdags den 18 juni träffades representanter från KTH, Linköpings universitet, Lunds universitet, Chalmers och Uppsala universitet. Där dryftades SwB utifrån olika perspektiv. Det är viktigt att slå fast att det finns ett generöst och utåtriktat förhållningssätt till alla U/H:s medverkan i SwB. Jag har tagit del av mötets anteckningar och även fått muntlig rapport från mötet. Bland annat avhandlades erfarenheterna från första call:et. Det finns en enormt positiv respons kring den Road Show, som SI under våren stod bakom. Det finns en önskan att samverka med näringsliv, statliga aktörer och övriga U/H i framtida marknadsföringsinsatser. Nivån på kravet på stipendiaternas engelskakunskaper diskuterades. Detta är något som måste diskuteras vidare, men det är ju självklart viktigt att kunskaperna i engelska är tillräckliga för att studenterna på ett framgångsrikt sätt skall följa, ta del av och tillgodogöra sig utbildningen.”
 - Forskarnivån. ”I undertecknads uppdrag ingår även SwB på forskarnivå. Greppet ok detta är ännu inte taget på ordentligt sätt, men jag gör ansträngningar för att komma därefter.”
 - Avstämning med SI. ”... Facebook-sidan om Sverige i SwB behöver tas om hand. SI har inte resurser för att ta hand om den, men man har möjlighet att delvis stödja arbetet med den. Jag ser det som väldigt viktigt att kunna beskriva hur Facebook-sidan skall kunna leva vidare.”
- **23 juni 2013.** Respons från ett lärosäte på UHR:s utskick tidigare under dagen. Avsändaren ställde sig frågande till varför han inte hade blivit kallad till mötet i Uppsala och framförde att minnesanteckningar borde cirkuleras till samtliga lärosäten.
- **25 juni 2013.** Respons från Uppsala universitet ang. mötet i Uppsala den 18 juni:
 - ”Mötet i Uppsala skedde på initiativ av och med inbjudan från Uppsala universitet. Syftet var att börja diskutera kommande calls lite i förväg, hur vi uppfattat arbetet såhär långt och vad vi tror behöver göras för framtiden. Att det blev denna lilla grupp av lärosäten berodde på att vi också haft en del andra gemensamma projekt. Under mötet upprepades flera gånger att detta inte är en ny liten gruppering. Alla lärosäten som är intresserade av att fortsätta inom SWB både i diskussioner och planering ska självfallet delta.

Ansvar för det fortsatta gemensamma arbetet ligger inom UHR och att vi ser fram emot att få arbeta tillsammans med Bengt Levinsson! Sen tror vi att det är viktigt att vi som lärosäten för framtiden tar en tydligare roll som ledare i processen och tillsammans arbetar med proaktivt.”

- **1 juli 2013.** Utskick från UHR till lärosätena angående utlysningen inför VT 2014:
 - *”Nu visar CAPES på sin sida att det finns vissa länder som står på tur att bli möjliga att söka till inför vårterminen 2014. Sverige finns bland dessa. Det betyder att ljuset i tunneln lyser litet klarare och förhoppningsfullt nu.”*
 - *”Vidare kan jag meddela att UHR försöker ta över stafettpippen från SI avseende den Facebooksida, som finns på portugisiska för intresserade sökande till Sverige.”*

- **5 juli 2013.** Utskick från UHR till lärosätena angående:
 - SI:s webbsida www.studyinsweden.se/How-To-Apply/Ciencia-sem-Fronteiras/
 - SwB på Facebook – UHR tar över administrationen
 - Utlysning av forskardelen. *”Vi har tidigare tagit upp forskardelen och ställt i utsikt en utlysning i juni. VINNOVA har en övergripande information som bland annat avser att hänvisa intresserade vidare till respektive U/H. Här behöver ett jobb göras för att tillhandahålla information. Titta på sidan <http://www.euraxess.se/en/Science-without-borders/>. Jag skall försöka att komma med bättre underlag för detta så snart det låter sig göras. Jag behöver sätta mig in bättre i hur forskarprocessen skall se ut och under vilka villkor den kan hanteras.”*

- **24 juli 2013.** Utskick från UHR till lärosätena angående bl.a.:
 - SwB på Facebook
 - Möte med CISB. *”Därifrån efterlyser man precis som från VINNOVA att en utlysning för forskardelen av SwB skall komma till stånd inom kort. Det betyder att utbudet behöver sammanställas och vi måste rusta för att det finns kontaktpunkter som fungerar på respektive U/H. Det finns säkert också anledning att vara medveten om de olika villkoren som gäller för olika kategorier av vistelser. Det innebär skillnader i de faktiska summor som står till förfogande för sandwich- och doctoral varianterna och också för hur dessa hamnar i jämförelse med våra egna ordinarie forskarstudenter. Jag kommer att fokusera på dessa saker under den närmsta tiden.”*
 - Möte med CAPES. *”Jag påminde om att det i Sveriges utbud finns ca 450 studieplatser med start våren 2014. Det är mitt intryck att det skulle vara besvärande för dem att ignorera det och de lovade att omgående ta upp frågan på nivån ovanför. Enligt min bedömning finns det fortfarande möjlighet att genomföra detta om man från CAPES:s sida ganska snart utlyser utbudet i Brasilien. När en sådan utlysning är gjord så skall den vara öppen 45 dagar enligt deras regler. De behöver sedan ett par veckor för att behandla*

ansökningarna och vi behöver ca tre fyra veckor för vår process som tar vid efteråt.”

- **26 augusti 2013.** Utskick från UHR till lärosätena angående bl.a.:
 - *Nivån på kunskaper i engelska. ”Det har förekommit en hel del diskussioner kring nivån på kunskaper i engelska och vad som kan göras för att hantera eventuella brister hos stipendiaterna. Olika modeller för stöd av engelskan har diskuterats. Bland annat om en preparandkurs som genomförs innan själva utbildningspaketet startar, skulle vara en lösning. Vad vi erfarit har CAPES nu ett beslut om att inte finansiera stipendiaternas engelska, i de fall engelskan erbjuds som en förberedande kurs innan det egentliga utbildningspaketet startar. Detta beslut gäller för länder som inte har engelska som officiellt språk. Det torde innebära att vi kan ta bort detta alternativ från vår agenda.”*
 - *Utbudet för VT 2014. ”Vi har fortfarande inte fått något besked om hur det blir med utbudet för vårterminen 2014. Det pågår aktivitet på flera håll för att få ett svar på frågan om något "call" för VT2014 kommer att publiceras avseende grundutbildningsutlysningen. Andreas Sandberg och undertecknad rapporterade för en vecka sedan läget till utbildningsdepartementet. Därifrån kommer kanaler som står dem till förfogande att användas för att försöka påverka det låsta läget. Ambassaden i Brasilia bevakar aktivt läget. Jag bedömer det fortfarande som realistiskt att få ihop en antagningsomgång med start våren 2014 om CAPES ger klartecken till det. Den officiella hållningen från CAPES är fortfarande att vi anmält utbudet för sent.”*
 - *Forskarutlysningen. ”Processen för att erbjuda och knyta forskarstuderande på olika nivåer är annorlunda än den på grundutbildningsnivå. Den studerande tar kontakt med ett U/H som han/hon är intresserad av. Ifall möjligheter och förutsättningar finns så görs en plan upp för hur vistelsen kan se ut, Denna plan ingår, som en del i den sökandes ansökan om bidrag, och det är den sökande som själv ansvarar för sin ansökan till CNPq. Informationen om detta hänger ännu inte ihop på websidorna, men om det finns intresserade som hör av sig till respektive U/H så vill jag uppmana till att medverka till att upprätta planer för vistelse på U/H, vilka den sökande kan använda för sin ansökan om medel från CNPq. Vi skall jobba vidare för att informationen om forskarutlysningen skall bli tillfredsställande.”*
- **27 augusti 2013.** Utskick från UHR till lärosätena med en översikt av studenter som antagits inför läsåret 2013/2014 och ett önskemål om en bekräftelse från lärosätena att studenterna har *”kommit och anmält sig till utbildningsstarten inför höstterminen 2013”*.
- **1 september 2013.** Utskick från nyrekryterad Facebook-ansvarig person till lärosätena, med lägesrapport, bl.a.:
 - *”Another frequently asked question is about how much of the undergraduate studies should be completed in Brazil by the time of the travel. The reason for*

this common question was an inconsistency between the information found at the Capes webpage (stating that only 20% of the undergraduate curriculum should be completed) and the real requirement (that 60% of the undergraduate curriculum should be completed). Students were quite confused with the mixed information. We informed capes about it and yesterday they corrected the information showing at their webpage.”

- **9 september 2013.** Utskick från UHR till lärosätena med information om bl.a:
 - Utlysningen inför VT 2014. ”Tyvärr har inget hörts från CAPES huruvida de kommer att utlysa det svenska utbudet med utbildningsstart våren 2014. Eftersom tiden börjar rinna ut så är nu planen att om inget hörts om detta från CAPES senast 16 september så avser vi från UHR:s sida att ställa in omgången SWBVT2014. CAPES web-site påstår fortfarande att utlysningen för Österrike, Irland och Sverige erbjuds inom kort. CAPES har inofficiellt blivit underrättade om att vi planerar att ställa in om tiden för att hantera omgången blir för knapp.”
 - Ersättningsnivåer. Bilaga med information från stipendieprogrammets webbplats.
 - Statistik över stipendieprogrammet. Bilaga med statistik hämtad från SwB:s webbplats.
- **12 september 2013.** Utskick från UHR till lärosätena med inbjudan till ett seminarium om SwB den 9 oktober samt information inför antagningsomgången inför läsåret 2014/2015.
- **16 september 2013.** Utskick från UHR till lärosätena med information om att ”den 16 september infallit utan att CAPES har gjort någon utlysning, som omfattar de svenska SwB-studieerbjudanden, som har sin utbildningsstart i och med vårterminen 2014. CAPES har på sin web ändrat den sida som angav att ett antal länder, bland annat Sverige, snart kommer att erbjudas för anmälan. Inga erbjudande för vårterminen ställs nu i utsikt för något land utöver dem, som utlystes tidigare i sommar. Detta innebär att UHR nu avbryter planeringen av antagningsomgången SWBVT2014. UHR fortsätter att förbereda för att ta om hand antagningsomgången SWBHT2014”.
- **2 oktober 2013.** Utskick från UHR till lärosätena med information om bl.a.:
 - Förbistring kring SwB-utlysningar. ”Den 30 sept i innevarande vecka (v40) meddelade CAPES att man vill hämta in det svenska utbudet för utlysningen av utbildningar som börjar i september 2014. Besked om dessa skall vara redovisade den 4 oktober. Det innebär en kort tid för beredning. Jag har under sommaren och under september efterfrågat förslag på tidplan för utbudet, men inget svar har nått mig förrän den 27 september. Det svar jag fick då vara att ett möte om detta skulle hållas den 28 september och att efter det skulle fler besked komma. Beskedet som kom igår kväll var otydligt och jag tolkade det som att man äntligen hade övervägt att gå oss till mötes avseende våra erbjudanden för VT2014. Detta ledde till att jag omgående larmade dem, som tidigare erbjudit utbud med start VT2014 och frågade dem om det

fortfarande finns möjlighet att erbjuda utbudet. Flera har svarat att det är möjligt. Under eftermiddagen idag den 1 okt har jag försökt att få CAPES att förtydliga de uppgifter som kommit från dem och svaret, som kom ganska omgående, är att det är HT2014 de avser med sin förfrågan. De har inte kommenterat något om utbudet inför VT2014. Det betyder att UHR inte längre planerar för en antagningsomgång med studiestart i januari 2014.”

- Facebook-sidan. ”Från och med oktober byter Facebooksidan *Ciência sem Fronteiras - Suécia* språk från portugisiska till engelska. Skälet till detta är att ytterligare trycka på budskapet att kunskaper i engelska är viktiga om man skall studera i Sverige. Samtidigt byter sidan administratör.”
- **4 oktober 2013.** Utskick från UHR till lärosätena med förtydliganden kring utbudet för läsåret 2014/2015, tidpunkt för utlysningen inför läsåret 2014/2015 (”*tredje veckan i oktober*”) och seminariet den 9 oktober.
- **5 oktober 2013.** Utskick från UHR till lärosätena. ”*Jag har just blivit informerad om att CAPES utlysning av stipendier för hösten 2014 skall ske på morgonen den 14 oktober i Brasilien och att den gäller för samtliga länder, som erbjuder platser för SwB stipendiater. Den skall vara öppen t o m den 29 november. Detta är ett beslut av utbildningsministern i Brasilien och jag bedömer det som att inte ens jag kommer att kunna göra någon större förändring på detta. Detta innebär att det är värdefullt om respektive U/H här i Sverige kan ha information på sin hemsida om vilket utbud som erbjuds för SwB studenter inför hösten 2014. Det får vara vagt och det får innehålla reservationer. Til syvende og sist så är det när vi bedömer varje enskild sökande, som det avgörs om vi accepterar den sökande eller inte. Det korta tidsfönstret innebär att jag måste fortsätta att ta vissa risker i vilka uppgifter som lämnas till CAPES. Detta måste ställas emot risken att man nonchalerar det svenska utbudet i likhet med den behandling som erfors avseende det svenska erbjudandet om utbildningar med start våren 2014.”*
- **9 oktober 2013.** UHR-anordnat SwB-seminarium i Stockholm.
- **10 oktober 2013.** Utskick från UHR till lärosätena med återkoppling från seminariet den 9 oktober.
- **11 oktober 2013.** Utskick från UHR till lärosätena med minnesanteckningar från seminariet den 9 oktober, bl.a.
 - ”... *Antagningsomgången SWB VT2014 är inställd. Varför? CAPES fick underlag men vi lämnade in det 3 dagar för sent, fast de visste att det var på gång. Har aldrig fått en officiell förklaring från CAPES. Ambassaden i Brasilien hjälpsam. Problemet – vi har inte erbjudet generellt stödkurser i engelska språket. Trodde att det skulle komma på plats, men tyvärr blev det inte så ...*”
 - ”... *46-SwB studenter på olika svenska lärosäten. ... Tror inte att det blir några drastiska ändringar i hur många sökande vi får till HT2014.*”
 - ”... *Vanskligheter/svårigheter. Kontaktytan med CAPES ... Deadlines – vi får reda på dem väldigt sent. Svårt att förbereda oss. Bakgrund – tidigare var det*

olika deadlines för olika länder. Blev förvirring i systemet – då har CAPES bestämt sig att det finns en sista utlysning dag för samtliga länder. ...”

- *”... Kunskaper i engelska, testresultat – Sverige har högre nivå än Australien (TOEFL), Canada (TOEFL, IELTS), Nederländerna och Norge. U/H får bestämma att ligga under det som vi har bestämt i Sverige (6,5, 90) och vi kommer att informera om att det kan skilja mellan de olika universiteten. Meddela senast på fredag om U/H tänker att går ut med en lägre engelska krav. ... Det lägsta värdet är det som kommer att dominera. ...”*

Samt information om tidsplanen inför läsåret 2014/2014:

- *”... Jag fick bekräftelse på att de jobbar med vårt utbud och muntligt en preliminär beskrivning av deras tidplan för det fortsatta arbetet. ... De sökande kommer att ha till den 31 december på sig att göra och redovisa sina språktest. Det betyder att de i de flesta fall inte vet vilket resultat de kommer att ha när de ansöker om sin utlandsvistelse. ... Det som är viktigt för vår del är att CAPES planerar att den 11 jan 2014 förse oss med listan över tillstyrkta stipendiater. De förväntar sig att vi senast i början av april kan vara färdiga med vår antagningsprocess och förse CAPES en lista över dem som vi erbjuder plats. Vi kommer snart att göra ett förslag för produktionsplan för antagningsomgången. Detta tyder nog på att Sverige kommer att finnas med bland de länder som man kan göra en stipendieansökan till.”*
- **15 oktober 2013.** Utskick från UHR till lärosätena ang.:
 - *Utlysningen inför läsåret 2014/2015. ”CAPES utlysning av stipendiemöjligheter för utbildningar, som startar hösten 2014 var aviserad att ske igår den 14 oktober. Det skedde inte, men den är nu idag den 15 oktober nära förestående. Det har skrivits om den i tidningar i Brasilien och Sverige nämns som ett av de länder, som är möjligt att söka till. Ambassaden förser oss med information om vad som händer.”*
 - *Utbudet i Sverige. ”... ”Det finns ett utbud av drygt 1800 studieplatser.”*
- **4 november 2013.** Utskick från UHR till lärosätena med information om planering av SWBHT2014 och hanteringen av studieavgifter för SwB-studenter HT2013. Inledning på brevet: *”Det har sedan utlysningen öppnat varit väldigt tyst från CAPES sida. De har dock redovisat en förväntad tidplan. ...”*
- **5 november 2013.** Svar på UHR:s utskick 131104 från Lunds universitet med kompletterande information om kommande svenska aktiviteter i Brasilien. *”Lund håller i ett projekt som är delfinansierat av STINT som heter ”Swedish Excellence Seminars” där flera svenska lärosäten deltar. Vi kommer att vara på plats i Sao Paulo och hålla i ett två dagars seminarium där svenska lärosäten presenterar en rad olika forskningsområden.”*
- **13 november 2013.** Utskick från UHR till lärosätena med en uppdatering avseende Facebook-gruppen, tidsplanen för antagningsomgången SWBHT2014 och aktiviteter i Brasilien.

- **20 november 2013.** Utskick från UHR till lärosätena med information om en planerad uppföljning av SwB-studenterna i Sverige, en ev. revision av utbildningsutbudet inför ev. ytterligare utlysningar och en planerad utvärdering av den genomförda ”roadshowen”.
- **29 november 2013.** Utskick från UHR till lärosätena med information om läget inom den pågående ansökningsomgången, ev. kommande utlysningar och presentation av SwB-erfarenheterna på ett möte med Forum för internationalisering. Två rapporter om akademisk mobilitet i Brasilien bifogades.
- **3 december 2013.** Möte med Forum för internationalisering. Representanter för UHR och SLU var inbjudna för att redogöra för resultat och erfarenheter av SwB ur ett nationellt respektive individuellt lärosätesperspektiv.
- **13 december 2013.** Utskick från UHR till lärosätena med information om bl.a.:
 - *”CAPES har nu meddelat att de har 305 studenter, som anmält intresse för att studera i Sverige. Jag har tidigare fått besked om ett antal om 405 stycken och jag har inte fått någon förklaring till att det nu finns ca 100 stycken färre än i slutet av förra veckan. Det är bland dessa 300 som stipendier kommer att beviljas och vilka det blir kommer att meddelas oss i slutet av januari.”*
 - *Utvärderingen av ”roadshowen”. Minnesanteckningar bifogades: ”... Initiativet till en framtida rekryteringsturné i Brasilien togs i anslutning till ett möte i Uppsala, där UU, KTH, Lund och Chalmers deltog. Inför en eventuell framtida turné kontaktades samtliga lärosäten i Sverige och flera anmälde intresse. Slutligen anslöt 8 lärosäten sig, förmodligen baserat på de enskilda lärosätenas ambitionsnivå och resurser.” ... ”UHRs uppdrag nu och i framtiden: Bengt L. informerade om sitt uppdrag där han redovisade sin samordnande funktion mellan de svenska lärosätena sinsemellan, kontakterna med de brasilianska myndigheterna CAPES och CPNq, samt kontaktpersonerna på UHR vilka i sin tur har kontakt med Svenska UD. Det råder dock en oklarhet vem som ”bestämmer” och vem som äger avtalet med CAPES/CNPq, detta speciellt betydelsefullt då vi ser nödvändigheten av att förändra vårt erbjudande i ljuset av andra länders motsvarande erbjudande inom Science Without Borders. Utformningen av Sveriges erbjudande: Då det gäller vårt utbildningserbjudande inom grundnivån av SWB (omfattning, förkunskapskrav, granskning och antagning) jmf med andra deltagande länder, så kan flera delar ifrågasättas, t ex nivån på kunskaper i engelska, fasta kurspaket om 60hp utan valfrihet samt behovet av den fullständiga samordning av erbjudandet mellan de svenska lärosätena som setts som nödvändig. En del kan antagligen härledas till den bråda process som ledde till vårt första erbjudande och en okunskap om de oönskade effekter som uppstår under ansöknings- och urvalsprocessen. Vi vet nu att våra höga språkkrav inte bara uteslutit många studenter med för dåliga kunskaper i engelska – de har troligen även avskräckt en hel del studenter som kanske hade klarat språknivån från att söka till Sverige, men som inte var säkra på*

detta vid ansökan till land. Denna ansökan sker innan resultaten på språktesten publicerats. Om de inte kvalificerat sig till Sverige, skulle de inte heller ha kunnat söka ett annat land och alltså utestängts från aktuell stipendieomgång helt och hållet. Det kan även bli aktuellt att det gemensamma behörighetskravet på minst 60% max 90% genomförd planerad utbildning släpps fritt att fastställas av det Svenska lärosätet. Internationellt förekommer nivåer från 20% - 40% - 60%. Sverige har återigen en av de högsta behörighetsnivåerna.” ... ”Arbetsgruppen: Det beslöts att vi skall upprätthålla befintlig arbetsgrupp men tilldela tydligare roller så att kontakter med Ambassaden, SI säkerställs. En inbjudan om att gå med i arbetsgruppen och framtida aktiviteter skall gå ut till alla SWB-delaktiga lärosäten i Sverige, helst via Bengt Levinsson, UHR, som också har mandat att sprida material som dessa mötesanteckningar vidare.”

- **17 januari 2014.** Utskick från UHR till lärosätena med information om bl.a. oro bland SwB-stipendiater över försenade språktestresultat, antagningsomgångens öppettider (12-19 februari; samma modell för processen som föregående år), samt en uppmaning om studieuppföljning.
- **19 januari 2014.** Utskick från UHR till lärosätena med information om att 99 studenter preliminärt beviljats stipendium för studier i Sverige läsåret 2014-2015.
- **24 januari 2014.** Utskick från UHR till lärosätena med information om bl.a. ”inkonsistens i uppgifter om tid för anmälan för de nu 100 SwB stipendiaterna, som är aktuella för hösten 2014. CAPES anger på sin websida en annan tid för anmälan än den som verkligen gäller.”
- **3 februari 2014.** Utskick från UHR till lärosätena med återkoppling av intryck från ett EAU-möte där SwB-programmet berördes:
 - *”... en Tsunami, som sveper över universiteten i Brasilien. För myndigheterna CAPES och CNPq är det ett stort fokus på att uppnå uppställda mål av antal studenter och forskare som skall beviljas stipendium. Tjänstemännen dignar under en hård arbetsbelastning med stora volymer av ärenden och direktiv som ofta kommer.”*
 - *”Det är som bekant i första hand i nordamerika, som brasilianarna väljer att ha sina utlandsstudier. Europa sammantaget är nummer två som resmål, men det är ju väldigt olika förhållningssätt och processer i de olika europeiska länderna. Portugal kommer t ex inte få några nya studenter alls under läsåret 2014-2015. Något som kan sägas sticka ut litet är den satsning som Ungern har gjort avseende sin satsning på SwB. Utbildningar på engelska erbjuds i Ungern, men man har inga egentliga krav på kunskaper i engelska utan erbjuder utbildning i engelska för dem som inte har tillräckliga kunskaper.”*
 - *”Olika insatser görs för att lyfta kunskaperna i engelska för de brasilianska studenterna. I Brasilien finns det juridiska hinder för att erbjuda kurser på engelska. Det innebär en begränsning för efterfrågan från utländska studenter*

att komma till Brasilien. Detta beskriver man som ett allvarligt hinder för utvecklingen av studentutbyte med andra länder.”

- *”... alla Finlands deltagande i SwB hanteras av CNPq istället för CAPES, som hanterar utbytet för Norge och oss. CNPq är också kontakten för Danmark, men Danmarks avtal omfattar inte undergraduate studenter.”*
 - *”Det vittnas om att en hel del problem uppstår kring detta då studenterna inte får de tillgodoräknanden som de förväntar sig. Det är flera som vittnar om att de brasilianska universiteten är njugga i sitt förhållningssätt till de studier, bedrivits av återkommande studenter.”*
 - *”... nästan 1000 st beviljats stipendium för Irland, knappt 900 st för Frankrike och 15 st för Österrike.”*
- **10 februari 2014.** Utskick från UHR till lärosätena med statusuppdatering om anmälningsprocessen och de 99 stipendiaterna, och en rektorskonferens i Bryssel anordnad av *”EU- Brazil Forum on Internationalisation of Higher Education”*.
 - **14 februari 2014.** Utskick från UHR till lärosätena med information om den pågående anmälningsomgången, bl.a. förlängt öppethållande till 24 februari (istället för 19/2) p.g.a. problem med ett fåtal anmälningsalternativ.
 - **20 februari 2014.** Utskick från UHR till lärosätena med information om antagningsomgången inför HT 2014, bl.a. förslag på hantering av *”överskottssökande”* (som inte har något stipendium från CAPES): *”De är ett drygt 40-tal. Det är respektive U/H som bestämmer hur man hanterar dessa. Det gjordes på en del olika sätt förra omgången. Jag ser inte några problem med att meddela dem att anmälningsalternativen är endast för dem som har stipendium från CAPES och att man erbjuder dem att anmäla sig till motsvarande alternativ i ordinarie antagningsomgångar.”*
 - **24 februari 2014.** Utskick från UHR till lärosätena med information om antalet sökande till svenska lärosäten: *”Det är nu 98 brasilianska SwB stipendiater som har gjort en anmälan.”*
 - **28 februari 2014.** Utskick från UHR till lärosätena med information om *”läget i antagningsomgången SWBHT2014”*, bl.a.
 - *Fördelning av anmälningar: ”... Lund fått 36, KTH 29, Chalmers 8, Umeå 5, Uppsala 4, KI 3, Halmstad 3, Linköping 2, Skövde 2, Gävle 1, Högskolan i Väst 1.”*
 - *Överskottssökande: ”Enligt min mening kan de överskottssökande informeras om att ett villkor för att erbjudas plats i denna omgång är att man har ett stipendium från CAPES. Om man inte har det så hänvisar man till motsvarande utbildningar inom de reguljära antagningsomgångarna. Eftersom SUHF:s försök till att nå samsyn kring hanteringen av detta misslyckades förra våren, så blir det även denna gång upp till respektive U/H att avgöra hur man hanterar överskottssökande i antagningsomgången SWBHT2014.”*
 - **5 mars 2014.** Utskick från UHR till lärosätena med en lägesrapport, bl.a.

- Antalet 1:a handsval: *”Lund 38, KTH 30, Chalmers 9, Umeå 5, Uppsala 4, Halmstad 3, KI 3, Linköping 2, Skövde 2, Gävle 1, Högskolan Väst 1”*
- **14 mars 2014.** Utskick från UHR till lärosätena med information om antalet SwB-stipendiater som erbjudits en plats: *”Det är 86 av de ursprungligen 102 stipendiaterna som nu erbjuds en plats. Det innebär att 16 stycken inte erbjudits plats i detta läge. Det är några som avbrutit sin ansökan. De som kvarstår som sökande, men nu inte erbjudits plats kommer att bli föremål för åtgärder som syftar till att hitta något erbjudande till dem. Det är viktigt att konstatera att lärosätena har ännu inte kontrollerat och godkänt urvalsresultatet. Förra våren var det 49 av 56 kandidater som erbjöds plats.”*
- **17 mars 2014.** Utskick från UHR till lärosätena med information om urvalsresultatet (totalt 11 stipendiater som inte blivit antagna, i de flesta fall p.g.a. bristande engelskakunskaper) och resultat av en uppföljning av de i Sverige aktiva SwB-studenternas studieresultat.
- **19 mars 2014.** Möte med Expertgruppen för studieadministrativa frågor (SUHF). Frågan om behovet av riktlinjer för ”beställd utbildning” lyftes. Möjligheten att använda regelverket inom program som SwB uppmärksammades.
- **25 mars 2014.** Utskick från UHR till lärosätena med information om bl.a. att 92 studenter erbjudits utbildningsplats i Sverige inför läsåret 2014/2015, samt att SwB-programmet ”kan komma att fortgå ytterligare ett läsår. ... de medel CAPES har att använda inte använts fullt ut ännu”.
- **17 april 2014.** Utskick från UHR till lärosätena ang. fakturering för VT14, SwB-stipendiater som vill stanna och SWBHT2014.
- **5 maj 2014.** Utskick från UHR till lärosätena ang. fakturering, studiedokumentation, seminarium med SwB-handläggare från Finland, Norge och Sverige, administrativt stöd, samt att nyheter om ev. nya utlysningar saknas.
- **16 maj 2014.** Utskick från UHR till lärosätena med information om studiedokumentation, studieresultat, erfarenheter från SwB-studenter, önskemål om förlängning av studieperioden, samt att nyheter om ev. nya utlysningar saknas.
- **28 maj 2014.** Utskick från UHR till lärosätena ang. erfarenheter från Norge och Finland, efterfrågan från SwB-studenterna om praktikplatser, samt att nyheter om ev. nya utlysningar fortfarande saknas.

Bilaga 3. Resultat av enkätundersökningar

Webbenkäter med 22 (lärosätena) respektive 10 (studenterna) frågor, som utgjordes av en blandning av graderade/flervalsfrågor och öppna frågor. Möjlighet att kommentera varje fråga fanns. För de graderade flervalsfrågorna användes en skala 1-5 enligt nedan:

5= Utmärkt / mycket bra / mycket / mycket stora / mycket nöjt /
4= Ganska bra / ganska bra / ganska mycket / ganska stora / ganska nöjt /
3= Okej / okej / måttligt / måttliga, tillfredsställd /
2= Ganska dåligt / ganska bristfällig / ganska lite / ganska små / ganska missnöjt
1= Dåligt / bristfällig/ lite / små / mycket missnöjd / missnöjt

I det följande återges frågorna som de ställdes. Svaren på flervalsfrågorna återges i formen av diagram medan svaren på fritextfrågorna återges ordagrant, förutom i enstaka fall då frågor har uteslutits eller modifierats i syfte att undvika att peka ut enskilda personer eller lärosäten.

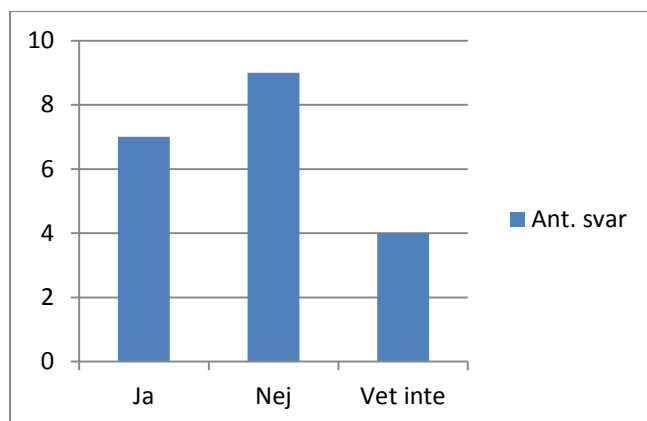
Bilaga 3a. Sammanställning av enkätsvar – lärosätesperspektivet

21 av de 26 lärosäten som fick en inbjudan till webbenkäten gjorde ett besök på webbplatsen, varpå 20 lärosäten fullföljde enkäten till slutet. Detta motsvarar en svarsfrekvens på 77 %.

- Första utskick till 26 lärosäten: 26 mars, påminnelse 7 april, sista svarsdag 11 april → 18 svar, varav ett anonymt
- Andra utskick till 9 lärosäten som inte svarat, eller svarat och angivit lärosätetillhörighet: 22 maj, sista svarsdag 25 maj → två ytterligare svar (20 sammalagt).

Fråga 1. Förekom det diskussioner på ditt lärosäte om SwB innan IPK påbörjade kartläggningen i januari 2012?

Besvarad av: 20 (100 %)

Kommentarer

"I samband med vårt medlemskap i CISB utanför Sao Paulo"

"Diskussioner inom ledningen om det var möjligt, givet det korta tidsplan som stod till buds, att få samman ett utbud av utbildningar."

"Ja vi har bevakat frågan under lång tid "

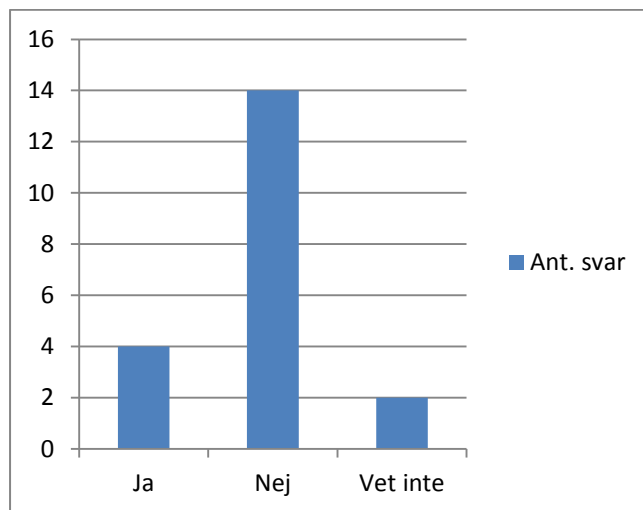
"Inga formella diskussioner men frågan hade omnämnts."

"Det förekom diskussioner på central nivå mellan vi som arbetar med internationaliseringsfrågor men jag tror inte det diskuterades ute på institutionerna särskilt mycket."

"Det förekom diskussioner om forskarnivån."

Fråga 2. Tog ditt lärosäte något eget initiativ i frågan? Om ja, beskriv gärna vad/hur.

Besvarad av: 20 (100 %)

Kommentarer

"Kontakten med CISB och SAAB gjorde lättare för vårt lärosäte att få doktorander via SWB på tidigt stadium (innan programmet blev mer organiserat via IPK"

"Vi hade dock undersökt möjligheter inom programmet före jan 2012"

"Ja, i samband med att vi beslutade att delta i SwB (inte innan). Vi satte upp en kampanjsida för brasilianska studenter på webben och arbetade med vår pressavdelning för att få ut information till brasiliansk media. Forskare på plats hjälpte också till med att sprida information om programmet. Det enkom för SwB deltagandet eftersom Brasilien inte är ett målland för vårt lärosätes internationella studentrekrytering."

"Vi hade kontakter med Brasilien från första början genom listan med lärosäten där vårt universitet fanns med."

"Forskare tog kontakt (bl a med brasilianskt påbrå) med brasilianska lärosäte för diskussion om möjligt samarbete."

Fråga 3. Hur/ av vem/ på vilken nivå fattades beslutet att delta i det svenska erbjudandet?

Besvarad av: 20 (100 %)

"SA chef"

"Rektors nivå"

"Det är rektors beslut"

"Det beslutades av ledningen med stöd från rekryteringssidan och relevant akademien."

"Beslutet fattades på rektorsnivå."

"Beslutet fattades i högskolans ledning; av rektor samt vicerektor för internationalisering."

"Rektor (i det här fallet prorektor)"

"Tjänstemannabeslut chefen för studentavdelningen."

"Av internationella kansliet som informerade styrgrupp för studieavgiftsfrågor direkt under rektor."

"Rektor"

"Fakultetsnivå (Teknat)"

"På ledningsnivå."

"Av ledningen på universitetet (Rektor)"

"Ledningsnivå"

"Det visades intresse från rektor vid ett tidigt skede. "

"Högskolegemensamt, informellt beslut som togs i ett råd för internationella frågor och där samtliga akademichefer fanns representerade och dekan var ordförande."

"Beslut fattas av rektor efter beredning av internationaliseringshandläggare."

"På rektorsnivå."

"Rektor"

"Det övergripande beslutet togs av rektor. För varje (då vi har nu en annan organisation) sektion togs beslut om deltagandet inom respektive ämnesområde."

Fråga 4. Vad var den främsta drivkraften för att delta, och vad hade ditt lärosäte för förväntningar?

Besvarad av: 20 (100 %)

"Enkelt rekryterade betalande studenter"

"Rekrytera betalande studenter. förväntades åtminstone 50 studenter första året."

"Internationalisering. Lärosätet hade förväntat få mycket doktorander och studenter som möjligt från Brasilien"

"Att få några duktiga studenter att delta i våra internationella utbildningar. Vi förväntade oss (i 2013) några enstaka studenter. I år hoppades vi för en två prio 1 sökande som skulle vara behöriga till de kurspaket vi erbjuder."

"Vårt lärosäte arbetar mycket med att utveckla det internationella samarbetet och skapa möjligheter till utbyten med andra lärosäten. Vi såg SwB som en möjlighet att skapa bättre relationer med lärosäten i Brasilien, en möjlighet att med hjälp av support från brasilianska staten kunna bidra till mångfald vid vårt campus.(internationalisering hemmaplan). "

"Att rekrytera studenter till högskolans engelska utbildningar."

"Brasilien är en prioriterad region och förväntningarna var hög på förväntat utfall"

"Samtliga större lärosäten avsåg att delta och det fanns därför ingen anledning för vårt universitet att inte delta med något utbildningsutbud. Marknadsföringsaspekten räknades också in i beslutet."

"Starkt 'tryck' från departementet samt möjlighet att utöka stipendiemöjligheter inom studieavgiftssatsningen."

"Att locka hit självfinansierade studenter och forskare från Brasilien. Vi förväntade oss att vi skulle få stipendiater eftersom vi har goda kontakter med Brasilien."

"Fler studenter inom teknisk naturvetenskapliga utbildningar samt folkhälsovetenskap och biomedicin och att öppna kontakter mot Brasilien"

"Det fanns ingen uttalad målsättning eller förväntning. "

"Vi eftersträvar globala klassrum så möjligheten att inkludera brasilianska studenter via SwB sågs som ett bra tillfälle att utöka mångfalden inom våra utbildningar. Vi såg det även som en möjlighet för LU att fördjupa samarbetet med våra brasilianska partners samt ev. identifiera nya intressanta partners. Eftersom vi tappat många studenter utanför EU efter införandet av studieavgifter, sågs SwB som en öppning för att få in fler utländska studenter och därmed öka mångfalden.

"Genom tidigare Erasmus Mundus projekt har vi haft bra erfarenheter av brasilianska studenter och vår fakultet Xxx har haft bra erfarenhet av brasilianska studenter genom deras verksamhet. Latinamerika är en strategiskt viktig region för såväl forskning som utbildning inom vetenskap och teknik, och därför vill vi ha fler studenter därifrån. Det är ett sätt att bygga upp ett alumnätverk. På sikt ser vi att vi kan få finansieringsmöjligheter för studenter och forskare som kommer till Xxx – antingen på egen hand eller genom ett nätverk vid Xxx."

"Bredda rekrytering och få betalande studenter"

"Beslut från rektor och intresse från akademichefer. Förväntningarna var stora då man hört mycket om programmet. Särskilt att 100 000 studenter skulle få stipendium under en kort period. "

"Drivkraften var att få betalande (stipendiefinansierade) studenter till vår högskola. "

"Vi hade erfarenhet av att arbeta med Brasilien efter deltagande i EM External Window. Vi hoppades att få betalstudenter till våra masterprogram."

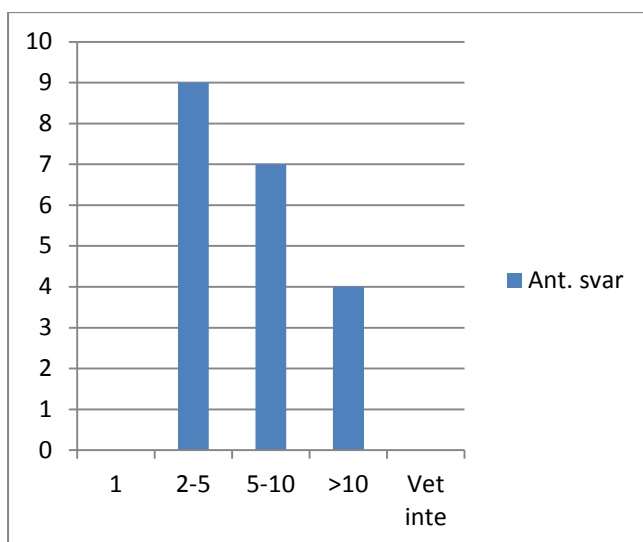
"Det var en chans att få fler studenter, vilket var speciellt intressant efter införandet av studieavgifter."

"Fler kontakter i Brasilien och fler fullt finansierade studenter"

"Den främsta drivkraften var främst möjligheten att bredda den utomeuropeiska studentrekryteringen som då främst skedde i Asien. Förväntningarna var stora. Xxx var ett av de lärosäten som erbjöd flest platser."

Fråga 5. Hur många individer vid lärosätet var inblandade i den administrativa processen?

Besvarad av: 20 (100 %)

Fråga 6. Beskriv den interna arbetsgången vad gäller inblandade enheter/ funktioner/ personer och koordinering vid ditt lärosäte, och vilka förändringar som ev. har gjorts sedan programmet startades?

Besvarad av: 20 (100 %)

"Planering av kurspaket att erbjuda. Ombyggnation av interna system. Normal process för nyetablering av program och kurser - Programansvarig - Antagning - SA chef - IO."

"Samordnare för internationalisering var kontaktperson gentemot IPK. till sin hjälp hade han medarbetare inom verksamheterna Antagningsenheten, Internationell studentrekrytering, Kommunikation och marknad, Grundutbildningsledningsgruppen, Programansvariga, m fl"

"Detta koordinerades av rekryteringsansvarig med stöd från internationaliseringskoordinator. Vi tittade på vilka paket vi kunde lämpligen sätta ihop som uppfyllde programmets krav, och bad akademin/ämnesansvariga att kommentera om deras utbud skulle kunna paketeras för SwB sökande. Processen gick till såsom att ta fram en kurs/program i övrigt görs, med stöd från studieadministratör och antagningen i form av administrativ hantering av anmälningskoder/möjligheter att söka på UniversityAdmissions.se"

"Internationell koordinator samordnade processen, prorektor deltog i beslut, antagningsenheten svarade upp på frågor som rörde antagningskriterier, deadlines etc. Kommunikationsavdelningen var behjälplig i webbinformationen. Den internationella koordinatorm hade nära kontakt med dekaner och en arbetsgrupp med representanter från de ämnesområden inom vilka vi erbjöd utbildning för SwB."

"SwB samordnas av International Office. En av våra internationella koordinatörer är från Brasilien, hon har haft ansvar för samordningen, webbsidorna, sociala medier, road show, kontakt med studenter, introduktion och uppföljning av studenterna. Våra antagningshandläggare har haft hand om det som rör antagningsprocessen. Programansvariga för våra engelska utbildningar har varit involverade i framtagning av information kring kurspakten samt vid bedömning av de sökande."

"Ett stort arbete gjordes under hösten 2012 vad gäller att skapa kurspaketet och samordna processen, informera alla inblandade samt även att driva samordningen av de svenska lärosätena. För denna del ansvarade internationell strateg samt projektsamordnaren för prioriterade regioner på IR. Handläggaren ansvarig för prio reg Brasilien samordnade därefter all verksamhet t ex info till och från programansvariga, marknadsföring både internt och i Brasilien, kontakter med Antagning och Kopps och kommunikation till studenter."

"Studentavdelning med dess båda enheter för studieinformation och rekrytering samt antagningsenheten samordnade insatserna; utbildningsutbud samordnades via berörda fakultetskanslier. En omorganisation inom lärosätet bidrog till att universitetet inte deltog i andra utlysningar inom SwB än den första."

"Ett stort antal personer och enheter deltar i koordineringen.

- internationella kansliet/styrgrupp för studieavgifter (samordning internt och gentemot UHR)
- deltagande institutioner (kurspaket)
- Selmaansvarig (avstämning med institutioner, inläggning i SELMA)
- antagningsenheten (antagningfrågor)
- programkansli (studievägledning)
- internationella informatörer (information på webben)"

"Prorektor fattar beslut om vilka kurspaket vi erbjuder. En internationell koordinator är kontaktperson gentemot UHR. Denne samverkar med institutioner, antagningsenhet och kommunikationsavdelningen. Institutionerna beslutar själva vilka platser för forskare/doktorander de tillhandahåller. "

"Den internationella koordinatören vid Tek Nat har varit processledare för SwB och samarbetat med antagningshandläggare och programansvariga"

"Programmet har skötts på ledningsnivå, på institutions/fakultetsnivå och via international office. Det har varit väldigt många olika personer inblandade. "

"Externa Relationer vid Xxx har tagit fram broschyr och hemsida samt gjort marknadsföringsåtgärder i Brasilien, samt kommunikation mot UHR samt handläggning av studenter inför ankomst till Xxx, då en fakultet tog över handläggningen. När processen påbörjades var flera enheter inom ER involverade, men då vi insåg att så många enheter/personer inte behövdes för arbetsgången, slimmades detta ned till bara enhet inom ER. På fakulteterna har kurspaket tagits fram och en intern handläggningsordning satts ihop. Många har varit involverade i processen, såväl på institutioner, program som inom administrationen (internationella och antagningsavdelningarna)."

"Programansvariga, antagningsavdelning samt international office var inblandade i processen"

"Beslut uppifrån, rektor. Koordinering av internationell samordnare, i kontakt med akademierna som tog fram kurspaket. Fem stycken. "

"Akademierna tillfrågades om programutbud och antal platser, programbeskrivningar skapades, Antagningsenheten möjliggjorde en separat sökomgång, en speciell sida på webben för marknadsföring och information om programmen upprättades av Kommunikationssektionen. Internationell strateg samt projektledare för internationell studentrekrytering har bevakat nationella forum samt deltagit på plats i Brasilien under det gångna året"

"Inga förändringar har gjorts eftersom vi inte har några masterstudenter från SwB. De inblandade i processen var utbildningskoordinatorerna för de aktuella programmen, ansvariga för bostäder, mottagande mm"

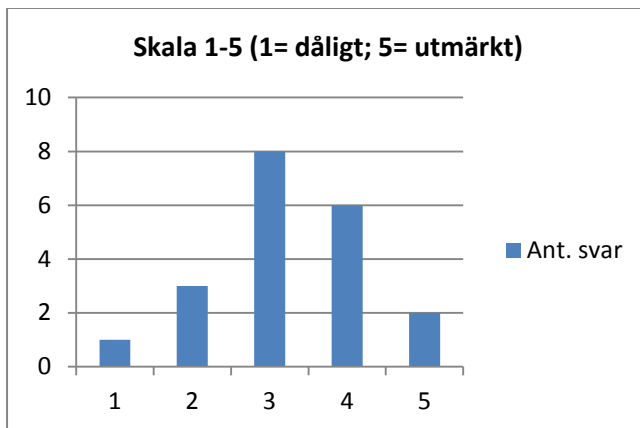
"Beslut om deltagande på rektorsnivå. Samordning via ledningskansli och studerandeavdelning. Fakultetsuppdrag att ta fram utbildningsalternativ och inläggning i utbildningsdatabas. Kommunikationsavdelningen ansvariga för hantering av information på web. Studerandeavdelning ansvarig för publicering i NyA och genomförande av granskning och antagning."

"Huvudkoordinerat har internationella avdelningen gjort sedan har antagningshandläggare varit väldigt viktiga i det operativa arbetet. Internationella handläggare vid fakulteterna har drivit frågan där och jobbat fram det akademiska erbjudandet."

"Oj! Detta var en omfattande fråga! Svaret får av tidsbrist bli kortfattat. SwB-aktiviteterna har koordinerats av mig (expert, internationella relationer. Under första delen av programmet var jag placerad på lärosätets marknadsavdelning. Numera är jag placerad på ledningskansliet. Uppgiften har följt mig. Jag har i arbetet först samarbetat med och inhämtat information från sektionschefer och programansvariga. Efter vår omorganisation är prefekter och programansvariga mina motparter i programmet. Antagningsfrågor har hanterats av antagningsansvarig på Studentcentrum."

Fråga 7. Hur fungerade det att integrera det administrativa arbetet med SwB-kurspaketen med lärosätets "ordinarie" arbetsuppgifter? Motivera gärna svaret.

Besvarad av: 20 (100 %)

Kommentarer

"Inte alls integrerat år 1. Bättre integrerat år 2. Kanske funkar år 3?"

"Det är svårt att administrera studenter som inte tillhör någon av de existerande kategorierna, nämligen utbytesstudenter och programstudenter. Ett nytt sätt att administrera dessa studenter fick inrättas. tyvärr var signalerna från CAPES väldigt oklara och besked kom oftast för sent, vilket gjorde hanteringen ännu svårare. "

"Det var inget särskilt annorlunda att ta fram ett sådant paketering då vi redan erbjud de aktuella kurserna."

"Dock krävdes mycket stora resurser för att få detta på plats och även när det väl var i drift."

"Samordning av antagningsprocessen och marknadsföringen fungerade väl, däremot var problemen större med inhämtande av utbildningsutbud då detta låg utanför de ordinarie processerna och tidsplanerna. Det fanns heller inte nödvändigtvis ett givande utbildningsutbud "på plats". "

"Beslutet att delta i första och andra omgången och utlysningen kom alldeles för sent, flera månader efter ordinarie arbetsgång (som är klar i juni för nästkommande höst)."

"SwB är ett nytt slags projekt som har fordrat separata ansökningsomgångar och särskilt arbete med marknadsföring, antagning osv. "

"Passar som hand i handske"

"Var ett visst extrajobb. Delvis på grund av svårigheter i att fastställa exakt vilka spelregler som fanns."

"På central nivå, upplevde vi att "kurspaketen" var onödigt komplicerade och svåra att arbeta med. Dock var rutinerna kring student ärenden liknande de vi arbetat med inom andra projekt (EM2 tex.). På fakulteterna var det administrativa arbetet inte alls integrerat, utan blev en egen process utanför den ordinarie verksamheten. Det var dessutom alldeles för kort om tid för alla inblandade."

"Utnyttjade till stor del kurser som ingick i befintliga program"

"Viss problematik med att sätta koder på kurspaketen och få upp dom på universityadmissions.se, antagningsomgången. "

"En 3:a kanske, då själva programmen var snarlika det befintliga utbudet."

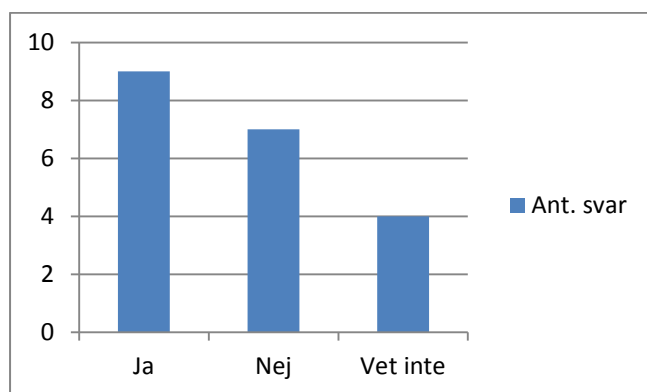
"Det innebar en extra arbetsuppgift, ofta med kort varsel."

"Vi hade redan existerande kurser som vi kunde paketera för detta syfte."

"Vi utgick från de kurser vi erbjuder i befintliga masterprogram. Detta gjorde deltagande i erbjudande för kurspaket med start ht relativt enkla att hantera. Extra insatser krävdes för att ställa samman kurspaket med planerad start vt. Dock fick vi fram ett antal dylika utan allt för omfattande extrainsatser. Extra insatser krävdes för att förhandla fram bostadserbjudandet till det förväntade (stora..) antalet studenter inom SwB."

Fråga 8. Lämnade lärosätet information till UHR vad gäller forskarnivån?

Besvarad av: 20 (100 %)

Kommentarer

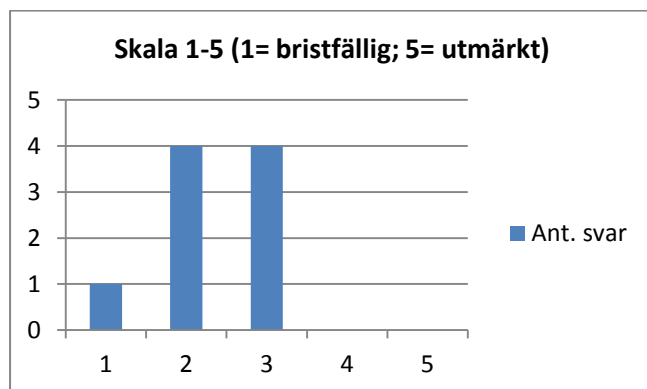
"Vi uppfattade att lärosätet skulle samordna denna nivå själv, vilket vi också har gjort. UHRs eventuella inblandning i detta har inte varit tydlig alls."

"Detta efterfrågades inte specifikt och det var oklart vad som gällde för ex vis finansieringen av forskarstudenter och vilken finansiering som stod till buds för utbildningskostnaderna i övrigt (handledning, kurser, lokaler m m)"

"Men vi fick besked från UHR att forskarnivån inte var med i aktuell utlysning."

Fråga 9. Vad tycker du om UHR:s administrativa hantering av forskarnivån? Motivera gärna svaret.

Besvarad av: 9 (45 %)

Kommentarer

"Xxx lämnade information i början men ansåg ganska snart att villkoren för doktorander inte uppfyllde våra krav för ekonomisk ersättning. Istället använde vi oss CISB och SAAB för rekrytering av doktorander och postdocs, vilka hade bättre villkor. Efter första året har vi inte tagit in några doktorander."

"Mycket bristfällig dessvärre. Vi har som lärosäte lagt ned ganska mycket tid på att ta fram platser för forskarnivån och både den skriftliga informationen och den muntliga vid samrådsmötet var tydlig kring forskarnivån (som vi egentligen upplever är mer relevant/har större potential för vårt lärosäte än masternivån)."

"Vi har upplevt bristande stöd från UHR vad gäller arbetet med och förutsättningarna för forskarnivån."

"För lite kommunikation gentemot mot lärosätet"

"Oklart eftersom det är någon annan som har skött detta hos oss."

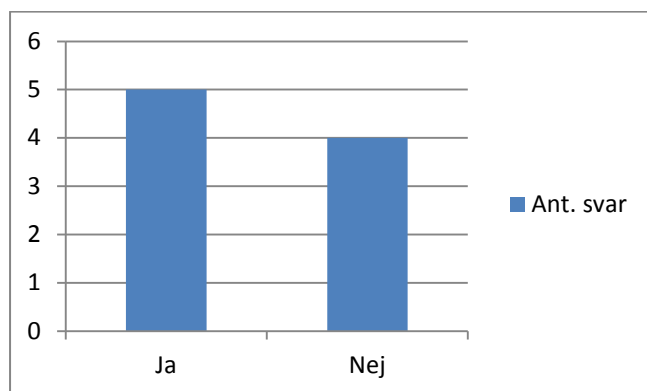
"Förutom att länka till våra SwB sidor på deras hemsida och euraxess, är det inte tydligt för oss vad de annars gjorde."

"Ganska lite information om de faktiska förutsättningarna och villkoren"

"Sen och knapphändig information"

Fråga 10. Vet du/ ni hur många stipendiater på forskarnivå som SwB har omfattat vid ditt lärosäte? Om ja, ange gärna en uppskattning av antalet.

Besvarad av: 9 (45 %)

Kommentarer

"Noll, detta gäller SwB programmet. Däremot har Xxx tagit emot en dussin doktorander, postdocs och forskare inom ramen för vårt samarbete med CISB/SAAB."

"Vi har inga uppgifter på det, men troligtvis är det bara någon/några få individer."

"2"

"0"

"Det är svårt att veta exakt hur många det är, eftersom stipendiater på forskarnivå inte behöver gå igenom en central administration Vi har hört talas om 3 vid en fakultet, och 1 med vår Naturvetenskapliga Fakultet men det kan vara fler. Kansli Xxx har ingen exakt siffra heller. "

"1"

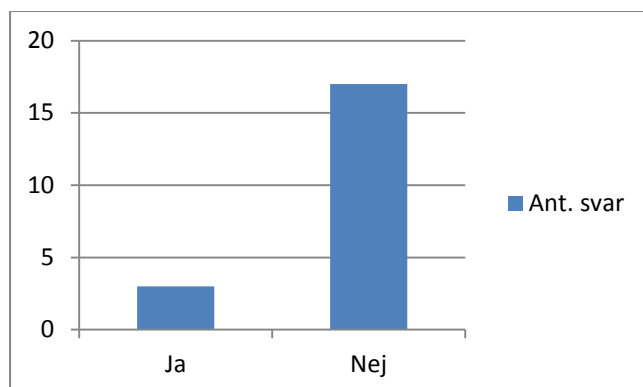
Fråga 11. Hur många SwB-stipendiater påbörjade studier på masternivå vid ditt lärosäte HT 2013?

Besvarad av: 20 (100 %)

"0"
"6-7"
"5"
"0"
"0"
"1"
"14"
"0"
"0"
"0"
"6"
"2"
"9"
"0"
"0"
"1"
"0"
"1"
"0"
"0"

Fråga 12. Gjorde ditt lärosäte några förändringar i erbjudandet inför den andra utlysningen på masternivå (hösten 2013) som du tror påverkade resultatet positivt, dvs. ledde till ökat antal förstahandssökande? Om ja, beskriv gärna vilka slags förändringar som gjordes.

Besvarad av: 20 (100 %)

Kommentarer

"Förändrade utbud i kurspaketen. Detta efter att ha varit och besökt universitet i Brasilien och hört intresset från studenterna om specifika kurspaket som är intressanta för Brasilien. "

"Då vi inte tog emot några kandidater valde vi att inte gå med i nästa omgång. Vi kunde inte möta efterfrågan från Brasilien på ett rimligt vis."

"Ett fåtal kurspaket togs bort men i princip samma erbjudande"

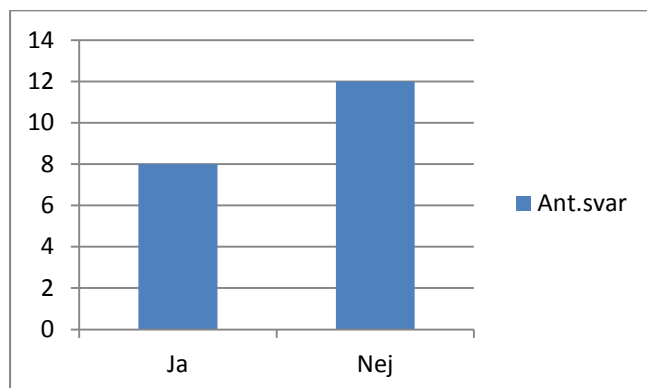
"Deltog ej i efterföljande utlysningar"

"Vi gjorde samma sak en gång till och förväntade oss ett annorlunda resultat. Det blev det inte."

"I dialog med fakulteterna bestämdes det att vi skulle använda intervjuer i några fall för att säkerställa kandidaternas engelska kunskaper, istället för att endast använda engelska test. "

Fråga 13. Deltog ditt lärosäte i marknadsföringsresan 2013? Utveckla gärna varför ni deltog/inte deltog.

Besvarad av: 20 (100 %)

Kommentarer

"Utvidga våra kontakter i Brasilien både inom utbildning och forskning samt koppling till företag."

"Vi har deltagit för att vi märkt att det var viktigaste att marknadsföra Sverige i första hand och sedan universitet/högskolor"

"Ca 50 sökande till hela Sverige i första rundan (2013) gjorde att vi prioriterade på andra satsningar."

"Vi ville få erfarenhet av road show som vi inte haft tidigare och vi ville satsa ordentligen nu när vi valt att delta i programmet. "

"Både fakultet och adm nivå deltog. Viktigt med synlighet på marknaden"

"Tidsbrist och resursbrist i kobination med kort framförhållning av marknadsföringsresan."

"Brasilien var inte, och är fortfarande inte, ett målland för vår internationella studentrekrytering. "

"För att lära oss mer om högre utbildning i Brasilien och att aktivt rekrytera stipendiater"

"Vi hade förhoppningar om att nå studenter samt ta möjligheten att träffa brasilianska universitet. Det förstnämnda gick sådär, men kontakterna från mötena med universiteten kommer vara väldigt användbara framöver."

"Vi tror att marknadsföring av Sverige som en destination för SwB studenter är viktigt. Att arbeta tillsammans med andra universitet och SI var ett utmärkt sätt för oss att marknadsföra Sverige och hade en effekt vi inte kunde ha uppnått om vi arbetat ensamt med detta. De kontakter vi fick genom turnén och genom de kontakter som Business Sverige, SI och ambassaden redan hade har varit mycket värdefulla."

"Hade kontakt med kollegor i Storbritannien och Brasilien och förstod att det krävdes ett större engagemang än det vi uppbringat för att lyckas. Vi såg också vad resultatet hade blivit för Sveriges del vid första omgången."

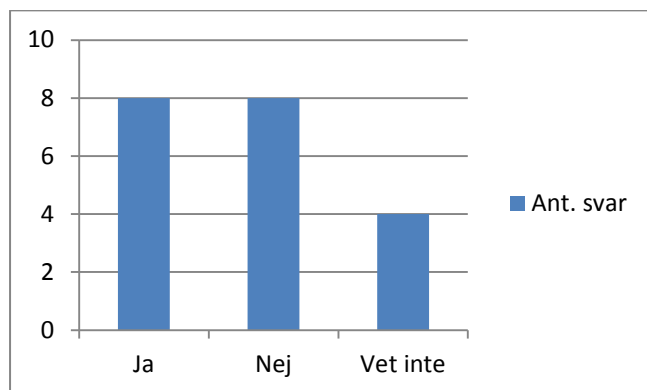
"Som litet lärosäte var den totala kostnaden för att delta högre än förväntat utfall."

"En planerings och kostnadsfråga"

"Kostnaderna bedömdes för höga."

Fråga 14. Tror du att det hade någon betydelse för resultatet (antalet mottagna/ sökande stipendiater) att ditt lärosäte deltog/inte deltog?

Besvarad av: 20 (100 %)

Kommentarer

"Det har ökat nummer av antagna, men inte nummer av sökande i sig."

"Jag tror att de höga engelska behörighetskraven samt Sveriges position internationellt har större betydelse."

"För litet utbildningsutbud."

"Vi träffade flera sv stipendiaterna i Brasilien"

"Ja, vi såg att ett ökat antal studenter som sökte till Sverige. I samtal med studenter har de berättat att de inte skulle ha valt Sverige om de inte träffat oss."

"Vi är förvånade över att vårt deltagande inte tycks ha haft någon effekt alls. Inför HT14 hade vi 1 enda sökande, som var obehörig pga för låga kunskaper i engelska."

"Att vi ej deltog och ej hade etablerade samarbeten i Brasilien har nog varit en avgörande faktor"

Fråga 15. Antalet studenter som beviljades SwB-stipendium för masterstudier i Sverige var sammanlagt 52 inför läsåret 2013/14 (varav 46 påbörjade studier) och 102 inför 2014/15. Vad tror du är orsakerna till att det inte gick bättre för Sveriges deltagande?

Besvarad av: 20 (100 %)

"Krångligt att söka och bli antagen. Vårt erbjudande i förhållande till andra länder."

"Själva konceptet med SwB och den centrala styrning som CAPES haft. Många av våra partneruniversitet ville nominera flera studenter till oss men det gick inte att få fler stipendier."

"Vi behöver marknadsföra Sverige på mycket bättre sätt i Brasilien."

"1. För hög engelska behörighetskrav skrämmar bort sökande.

2. Sverige är mindre känd jämfört med AUS, Kanada, USA

3. Strukturella problem från CAPES. De har inte lyckats skicka så många stipendier som de hade hoppats på tyder på saker som inte direkt berör Sverige eller det svenska utbudet."

"Det går ju bara att gissa om, men jag kan tro att det är språkkunskaper i engelska som påverkar en del."

"Bl a de höga engelskakraven "

"Sverige behöver profilera sig tydligare på marknaden, erbjudandet behöver kopplas tydligare till de svenska industrierna, praktikplatser är avgörande, vi tappade mycket momentum i början pga sen start. "

"Sen information till lärosätena, kort tidsplan som förvärdade framtagande av ett attraktivt utbildningsutbud och vettig planering av marknadsföringen."

"- Bristfällig planering och framförhållning från svensk sida. - Dålig kommunikation med CAPES och liten exponering för det svenska utbudet. - Brasilien är en svår marknad för internationell studentrekrytering; dåliga engelskakunskaper hos unga studenter i kombination av låg kännedom om Sverige som studiedestination."

"Höga krav på kunskaper i engelska språket. Okunnighet om Sverige. Okunnighet i Brasilien om att utbildningarna i Sverige faktiskt ges på engelska. "

"Sverige relativt okänd studiedestination. Sent marknadsfört. Vi var sena i hela processen. CAPES har varit långsamma i sin hantering av stipendierna och sin del av rekryteringsprocessen. Bland annat var deras webbsidor under all kritik"

"Redan från starten hanterades SwB inte av personer med erfarenhet av internationellt arbete utan snarare av antagningsenheter eller liknande. Detta gjorde att fokus inte låg på att göra det så enkelt och smidigt som möjligt att söka till Sverige, utan snarare tvärtom, att sätta upp så många barriärer som det bara går. Det har även funnits missförstånd kring vilka krav som CAPES ställer, till exempel vad gäller TOEFL/IELTS, att studenterna måste ha läst 60% av sin utbildning, att man inte får byta kurser eller studera på kandidatnivå etc. Bristen på central projektledning har gjort att dessa frågor inte utretts. Kort sagt har vi gjort det mycket svårt att söka till Sverige om man jämför med många andra länder i och utanför EU. "

"Behörigheten för att komma till Sverige är högre än för andra länder. Dels erbjuder vi bara master nivå kurser, och därför har vi högre krav på engelska kunskaper än andra länder som är en del av SwB. Våra fakulteter känner att dålig framförhållning var också en del av problemet, och att det var svårt att hinna sprida information om Sverige i Brasilien. Sverige är ett förhållandevis okänt europeiskt land i Brasilien."

"Höga engelskrav samt dålig kännedom om Sverige"

"Stor osäkerhet kring hanteringen av den administrativa processen, delvis internt vid lärosätena, men mer mellan Sverige och Brasilien. Verkar ofta ha varit oklar information om vad som faktiskt gällde. "

"Kanske att Sverige är relativt okänt som studienation och de brasilianska studenterna kan välja andra länder. En ren spekulation är huruvida andra mottagande länder ställer lägre krav på engelskakunskaper. I den första omgången uppfattade vi det som att hela stipendieprogrammet var relativt okänt i Brasilien, dvs. få kände till att möjligheten ens fanns."

"Sverige är inte känt i Brasilien, skulle ha marknadsförts som studienation kraftfullare. Vi skulle också ha betonat att Sverige är ett engelsktalande land, inte bara att undervisningen sker på engelska. "

"Vi har högre krav på vilken nivå på engelska deltagande studenter ska ha. Samtidigt är konkurrensen hård från andra deltagande länder."

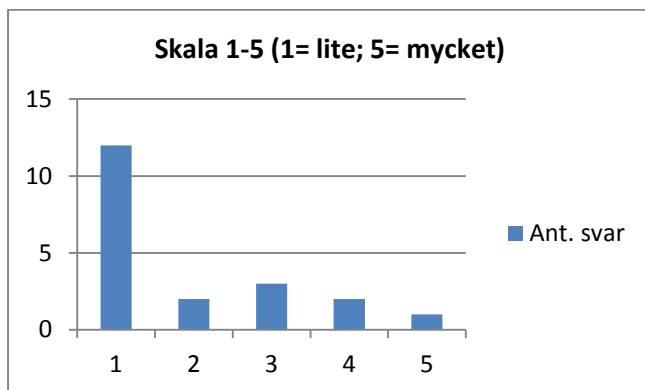
"De satsningar som har gjorts med marknadsföring och förhoppningsvis nöjda studenter på plats. Samt att det fanns en större erfarenhet även administrativt nationellt och vid enskilda lärosäten andra gången."

"Möjligen är diskrepansen mellan våra höga språkkrav och de brasilianska studenternas kunskaper i engelska en bidragande faktor."

Fråga 16 Kontakter med brasilianska lärosäten.

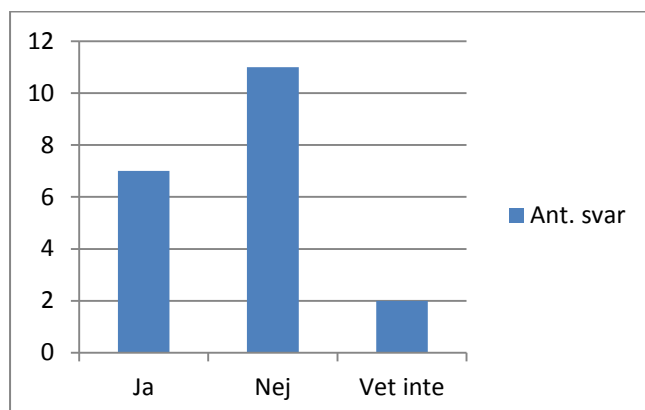
a. Hur mycket kontakt hade ditt lärosäte med brasilianska lärosäten före deltagandet i SwB.

Besvarad av: 20 (100 %)

b. Har deltagandet i SwB lett till utökade kontakter? Om ja, beskriv gärna på vilket sätt kontakterna har utökats (hur och med vem/vilka)

Besvarad av: 20 (100 %)

Kommentarer

"Vi känner varandra bättre inför framtida satsningar. de har varit på besök hos oss och sett potentialen för deras studenter av att läsa på Xxx och göra praktik på företag."

"Det har inte ökat på grund av SWB."

"Det är framförallt forskarkontakter vi haft med Brasilien och har, det är svårt att säga om de utökats med anledning av SwB. Inte som jag fått kännedom om."

"Forskarkontakter som lett till samarbete med PUCRS i Brasilien som en beviljad Linneaus Palmeansökan."

"SwB har lett till att vi skaffat nya kontakter. De redan befintliga har inte påverkats nämnvärt"

"Det finns numera flera potentiella partner universitet för utbyten"

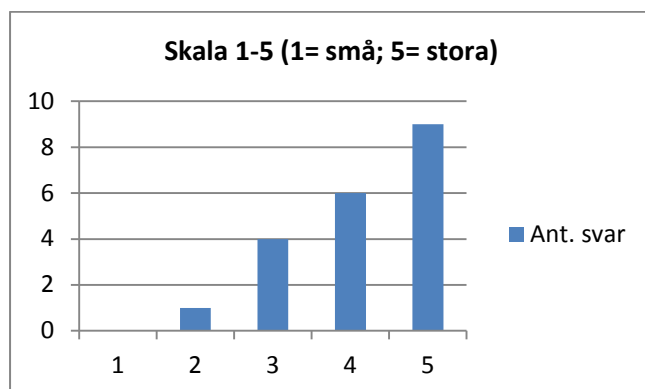
"Vi kommer skriva avtal om student och forskarutbyte med ett antal brasilianska universitet under 2014. Vi deltar i 4 Erasmus Mundus Action 2 ansökningar med Brasilien som fokus."

"På central nivå vi har upprätthållit eller förbättrat kontakter med universitet vi tidigare samarbetet med inom ramen för Erasmus Mundus Action 2 projekt, men vår fakultet Xxx hade redan mycket kontakt med de 5 universitet de samarbetar med inom nätverket Xxx sedan 2005. Dessa kontakter utnyttjades i samband med SwB. Viss forskningssamverkan fanns också genom Xxxs nätverk. "

"Vi har tagit fler kontakter och arbetar för ett etablera dessa vid vårt lärosäte"

Fråga 17. Hur har arbetsinsatserna varit i förhållande till resultatet?

Besvarad av: 20 (100 %)

Kommentarer

"Mycket jobb för väldigt litet resultat. Mycket administration för såpass få studenter. Mycket investering för marknadsföring för en låg utdelning. "

"Eftersom vi inte tog emot någon student så får vi säga att arbetsinsatserna var höga."

"SwB har hanterats parallellt med ordinarie kurs och programutlysningar. Eftersom programmet var nytt har all information behövts skapas från början. Vi har lagt ned mycket resurser under pressade former för ett magert utfall (möjligtvis får vi bättre utfall till hösten 2014)."

"Frågan svår att förstå men vi har arbetat hårt för de sex studenter som vi slutligen tagit emot"

"Dubbelarbete men framförallt brist på koordinering har gjort att mycket arbete har lagts ner för väldigt lite resultat. Tyvärr saknar vårt universitet i nuläget den organisation som krävs för att lyckas med den här typen av satsningar."

"Det mesta av arbetet var kring kurspaketen och hur de skulle bli publicerade genom NyA. Ser man till hur många studenter vi fick, var arbetsinsatserna runt rekryteringsarbetet i Brasilien inte så stora."

"Om man enbart ser till det faktiska utfallet på studentsidan hittills så har arbetet varit mycket stort. Vi vill dock poängtera att vi huvudsakligen ser satsningen som långsiktig, varför vi ändå tycker att det har varit värt att delta."

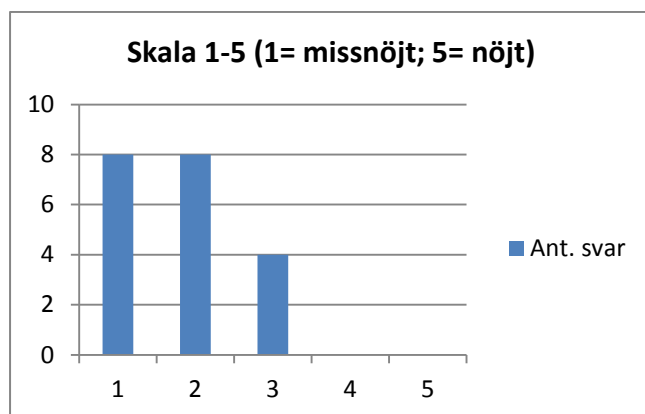
"Arbetsinsatsen har varit ringa, därav resultatet."

"Väldigt mycket arbete i förhållande till resultat. Inte alls försvarbart ur ett strikt ekonomiskt perspektiv."

"I stort sett obefintligt resultat av det arbete som lagts ner."

Fråga 18. Hur nöjt är ditt lärosäte med resultatet av deltagandet i SwB ?

Besvarad av: 20 (100 %)

Kommentarer

"Vi har Sveriges ENDA utbildning inom Solenergi och ett av få i Europa som undervisas på engelska. Detta borde vara mycket intressant för studenter från Brasilien. Även om vi inte var på plats för att marknadsföra oss det känns det som det borde ha varit ett större intresse för detta."

"Vi hade naturligtvis gärna sett någon deltagare."

"Det direkta resultatet har varit under förväntningarna, dock ser vi detta som en långsiktig satsning som är en viktig del i vår strategi vad gäller Brasilien som helhet som prioriterad region."

"Ej högprioriterad fråga inom lärosätet."

"Vi hade trott att vi åtminstone skulle ha fått någon student inför ht 2013."

"Våra förväntningar var höga men resultatet mycket begränsat. Däremot är vi mycket nöjda med de studenter som vi tagit emot."

"Svårt att beskriva det som annat än ett stort misslyckande."

"Totalt sett är vi nöjda med de elever som vi har fått genom programmet. I höst kommer vi att se vårt största intag någonsin av brasilianska studenter. Antalet studenter som förutspåddes när programmet introducerades i Sverige har inte matchat resultatet. Eftersom strukturen vi först bestämde oss för att använda för att annonsera kurspaketet och hantera studenter var baserad på ett mycket större antal studenter än vad vi faktiskt fick, blev det för mycket spritt arbete för att förbereda sig för och hantera varje SwB ansökningsperiod. Dessutom har våra fakulteter på grund av för korta tidsfrister för utvärdering av studenterna genom NyA, haft mycket jobb och stress kring detta. Vi är mycket nöjda med andra omgången av SwB för Sverige (HT2014). Om det blir en fortsättning skulle vi vilja se ca 50 studenter via SwB vid Xxx."

"Mycket resurser, ta fram kurspaketet, lägga upp antagningsomgång, besök i Stockholm i ärendet. Inför HT14 kommer har vi antagit en student (=dyr student)."

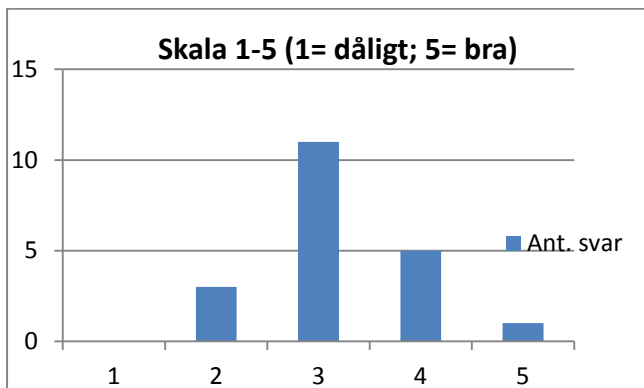
"Vi är inte så nöjda eftersom vi lagt ner mycket arbete både på rekrytering och på ren antagningsadministration men bara rekryterat en student. Det är dock ingen kritik mot IPK/UHR:s arbete."

"Vi hade förväntningar om fler studenter."

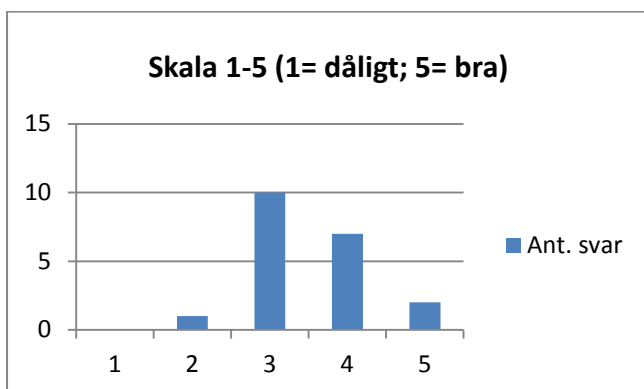
"Vi hade självklart hoppats på några studenter men då arbetsinsatsen ej har varit så stor så är heller inte missnöjet så stort."

Fråga 19. Hur tillfredsställande har det nedanstående fungerat? Motivera gärna svaret.

a. Informationen från IPK/UHR. Besvarad av: 20 (100 %)

b. Kommunikationen med IPK/UHR. Besvarad av: 20 (100 %)

Kommentarer

"En 5:a för insatserna i år. Det har kommit regelbundna uppdateringar och det låter även UHR ha varit mycket proaktiva när det gäller kontakt med studenterna. Första året var det mer rörigt i informationen, allt fick göras mycket hastigt och informationen var mindre tydligt. Vidare sattes helt fel förväntningar när Sverige går ut med över 2000 platser för färre än 50 studenter."

"Har klart förbättrats under senaste året. Mycket bristfällig i början."

"Fungerat bra givet kort framförhållning och ett antal svårösta frågetecken."

"Informationen har kommit sent och i en 'berättande form' istället för tidsplan t ex. UHR har dock svarat på mejl och frågor."

"Började med många missförstånd och det var en seg process från början. Det har dock blivit bättre över tid."

"Otydligt vem som har varit ansvarig. Projektet borde ha legat hos SI istället som har större kompetens inom rekrytering och marknadsföring. Antagningsbiten klarar universiteten själva."

"Kommunikationsupplevelsen är helt annorlunda sedan UHR tog över. Den roll som den ansvariga nationella myndighet spelar är svår. Kommunikation från ansvarig myndighet har antingen varit sen på grund av osäker information från den brasilianska motsvarigheten (under IPK) eller spekulativ på grund av samma anledning (under UHR). Båda synsätten verkar vara befogat i vissa fall. Spekulativ information har visat sig vara mer användbar än sen information. UHR har gjort ett bra jobb, trots brist på information från motparter i Brasilien. UHR har varit lätt att ta kontakt med och snabb att svara på frågor och funderingar. En sak som skulle vara till stor hjälp skulle vara att få kopior på alla viktiga meddelanden som UHR skickar till studenter, för att hålla alla skolor uppdaterade."

"Inför första omgången 13/14 var informationen bristfällig. Inför 14/15 har den förbättrats avsevärt. Tydlig löpande information "

"Ansvarig för kontakterna med IPK/UHR finns inte längre kvar på lärosätet och kan inte svara men för såvitt vi förstått har information och kommunikation fungerat utmärkt."

"I stort har det fungerat. Bland sena besked och ändringar, kan förstås bero på CAPES. Hade varit fint med en tydligare checklista över vad som skulle göras vilken tid."

"Kan vara lite oräddsvist svar i första frågan då vi har förstått att informationen från den brasilianska sidan har varit ganska bristfällig. Det har förbättrats enormt sista tiden."

"Inom masternivån har informationen periodvis varit mycket förvirrande (förvirrad t o m). Inom forskarnivån har nivån (som jag tidigare nämnt) varit mycket knapphändig."

20. Har du några rekommendationer att ge inför en ev. framtida nationell hantering av liknande program?

Besvarad av: 14 (70 %)

"Bättre samordning av vilka program som högskolesverige har att erbjuda. Det var för många kurspaket inom så många områden så att det blev mycket oklart för studenterna att välja. Man ska profilera sin institution och Sverige inom de områden som är faktiskt kända runt om i världen varför Sverige är en framgångsrik industrination. Mer hjälp av ambassaden och SI för marknadsföring behövs, gärna med mer framförhållning."

"Jag kan säga att det är viktigt att marknadsföra Sverige och försöka kontakta rätt person i Brasilien."

"Bättre analys av förväntade resultat. Just SwB fanns innan Sverige började delta och då borde en djupare analys kunde sätta bättre förväntningar från början."

"Detta var ju lite av ett pilotprojekt. Den nationella samordningen vad gäller antagningskriterier, datum för ansökan etc behöver vara tydliga när lärosäten går in i ett sådant här erbjudande som ska styras nationellt. Vi lämnar gärna synpunkter, tips och råd från universiteten men det är svårt att sitta i stora sammanträden och besluta saker och forma erbjudanden. För att få fram bra erbjudanden om utbildning från universiteten behöver det praktiska redan vara bestämt om hur det går tillväga, därefter kan universiteten lämna sina erbjudanden."

"Det var kort framförhållning vid flera tillfällen samt brist på information om villkor och förutsättningar kring programmen. Det skulle kunna förbättras. Viktigt att Sverige bevakar andra länders kommande utlysningar så att vi är med i ett tidigt skede och inte som med Brasilien kommer med sent och får då svårt att konkurrera med andra länder. Vår högskola hamnade som högkostnadsort, vilket vi tror avsevärt försämrade våra chanser att rekrytera studenter."

"Diskussion med alla lärosäten i första fasen. T ex när första förfrågan skickades ut jan 2012 om SwB förstod knappt vad syftet var med frågorna. Säkra engagemang från universiteten från början och se till att nödvändigt systemstöd är på plats för att underlätta hantering från start."

"Bättre samordning i alla avseenden. Tillsättandet av en projektledare på UHR är ett gott steg ytterligare."

"Förankra bättre innan, ställ frågan till universiteten om det är av intresse och hur det dockar i annan internationell rekrytering bättre samordning; undvika sena beslut och korta ställtider"

"Bättre och tydligare kommunikation. Vårt erbjudande måste vara tydligt och lätt att förstå för potentiella studenter. Lärosätena och myndigheter hos våra partners behöver också kunna förstå vårt erbjudande. De myndigheter som har en del av rekryteringsprocessen behöver vara kalibrerade och i samförstånd."

"Se till att programmet hanteras av rätt personer på universiteten samt att fokus ligger på att locka studenter och forskare till Sverige, inte på antagningstekniska frågor. Frågan är om det inte är bättre att intresserade universitet går samman i ett konsortium och betalar en projektledare, istället för att hamna i händerna på UHR/SI som ofta har andra fokus."

"Våra fakulteter känner att detta kan bli mycket bättre om utbytet bygger på bilaterala kontakter. Vi behöver bättre kvalitet på ansökan – fler dokument såsom CV, Statement of Purpose, Transcript of Records – på engelska, samt pågående kurser. En kort kursbeskrivning hade underlättat antagningen. Kopiorna måste vara läsbara."

"I första hand att inte ge lärosäten så stora förväntningar på programmet. Det blev alldeles för omfattande alldeles för snabbt 13/14. Det talades om stora mängder potentiella studenter. I slutändan kom ca 50 st."

"Välj ut några (stora, välkända) lärosäten som startar med ett antal utbildningar och jobbar för att marknadsföra högre utbildning i Sverige. Därefter kan fler haka på. Inte att alla plockar fram alla program man vill ha påfyllning på. Risken är då stor att det kommer en två studenter till varje lärosäte och undervisningen och lärandemiljön blir inte alltid den bästa."

"Ska Sverige delta i allt? Ska alla lärosäten inbjudas att delta? Ett fåtal lärosäten har fått de flesta studenterna, kanske bättre att inte forcera och driva linjen att alla ska delta?"

Fråga 21. Ytterligare synpunkter?

Besvarad av: 4 (20 %)

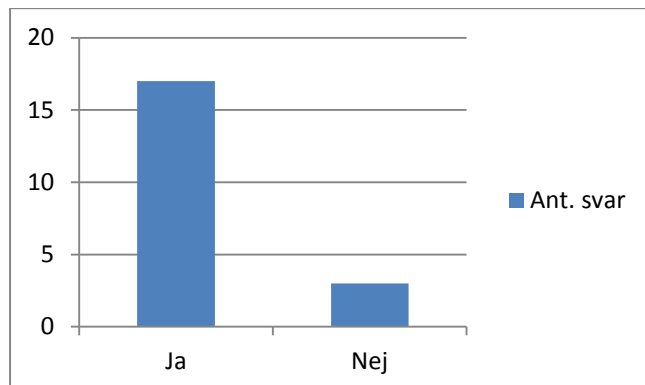
"Gärna proaktiva kontakt/hantering såsom projektledaren gjorde i år men en stor fundering varför sådant inte sker för SAMTLIGA sökande till Svenska lärosäten? Vi tappar otroligt många sökande under anmälningsprocessen och jag vill tro att vissa av dessa skulle göra klart sina ansökningar om vi erbjud de samma stöd och hantering som vi erbjud de drygt 100 sökande från SwB programmet i år. Jag förstår att detta är resurskrävande men är 100 % säkert att från ett makroperspektiv att det betalar för sig själv genom utökande antal studenter (intäkter/ambassadörer/innovation m.m.) till Sverige."

"Det har varit en lärande process som vi kan ha nytta av vid annan internationell rekrytering av studenter. Det har också visat på svagheter och brister i det svenska systemet. Vi har svårt att fullt ut förstå varför vi (Sverige) inte lyckats bättre vad gäller rekrytering av studenter. Ett stort bortfall (300 som sökte inför ht 14 och knappt 100 studenter kommer till Sverige): Vi har ingen förklaring till detta."

"Bättre framförhållning är viktigt."

Fråga 22. Skulle det vara intressant för ditt lärosäte att delta i en träff för erfarenhetsutbyte under hösten?

Besvarad av: 20 (100 %)

Bilaga 3b. Sammanställning av enkätsvar – studentperspektivet

39 av totalt sett 46 SwB-stipendiater gjorde ett besök på webbplatsen, varpå 29 studenter fullföljde enkäten till slutet. Detta motsvarar en svarsfrekvens på 63 %.

Fråga 1. Why did you chose Sweden as your study destination? Please explain why you applied for a scholarship to study in Sweden

Besvarad av: 29 (100 %)

"Sweden has an excellent educational system, and in my field of studies has been a leader in researches and interaction with private sector."

"Sweden is known to be important in many different fields of technology and have several links with Brazil in the industry (Volvo, ABB and many other companies which have installations through Brazil). Also, while researching about the possibilities, I found out that the university where I am now studying, but where considering at that point, is well known and recognized in my field."

"I always heard that Sweden was a top country, very organized, one example for the other European countries. So when the opportunity appeared I decided to experiment."

"I chose Sweden for the program in Lund University, that was exactly what I was looking for, and for being a country that has English as a second language in its majority."

"I choose Sweden for its high level of education, life quality and English language fluency by the Swedes in general"

"Sweden is a country that fulfills my expectations in terms of quality of life and education."

"Because it is one of the best countries when it comes to environmental issues"

"- Because we could choose which course to apply in the universities. – Because I didn't find another course in other countries entries available at the time. – Because we would be part of master's programs in Sweden"

"I first applied for a scholarship in USA. But my home college committed some mistakes with the deadlines for the application and I lost the opportunity. After talking to some representative from CAPES, he suggested that I should apply again for a scholarship because I had good grades and a good score on the foreign language test, and Sweden was one of the countries available. My sister was in Sweden some years ago for her exchange program and she told me about the country and the high education quality. "

"I have visited Sweden in 2011, admired with the organization, cleanliness, functionality and kilter of the country made me chose Sweden. Another point is to experience a developed country with one of the highest HDI. Additionally study abroad close to high develop process and technology."

"I chose Sweden because there were some advanced courses in my field of study. Between the options of countries that I could go, Sweden offered the best course packages."

"When I had to choose the destination, I preferred a country that is not a common destination for Brazilians. I had two options: Norway and Sweden. So after that, I've choose Sweden because the Universities and the courses were more interesting."

"Because it was the edital with higher requirements, thus i saw in it a potential to diminish competitors."

"I applied to Sweden because I could choose which universities I would try to be in, differently from the same program (Ciência sem Fronteiras) with respect to USA and Germany. Furthermore, because this is the country which I felt more compelled to be, since it is praised for its social development, and I was curious to see how is it to live and be inside such society."

"Because Sweden is one of the top countries of entrepreneurship; I like the Scandinavian culture and way of life."

"I wanted to go where no one wanted to go. Basically, everyone wanted so hard to go to places like US or UK, while a hidden gem like Sweden was remaining to be uncovered."

"Because from the countries I could have selected, Sweden was the one with highest life quality and universities with very good grades in Europe. I also didn't want to go to a country where the native language was English, because I wanted this to be a personal challenge as well."

"I have been to Stockholm before I really enjoyed the city atmosphere. Also Sweden is seen as a country for excellence in general areas and I wanted to see how it works."

"I was already working in a field that is very strong in Sweden."

"Because of the level of education offered (Masters courses), mainly."

"Because Sweden is known as an innovative country regarding technology and engineering."

"Sweden's innovation on both technology and health fields, plus high levels of security, satisfaction and welfare."

"I always saw Sweden ranked high in very important aspect such as quality of life and equality and was very curious to how it would be the experience in such country. Besides, the good level of English Swedish people have counts in favor upon making a choice."

"Sweden was the most attractive option for me between the options of country I could apply for due to some reasons: one of the best countries in Engineering field (what I study) with lots of impressive multinational companies for a small country, one of the best in life quality as well and other interesting indicators which shows Sweden as one of the best places to live."

"The educational system seemed better than other countries, high levels of university and life quality."

"Sweden is a country known by its high quality of life, beautiful cities and landscapes and tradition in science. That would be enough for considering Sweden as a destination, but the fact that the English language can be used in basically every daily situation is a very important point."

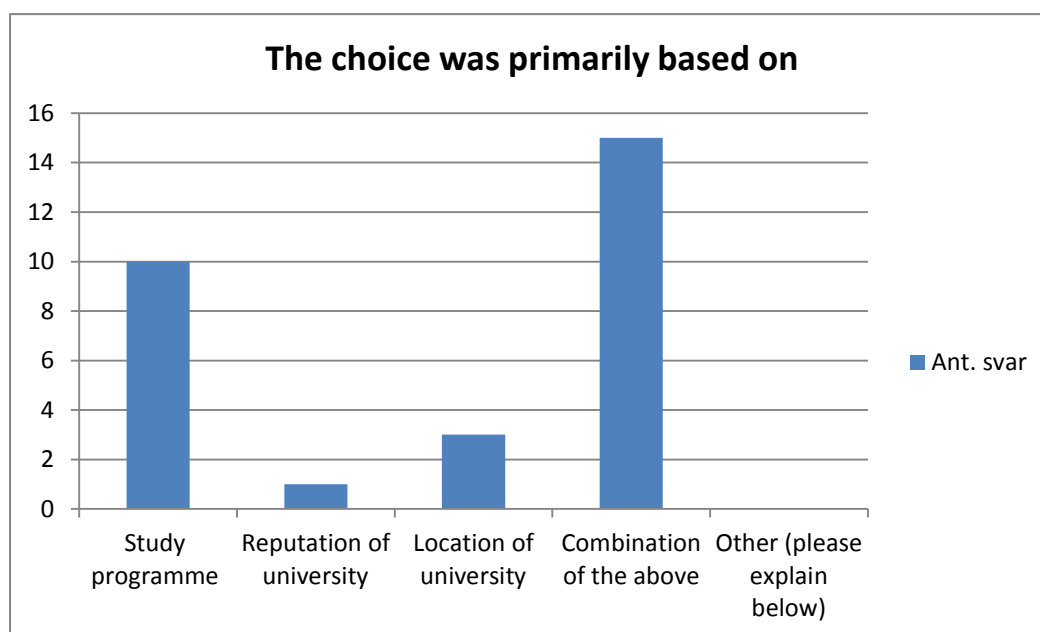
"Sweden has great Universities with good rankings in several international rankings and multiple programmes taught in English. Also it was easy to find information about the cost of living, how to move to Sweden, about Swedish lifestyle among other general information both from blogs of foreigners living in Sweden and especially from some Swedish websites (sweden.se, studyinsweden.se). Plus, Sweden is one of the countries with the highest HDI in the world, one of the nations with most people fluent in English and is considered one of the most welcoming towards foreigners and where equality is very important and applied. "

"Since the SwB program isn't very clear how they allocate students on different schools and all we can initially choose is a country, Sweden is a place where the classes are in english and the schools in general are quite good."

"Renowned education quality and country politics"

Fråga 2. What was primarily governing your choice of study programme?

Besvarad av: 29 (100 %)

Kommentarer

"The reputation and the study programme where the major factors, as explained before, but the location had importance as well, as I had been in Scandinavia and were a bit acquainted with the region where I am now."

"The other options also apply, but the primarily reason was the first one."

"My choice was based on the programme, so it was very good that we could see in the information about the programs beforehand at the universities' websites."

"I first choose Xxx because of the location. It is nearly by the center of Sweden, and it would be easy to travel around and discover more about the Swedish culture."

"The study program I chose combined this three aspects equally for me."

"No one knows about Swedish universities in Brazil (rare exceptions)."

"The course was very similar to the one from my home country, the university reputation is good and it is young compared to most of the European ones."

"There are not many courses on SwB Sweden available for Medicine students, so I had to choose the ones for biomedicine/biology/molecular biology mostly. I wish to see more clinical options..."

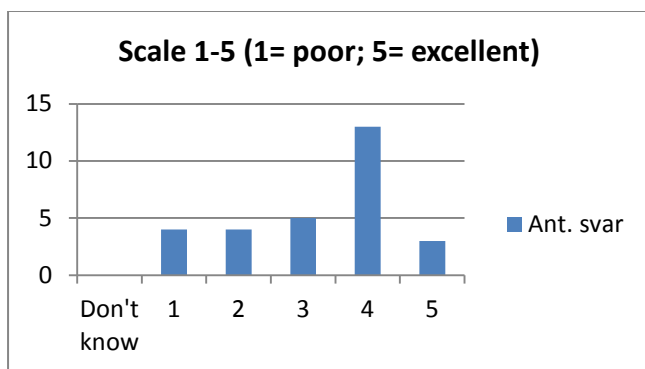
"Xxx fulfill the first three options: a well developed programme, a very good reputation and is located in Stockholm."

"When choosing the universities to apply in Sweden I researched both the general ranking and the ranking and departments of my area of study in each University that was offering courses for the Science without Borders program."

Fråga 3. When looking for information about study options, how did you perceive the below?

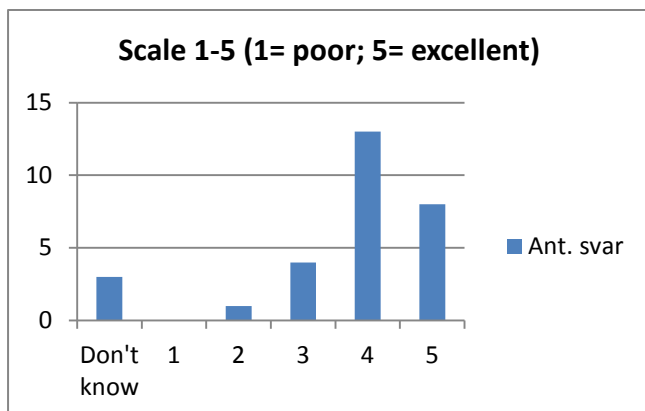
a. Information about study opportunities in Sweden at the *Ciência sem Fronteiras* website (www.cienciasemfronteiras.gov.br)

Besvarad av: 29 (100 %)

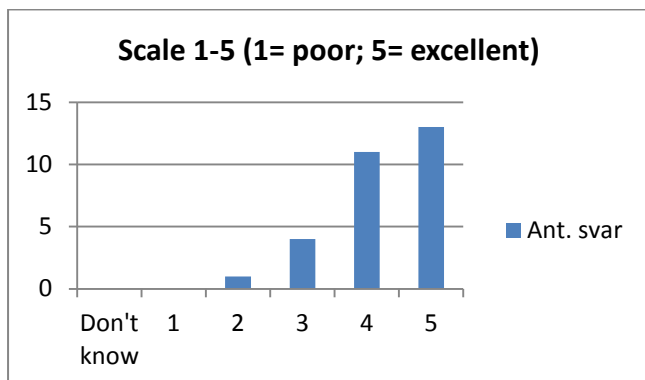
b. Information about study opportunities in Sweden at www.studyinsweden.se

Besvarad av: 29 (74%)

c. Information about offered courses at the Swedish universities' websites

Besvarad av: 29 (100 %)

Kommentarer

"I recall that it wasn't possible to find all the possible options (college wise) on the Brazilian website, but it did point to the Swedish websites which were more helpful."

"I couldn't find information about the courses on the early stages of the application."

"To be honest, information is an issue that could be highly developed so the student could know better how procedures are and which kind of issues he/she may face in the future."

"The lack of comprehensible information was visible. No one knew where to really go, and what was reserved to us. It took me around one week to get a information on the Ciência sem Fronteiras website, which only happened by chance."

"In many universities it was hard to find information about the courses in English, but some of the universities had a really good webpage for that."

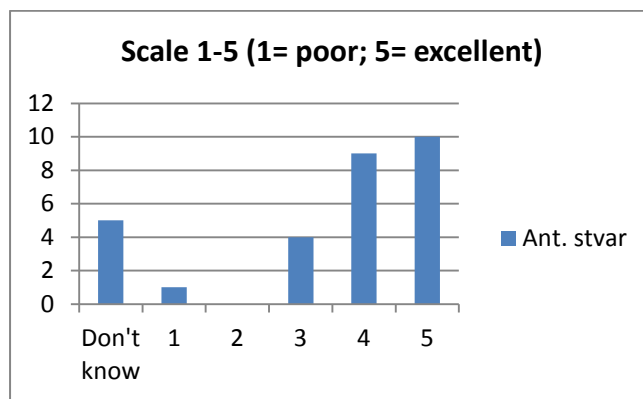
"The informations were never very clear but I suppose it's because it was the first time Sweden was joining in the list of available countries"

"Swedish universities' websites were really easy to access and to find information, what helped me to to choose this country and my university."

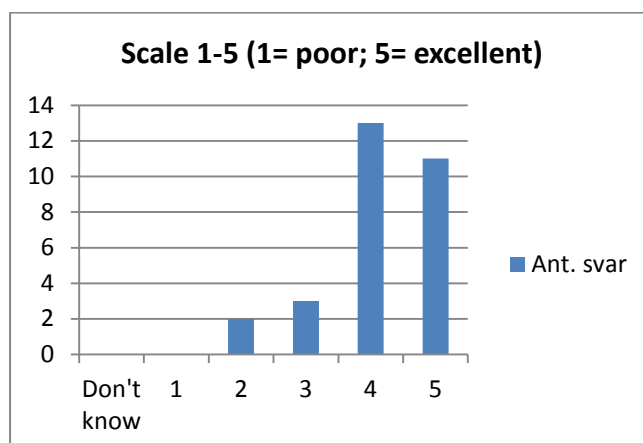
"The information about the offered courses at the Swedish Universities websites varied greatly ranging from both very detailed to hardly any information at all. A few websites only released information about the courses after the period to choose was already open while others had not only information about the options offered as well as contact information if further clarification was needed."

Fråga 4. Regarding the application process, how did you find the below aspects?

a. Application instructions at www.studyinsweden.se Besvarad av: 29 (100 %)

b. Application process at www.universityadmissions.se Besvarad av: 29 (100 %)

Kommentarer

"I recall that the overall process and how to process were well explained and easily to follow."

"Some problems uploading files, but were rapidly fixed."

"It took me a while to realise how to use the website to find the courses offered to the student from Science without Borders."

"The process is well explained in general, but some specificities in the Ciências sem Fronteiras program were missing, like the document submission system, which was different from the general procedure described in www.universityadmissions.se."

"I've found myself desperate due to the lack of information on documents, specific for Science without borders students. Conflicting information everywhere, and no contact mail. What is up with that? And when you are waiting for such results, it is good to clarify what is everything that is happening in your application, such as numbers and terms."

"It was not bad, but some difficulties were faced because the process of application is different. It's not website's fault, we are just not used to it."

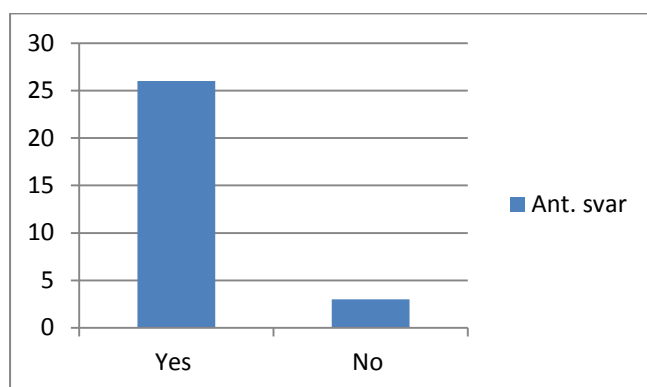
"I had some problems while sending my document files through University Admissions Sweden. Some more detailed instructions about file format and size would be helpful."

"When researching about how to apply to study in Sweden there is a lot of information that the application should be done in Universityadmissions.se but the Science without borders program has different deadlines and dates, and has then to wait and apply in a different date. This could be made more clear to avoid confusion."

"There are some minor mistakes that happen once in a while. For example, I got a friend that was accepted at a certain university on a program (On his university process, not SwB) and got rejected on www.universityadmissions.se on the same program at the same school."

Fråga 5. Are you satisfied with the information you received from the hosting Swedish university after you had been admitted? If no, please explain why not.

Besvarad av: 29 (100 %)

Kommentarer

"The international coordinators were in contact since the beginning and guided us throughout the process. My university has a good exchange student reception programme, which helped settling down and getting everything up to speed when arriving and the international coordinators were always helpful and present, before and during my stay."

"I didn't receive much information, but they were available to answer all the questions and to solve practical things. Most of the information was already on the university website, so it was very good."

"Comparing to what I know from others students from other universities, seems like they received a closer attention from the university. I was treated very well, but I thought it could have someone to instruct better the students from Science without Borders here, directing them to the purpose of this exchange. It was like I was by my own, as a regular student from the university."

"Yes. When we arrived, the information was superb. I even dare to say that I was never treated so good by an Institution in my whole life."

"When I arrived, there was a lot of lectures to new international students, along with a lot of handouts."

"I think it took so long to receive the communication that I had been accepted to study here. Some universities sent it faster to another friends."

"I don't think my university had a close approach with me as an exchange student as I heard of other universities had with their students, here in Sweden and outside. They would answer my emails but I was the one who had to ask for everything. Seemed like nothing was really prepared specially for students coming by this program. I was the only one going there though, so that might have been the reason."

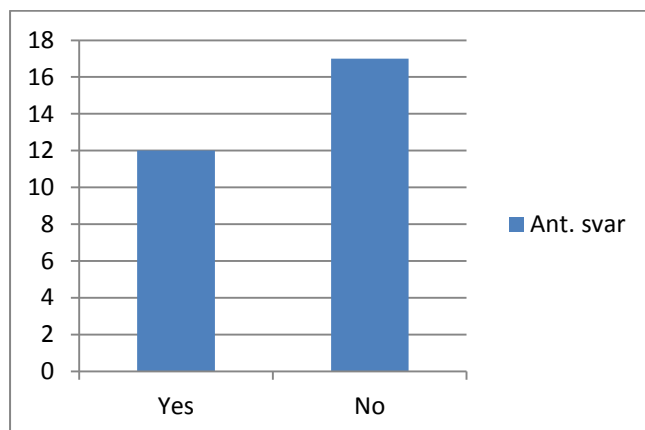
"Definitely. My university has provided me with all the important information upon my arrival and answered all my doubts."

"I received basically all I needed regarding the arrival and the start of the studies. Very nice!"

"I felt very welcomed by the university from the visit to Brazil where the representatives had interest to talk and answer questions to after receiving the result and providing information about the next steps and arrival day, as well as always being available to help by email before arrival and in person at the University"

Fråga 6. Have you experienced any problems with practical issues (e.g., residence permit, bank issues, tax issues) before or during your stay in Sweden? If yes, please describe what.

Besvarad av: 29 (100 %)

Kommentarer

"The original length of the program is 10 months, which means that we are not entitled for getting a personal number, which makes life a bit hard in some matters, especially with banks, e.g. I was only able to set up a bank account with a debit card, that I couldn't use online (and I don't know why, some stores as well), this meant that I couldn't buy books online and needed to resort to friends to be able to do so. So far this have been only bigger issue I can recall so far."

"Only one bank (Handelsbanken) in Xxx opened an account with internet banking for students without a personal number. Some friends went to the same bank a few days after I did and they were no longer allowing that."

"- Bank Issues as exchange students for 1 scholar year we have no rights for a personal number, therefore makes extremely inconvenient to have a Swedish card. However, this problem derives from another: scholarship being given in different currencies therefore students faced MANY (REALLY, Many) drawbacks paying taxes, conversions(rate) taxes and unfavorable currency conversions. - Resident Permit Time to wait for the migrationsverket answer for the first application (we totally understand the high complexity of this procedure) but from now on many students from CsF shall come again, it would be a nice idea to study a way to improve the resident permit delivery. - Resident Permit now is a complain, the fact of being given only 10 months, exactly the scholar year does not take in to account some bureaucratic issues we should fulfil in the end, for example, time to wait for the grades and validate our documents (transcripts) in the Embassy. Reconsider the 10 months period or, improve the procedures since it will become a formal and hopefully bigger exchange programme."

"I had some problems with the resident permit, because I'm Italian Brazilian, so it was hard to get the permit, because I used the Italian citizenship, however as I don't live in Europe I had some issues with the health insurance."

"Only two problems. One is that my ID was just sent to the wrong adress and took 6 months to arrive at my home. Another one was that the system could not correctly handle a card that is debit and credit at the same time, eating almost 25% of my money with taxes in the first month."

"Some payments demand personal number and I needed to ask friends with Swedish accounts to pay for me. Other than that, everything was perfect."

"I just experienced a problem now in the end of the internship because I wanted to stay one month more in Sweden for tourism and my visa was until June. I think they should give us one month extra in our visa for tourism. But I think this is more a suggestion than a problem."

"Our scholarship is payed in Euros, so we had to figure out a way to transfer it to SEK. Still, we lose money every month with the fees of this transaction. It would be better to receive the money directly in kronor."

"I could not open a bank account because I don't have a personal number, since my period of stay is less than 12 months. I heard that other students could open a bank account, so that was very strange. Apparently there was some period in which this law changed, but this was annoying. I don't use my bank account from Brazil since I would pay many taxes and currency high currency conversion rate."

"Not a big problem, but in too many occasions I wasn't able to buy/register for something without a proper personnummer (the university give us a "temporary personnummer" with a letter T+ three digits in the end, and this is not accepted). But it's ok, I understand the country's reasons to have this kind of policy."

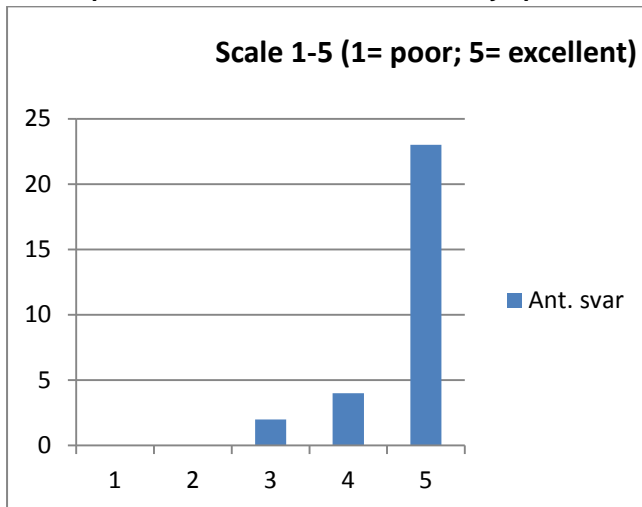
"I was supposed to purchase health insurance but my Swedish card took so long to get to me that I lost the deadline and got part of the scholarship money taken from me. Also, a bank card with part of my scholarship money never arrived as of today."

"As a comment, since there were problems with CAPES sending the correct and needed documents to apply for the residence permit, and the waiting time detailed in the webpage, the permit answer was received very close to the date of the trip."

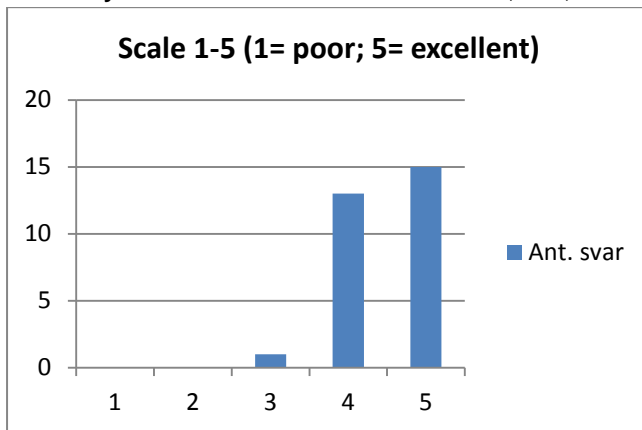
"It is not possible to apply/perform for some things without a Swedish personal number."

Fråga 7. Regarding your stay in Sweden, how satisfied are you with the following?

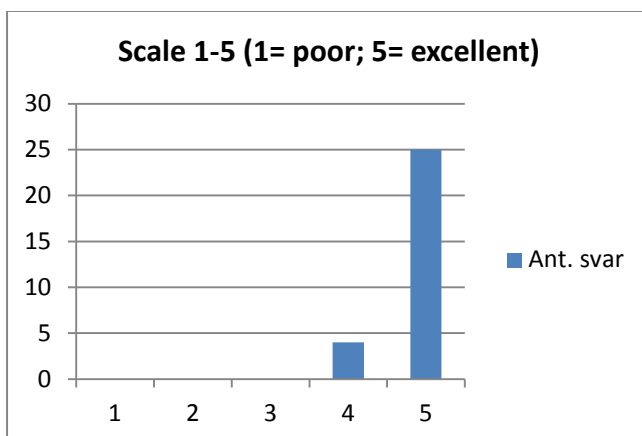
a. Reception at the Swedish host university upon arrival in Sweden *Besvarad av: 29 (100 %)*

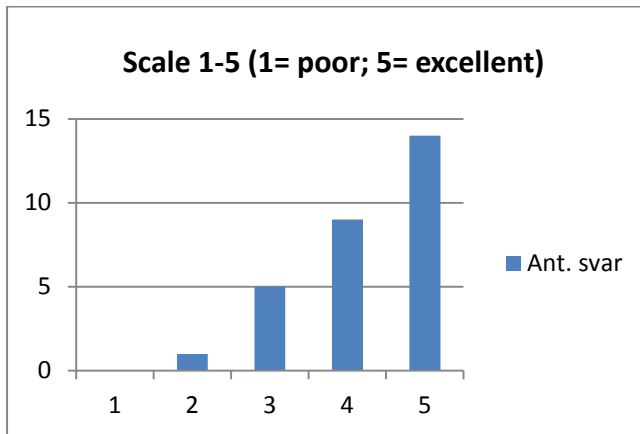
b. Quality of academic courses *Besvarad av: 29 (100 %)*

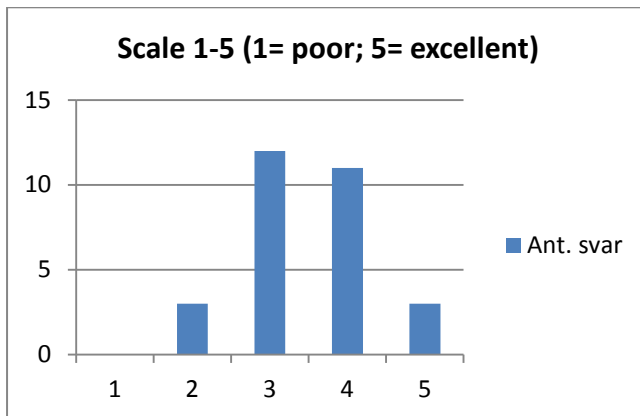
c. Study environment *Besvarad av: 29 (100 %)*

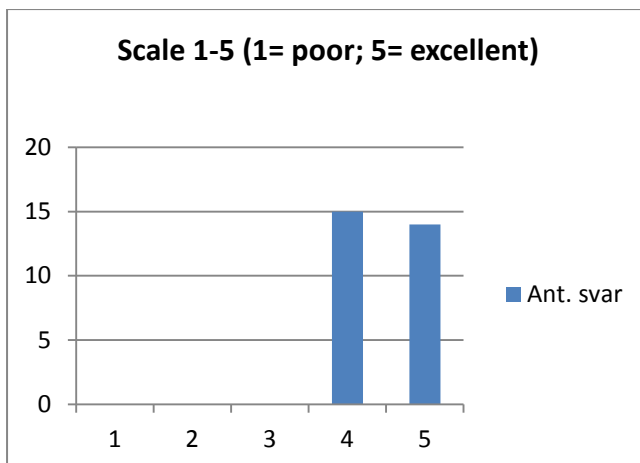
d. Accommodation Besvarad av: 29 (100 %)

e. Contacts with the Swedish society Besvarad av: 29 (100 %)

f. Your stay in Sweden in general Besvarad av: 29 (100 %)

Kommentarer

"One drawback of this programme is it do not provide internships or summer job opportunities."

"I had a great stay so far, made some Swedish friends too and the university is far beyond what I imagined, I learned much more than I expected during this year, I had problems with my accommodation, but they were specifically from the accommodation and the situation it is in right now and I don't think they apply to all exchange students."

"Had some issues in my accommodation because it was a new one. Most Swedish students are not open for integrating with exchange students, in class and outside the university environment too."

"About the reception, the own students from the university has a nice week of reception for the new students, where they show the university, the city and they promote activities so the students can meet each other. The university has a really good Swedish Language course, but unfortunately this course is offered to the students from the Science without Borders on the second semester. It would be more helpful to have the course on the first semester when we first got here. That would help to have a better contact with the Swedish society"

"The contact with the Swedish Society is heavily diminished by the lack of the Swedish language. It should be warned beforehand for the next students the importance of learn Swedish to not only survive in Sweden, but to fully integrate with the Swedish Society"

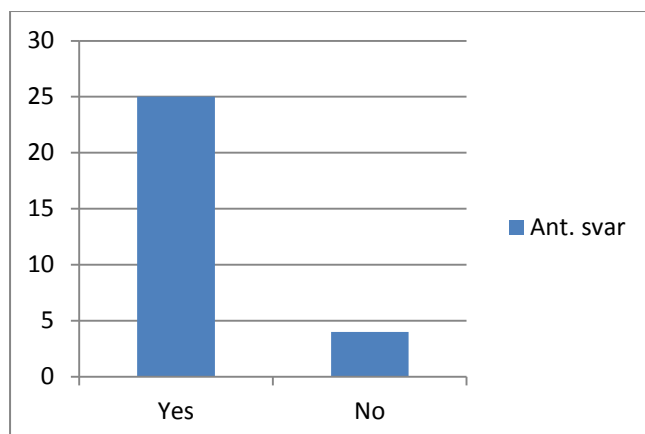
"I loved my experiences here and wish to stay longer and even come back once I finish my studies in Brazil."

"For accommodation here in Xxx we pay more than Swedes for the same apartment. If we don't rent a place by the company that is linked to the university we could hardly find something since we need to make a contract. So I think they take advantage of that and ask for high prices. It would be good if the university would take care of this more closely instead of leaving it all to another company."

"I had high expectations regarding my stay in Sweden and Xxx University. These expectations have definitely been met it was and is still being a great experience and an amazing year. This is a country I would like, without a doubt, to come back again if not to study, work or live, then at least to visit."

Fråga 8. Have your mobility period in Sweden met your expectations? If no, please explain why not.

Besvarad av: 29 (100 %)

Kommentarer

"The unique complain about the programme is regarding to be not able to do an internship here."

"I think in my field of studies there was some points in the program that I had already seen in Brazil, but in the end I learned a lot. Specially because in Sweden the approach to the field is much more scientific based than in Brazil, where we have a more social approach, so it was good to see a new perspective."

"As I chose a university that has a strong tendency to be international, it was hard to learn and adapt to the Swedish culture in a place where you find many international students."

"My "No" does not mean was a bad experience, I just had different expectations that I couldn't achieve. In general I had an adorable time here in Sweden and I am looking forward to come and finish one Master Programme here."

"A bit expensive, bit no complains. The transport system is excellent."

"I am in love with this country and how things work here. So far I am having a great time here."

"I expected to have a internship during this period."

"It has even been even better than my expectations."

Fråga 9. In case there will be a new *Ciência sem Fronteiras* call for 2015/16, what do you think Swedish universities should do to attract more Brazilian students?

Besvarad av: 29 (100 %)

"Invest in better publicity in the whole country, show the potentials and opportunities in come to here. Give them the possibility of establish links with Swedish companies."

"Increase/spread the visits to the universities in Brazil, and overall, increase the amount of "advertisement" as to increase visibility of Sweden in Brazil, as still, many brazilians (even college students) do not know much about Sweden."

"Divulge more their programs and don't be very exigent about the English test, for example TOFEL and IELTS. When I was applying to go abroad, Sweden was the country with the highest English requirement to receive the students."

"Visit universities in Brazil for presenting itself and make more use of social websites like Facebook, for example posting in the *Ciencia sem Fronteiras* page."

"Just keep up with highlighting the advantages to study in Sweden. Letting people know that classes here at the master level are in English."

"Expose more not only the quality of their services (which is very good) but also show how is to live in the area/city in which the university is located. The 'Swedish lifestyle' is very comforting and can be very attractive."

"Offer Swedish language courses"

"Advertise the programs at Brazilian main universities."

"They should promote more about the university interests and the objective of the courses offered. As clarifying which course would match better with the original course that the students study in Brazil"

"I have to admit that I can see some stuffs are barriers to many students come, does not mean is wrong or right, good or bad, true or false, Just what I see what people see as barriers:

- Lack of knowledge about Sweden;
- Lack of knowledge about how good are the Swedish universities;
- The weather; Very expensive country; - Rigorousness in general;
- Restrictions in many senses; - Cold emotional aspect in people.

After all, many Students just doesn't know about Sweden, the life, etc. I am sure that if more people knew about it, more students would come."

"Well, I think that there are two big problems to Brazilian students to come to Sweden: the requirement of English skills and the high percentage of the course that we do in Brazil in order to apply to come. I really believe that both of the requirements are really necessary. One possible solution, at least for the English level is maybe offer some short English courses so the required grade could be lowered. I also think that as soon as we(the current students here in Sweden) get back to Brazil, word will spread about the high standards of Swedish educational system and more Brazilian students will be interested."

"I think Sweden is not well known in Brazil, most of the people confuse it with Switzerland. Maybe showing the country costumes and Swedish nature to Brazilians would be interesting."

"I think the Swedish universities do not have to improve. It is just that, somehow, Brazilians do not know much about Sweden and, thus, do not consider here as an option. Most of Brazilian students are already kind of directed to the "classical" European countries, such as United Kingdom, which is a pity, because they lose opportunity to know great cultures such as the Scandinavian one."

"Decrease the completed course percentage currently demanded (60%)."

"Talk more about the most famous Swedish companies and its reputation. Some students have no idea that many companies they know are in fact Swedish. Also, disclosure about Swedish inventions! Before coming, I had no idea that many inventions are Swedish."

"Increase the marketing for Sweden Universities, since it is a really a Hidden gem."

"The grade in the TOEFL exam is extremely high, even compared with universities with higher grades in other countries. Also, the percentage of completion in the home university was the highest (more than 60%). There was also no English course for students with smaller TOEFL grades."

"I think they should improve the marketing in social media and show a bit more about the advantages of living in the country because Brazilians, in general, do not know much about Sweden."

"I understand that there are a lot of students and deal with one particular type is very complicated, but maybe special advertisings for Brazilian students would help (a lot)."

"I got to know my current university in a meeting at my Brazilian University. I think the idea of arranging events to present the Swedish institutions to college students is really good."

"The reason why you don't get many students is because the TOEFL scores you ask is too high. I saw Europeans and Thai students here who could not speak much English at all, but still they are studying here. So why having 92 as TOEFL score when countries like Canada, US, Australia, ask for less and when you allow students from different countries to come without having that good knowledge."

"Should make more videos showing how great this country is. There's a Brazilian tv program called "O mundo segundo os brasileiros" that has shown once Brazilians living in Stockholm (link to youtube: /watch?v=qahvsDXgBpk), and many many people of this call has applied for Sweden after watching this episode. Short videos summarizing all the good things about Sweden, the technology and researches and the beautiful beautiful land will be nice to attract more people."

"I think the Swedish universities are already doing their part well, they visited my university and advertised both through internet and via professors of my university. More Brazilians choosing Sweden is more dependent on the Ciência sem Fronteiras itself, because the bureaucracy, strange deadlines and lack of support make the process very complicated for the students interested."

"The application system is a bit demanding with all the requirements needed, for example, between 60 and 90% of conclusion of your studies (this range is very restricted what makes impossible to some people to apply for, especially if during the application you are below this range and have to prove you will be eligible), high grade in English proficiency exams (comparing to other countries with Science without Borders). These for me were the main points which made some of my friends to give up of this process and move their applications to another country, where the process was more guaranteed to be accepted."

"Still most Brazilians do not know that one does not necessarily need to know how to speak Swedish to study here. Also if there is offering of internship in Swedish companies, instead of just in the universities laboratories."

"Contact more Brazilian universities and perform the presentations about Sweden, the Universities and the student life, as was somehow done before. However, these presentations could take place in a larger number of universities in Brazil. While the programme CSF itself is well known, the destinations are somehow mysterious for the students. The destinations on which the students think the most are, for instance, USA and UK, for the larger impact those places have in our daily lifestyle and for the language. If they were able to have a glimpse of how is it to live and study in Sweden, I am sure they would be more than tempted to apply for it. Therefore, in order to reach a higher number of students, more Brazilian universities should be involved in this process, not only the Government based ones, but also the private universities."

"The visit of the Swedish Universities to different universities in Brazil has increased the interest for Sweden, at least in my course in my University (I have several friends that inscribed for Sweden for 2014/2015). Also, having statements from Brazilian students that participated in the program could help. A problem for the Science without Borders program is that there are not as many students with high level English as required by Swedish Universities to attend master courses. Another possibility for the low number of students is a fear of the Swedish winter and the weather in general some more information regarding how there is heating in the housings and classrooms or things like this."

"More advertisement! The courses are very good, but unfortunately not a high number of people know about them"

"The university could provide more course options and more mobility inside a programme."

Fråga 10. Do you have any other comments or suggestions regarding Ciência sem Fronteiras in Sweden?

Besvarad av: 17 (59 %)

"The relation between CAPES University Student could be clearer. Besides that, the exceptionality (exchange currencies, taxes, losses because exchanges) of Brazilian students here should be better planned and explained to diminish bad surprises and constraints situations."

"Maybe a good opportunity to the new students would be try to arrange a internship at the end of the program. I think would be very interesting."

"I think students would benefit if they could have a personal number, and also more flexibility in the selection of courses."

"One of the best experiences of my life!"

"It would be nice to have some meeting between the students with some counselor, so they could take some doubts and also some meeting on scientific events."

"1. Improve procedures and flow of information;
2. Provide more realistic information to students
3. Solve some misunderstandings: for instance, internship, which was a huge expectations of all students and most of them figure it out that was not part of the programme (in fact, according to CAPES's norms it was supposed to be part)
4. Try to help CAPES to improve the system of delivering the scholarship to avoid so many problems with taxes and currencies conversions. I hope that you communicate CAPES Brazilian organization for CSF who are responsible for many of the issues that I mentioned in this survey. And together make it better experience for the next ones."

"I had a great time in Sweden, and it was really easy for me to adapt. I really want to come back here to finish my master studies."

"Thanks very much for the opportunity. Living in paradise for 1 year was one of the best experience in my whole life, that I will be eternally grateful. If everything goes according to the plan, I will help to transform Brazil from the current Hell to a next Paradise."

"The level demanded for "English was fair when comparing to a normal Swedish speaking English. For the percentage, maybe the universities should open bachelor courses and not only masters to attract more Brazilian students. The program is very well structured and have a lot of potential."

"I am currently trying to extend my scholarship to take summer courses/work in a research project and it has been hard getting answers from CAPES and from UHR regarding this subject."

"The visa application process could be made easier for the cases of students from the program."

"I just think the high cost/ lowcost list of cities should be revised. All cities are basically the same in life costs. I receive a lowcost scholarship (400 euros less than the others) and my rent for my apartment is 600sek higher than same model apartment a friend rents. Maybe all cities in Sweden should be classified as high cost. Also, I would like to see more options of courses for medical students."

"Make the application requirements simpler may attract more people. Another point, I have tried to get a summer internship or research here but it is quite hard for non Swedish speakers. Maybe some partnership between companies and the Program would make it easier for future applicants (if the companies knew more about the Program would be better)."

"Everything was very organized upon our arrival. We were very well received by the people responsible for the program in my university here in Sweden."

"For me, these eleven months in Sweden are being for sure the most interesting and enjoyable ones in my lifetime. From my very first snowfall to the huge amount of friends I made, from my first lecture until the very interesting site visits we had, I can only say: Thank you, to all those who made it possible. That experience changed me, and I hope will change many other students in the same way."

"I think the experience of living in Sweden was great, I was well received by the University, the classes were mostly well taught, with great teachers and a good learning environment. The university did offer some opportunities to get to know some of the Swedish culture and some beginner Swedish classes. However I think it would be interesting to have the option of taking Swedish classes."